

Prezes Rady Ministrów

Donald Tusk

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-179-25
UD82

Pan Szymon HOŁOWNIA
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi
projekt ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz
niektórych innych ustaw.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został
upoważniony Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Z poważaniem
Donald Tusk
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 1170) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w drodze rozporządzenia, nadaje Centrum statut, w którym określa organizację Biura Centrum, mając na uwadze sprawne i efektywne wykonywanie zadań Centrum.”;

2) w art. 2:

a) pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) projekcie – należy przez to rozumieć działanie w ramach programu albo przedsięwzięcia, o określonej wartości finansowej, realizowane w ustalonym przedziale czasowym i na podstawie umowy o wykonanie i finansowanie w całości albo w części;

2) programie – należy przez to rozumieć podstawowy instrument realizacji zadań Centrum, wyznaczający cele i działania niezbędne do ich osiągnięcia oraz definiujący w sposób mierzalny oczekiwane efekty”;

b) w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 i 5 w brzmieniu:

„4) innych zadaniach Centrum – należy przez to rozumieć zadania Centrum, o których mowa w art. 29 oraz art. 30 ust. 1 i 2, realizowane w ramach programu niebędącego strategicznym programem badań naukowych i prac rozwojowych albo w ramach przedsięwzięcia;

5) przedsięwzięciu – należy przez to rozumieć instrument realizacji innych zadań Centrum niebędący programem.”;

3) w art. 4:

a) w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 18 września 2001 r. o Fundacji – Zakłady Kórnickie, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, ustawę z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej oraz ustawę z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz.

„Kandydata na stanowisko Dyrektora wyłania się w drodze konkursu przeprowadzonego przez komisję konkursową powołaną przez Ministra, w trybie określonym w regulaminie konkursu.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister powołuje nie więcej niż trzech zastępców Dyrektora spośród kandydatów wyłonionych w drodze konkursu przeprowadzonego przez komisję konkursową powołaną przez Ministra, w trybie określonym w regulaminie konkursu.”,

c) w ust. 4 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Minister ogłasza konkurs na stanowisko zastępcy Dyrektora:”,

d) uchyla się ust. 5,

e) ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6. W przypadku niewyłonienia kandydata na stanowisko Dyrektora komisja konkursowa, o której mowa w ust. 1, przeprowadza nowy konkurs.

7. W przypadku niewyłonienia kandydata na stanowisko zastępcy Dyrektora komisja konkursowa, o której mowa w ust. 3, przeprowadza nowy konkurs.”;

4) w art. 7 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wynagrodzenie zastępców Dyrektora ustala Minister po zasięgnięciu opinii Rady.”;

5) w art. 9 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Minister odwołuje zastępcę Dyrektora w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4.

3. W przypadku odwołania albo śmierci Dyrektora Minister może odwołać zastępców Dyrektora i ogłosić konkursy na ich stanowiska.”;

6) w art. 10 uchyla się ust. 4;

7) w art. 12:

a) w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) dziesięciu członków będących przedstawicielami środowiska naukowego, posiadających co najmniej stopień naukowy doktora i aktywnie prowadzących badania naukowe lub prace rozwojowe, w tym:

a) pięć osób spośród zgłoszonych przez podmioty reprezentujące to środowisko,

b) pięć osób wskazanych przez Ministra;

- 2) dziesięciu członków będących przedstawicielami środowiska gospodarczego i środowiska finansowego, aktywnych zawodowo, w tym:
 - a) pięć osób spośród zgłoszonych przez podmioty reprezentujące te środowiska,
 - b) pięć osób wskazanych przez Ministra;”,
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Minister ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej nabór kandydatów na członków Rady, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, i wyznacza termin na ich zgłaszanie.”,
- c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku niezgłoszenia w terminie wyznaczonym przez Ministra zgodnie z ust. 1a wystarczającej liczby kandydatów na członków Rady lub wskazania kandydatów niespełniających warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2 lub ust. 2, Minister wskazuje i powołuje brakujących członków Rady z zachowaniem proporcji wynikającej z ust. 1 pkt 1 i 2.”;
- 8) w art. 13:
 - a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kadencja członka Rady trwa 4 lata, przy czym co 2 lata następuje wymiana:

 - 1) pięciu członków Rady, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1;
 - 2) pięciu członków Rady, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2;
 - 3) sześciu członków Rady, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3.”,
 - b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W przypadku odwołania albo śmierci członka Rady Minister niezwłocznie powołuje na jego miejsce inną osobę do końca kadencji tego członka Rady, z zachowaniem zasady, o której mowa w art. 12 ust. 1.”,
 - c) w ust. 8 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Minister niezwłocznie powołuje w miejsce członka Rady, którego członkostwo wygasło, inną osobę na okres do końca kadencji tego członka Rady, z zachowaniem zasady, o której mowa w art. 12 ust. 1.”,
 - d) dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. Jeżeli okoliczność, o której mowa w ust. 5 albo 8, dotyczy członka Rady zgłoszonego przez podmioty reprezentujące środowisko naukowe, środowisko

gospodarcze albo środowisko finansowe, do powołania w jego miejsce innej osoby przepisy art. 12 ust. 1a i 2a stosuje się odpowiednio.”;

- 9) w art. 15 uchyla się ust. 3;
- 10) w art. 17 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) określanie założeń przedsięwzięć obejmujących badania naukowe lub prace rozwojowe na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa;”;
- 11) w art. 27 uchyla się ust. 3;
- 12) w art. 29 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) współfinansowanie działań mających na celu zastosowanie wyników badań naukowych lub prac rozwojowych w praktyce;”;
- 13) w art. 30 w ust. 1:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) inicjowanie i realizacja:
 - a) programów obejmujących finansowanie badań naukowych lub prac rozwojowych, które nie zostały określone jako priorytetowe w polityce naukowej państwa, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w tym finansowanych ze środków pochodzących z innych źródeł niż budżet państwa,
 - b) działań przygotowujących do wdrożenia wyniki badań naukowych lub prac rozwojowych;”;
 - b) uchyla się pkt 3;
- 14) w art. 36 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
„4. W związku z realizacją międzynarodowych programów badań naukowych lub prac rozwojowych Dyrektor może zdecydować o przeprowadzeniu procedury konkursowej wraz z naborem wniosków oraz ich oceną w języku angielskim.”;
- 15) w art. 37 ust. 2a otrzymuje brzmienie:
„2a. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do osób fizycznych, których projekty zakwalifikowano do finansowania w ramach programów związanych ze wsparciem komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami, lub ochrony patentowej.”;
- 16) uchyla się art. 45;
- 17) po art. 45 dodaje się art. 45a w brzmieniu:

„Art. 45a. 1. Sposób realizacji przedsięwzięcia jest określany w założeniach przedsięwzięcia, z uwzględnieniem zasad przejrzystości, rzetelności, bezstronności i efektywności. Założenia przedsięwzięcia są zatwierdzane przez Dyrektora po zaopiniowaniu przez Radę, z zastrzeżeniem art. 17 pkt 2a.

2. Centrum uczestniczy w realizacji międzynarodowych programów badań naukowych lub prac rozwojowych, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy, na warunkach i w trybie określonych w tych programach.

3. Do realizacji przedsięwzięć, które nie obejmują finansowania projektów w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, oraz zadań, o których mowa w ust. 2, nie stosuje się przepisów niniejszego rozdziału, z wyjątkiem art. 36 ust. 4, art. 37 i art. 38.

4. Centrum przekazuje środki finansowe w związku z realizacją zadań, o których mowa w ust. 1 i 2, na podstawie umowy. Do umowy tej stosuje się odpowiednio przepisy art. 41 ust. 2 i 3.

5. Do realizacji zadań zleconych przez Ministra, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 7, stosuje się tryb i warunki określone w zleceniu.”;

18) w art. 46:

a) w ust. 2:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) tytułu realizacji innych zadań Centrum;”;

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami;”;

– pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) zapisów, darowizn i dywidend;”;

– uchyla się pkt 7,

b) w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Środki finansowe, o których mowa w ust. 2 pkt 4–6, Centrum może, po uregulowaniu należności podatkowych, wykorzystywać na finansowanie zadań, o których mowa w art. 27, art. 29 i art. 30.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1705) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rada Kuratorów jest powoływana przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki na okres 5 lat i składa się z:

- 1) przedstawiciela Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przedstawiciela Prymasa Polski;
- 3) trzech przedstawicieli ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki;
- 4) dwóch przedstawicieli ministra właściwego do spraw rolnictwa;
- 5) przedstawiciela ministra właściwego do spraw aktywów państwowych;
- 6) przedstawiciela Wojewody Wielkopolskiego;
- 7) przedstawiciela burmistrza miasta Kórnik;
- 8) przedstawiciela burmistrza miasta Środy Wielkopolskiej;
- 9) przedstawiciela Polskiej Akademii Nauk;
- 10) przedstawiciela Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.”,

b) dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki może odwołać członka Rady Kuratorów przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 2, na wniosek organu albo podmiotu, który wskazał tego członka jako swojego przedstawiciela w Radzie Kuratorów.

4. W przypadku odwołania albo śmierci członka Rady Kuratorów minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki niezwłocznie powołuje na jego miejsce inną osobę do końca okresu i z zachowaniem zasady, o których mowa w ust. 2.”;

2) w art. 11 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) kompetencje organów oraz skład, sposób powoływania i organizację Zarządu;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 534 oraz z 2025 r. poz. 1017 i 1080) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Plan działalności instytutu jest ustalany na okres roku kalendarzowego w terminie do dnia 31 października roku poprzedzającego.”;

2) w art. 6 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Pierwszy regulamin organizacyjny nowo utworzonego instytutu albo instytutu powstałego w wyniku połączenia lub podziału ustala dyrektor albo osoba pełniąca

obowiązki dyrektora. Regulamin ten obowiązuje przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy od dnia utworzenia rady naukowej instytutu.”;

- 3) w art. 17 po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Instytut występuje o uzyskanie zgody, o której mowa w ust. 7, w terminie co najmniej 15 dni przed planowanym rozpoczęciem wykonywania praw z tytułu posiadanych akcji i udziałów w spółkach, o których mowa w ust. 5.”;

- 4) w art. 18:

- a) po ust. 9 dodaje się ust. 9a–9f w brzmieniu:

„9a. Na wniosek dyrektora instytutu minister nadzorujący może w przypadkach, o których mowa w ust. 9b, przyznać temu instytutowi dotację podmiotową na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na zatrudnienie i rozwój zawodowy pracowników.

9b. W przypadku:

- 1) nowo utworzonych instytutów, działających nie dłużej niż 3 lata, dotacja podmiotowa może być przyznawana na rozwój instytutu – przez okres nie dłuższy niż 5 lat;
- 2) pozostałych instytutów dotacja podmiotowa może być przyznawana w związku z trudną sytuacją finansową instytutu albo zagrożeniem jej wystąpienia – przez okres nie dłuższy niż 3 lata.

9c. Instytut nie może otrzymać kolejnej dotacji podmiotowej, o której mowa w ust. 9b pkt 2, przez okres 5 lat od dnia zakończenia okresu, na który została przyznana poprzednia dotacja.

9d. Wniosek, o którym mowa w ust. 9a, obejmuje:

- 1) wnioskowaną wysokość środków finansowych do przyznania w ramach dotacji podmiotowej;
- 2) szczegółowy zakres działalności bieżącej instytutu, która ma zostać dofinansowana w ramach dotacji podmiotowej;
- 3) plan rozwoju instytutu w okresie, na który ma zostać przyznana dotacja podmiotowa – w przypadku nowo utworzonego instytutu;
- 4) plan rozwoju zawodowego pracowników – w przypadku gdy dotacja podmiotowa ma być przeznaczona na ten cel;
- 5) w przypadku instytutu znajdującego się w trudnej sytuacji finansowej albo zagrożonego wystąpieniem takiej sytuacji:

- a) wyniki kontroli wewnętrznej potwierdzającej tę sytuację albo zagrożenie jej wystąpienia i brak możliwości pokrycia bieżących kosztów działalności instytutu ze środków własnych oraz z przychodów ze źródeł pozabudżetowych,
- b) uzasadnienie, że dotacja podmiotowa jest niezbędna do utrzymania płynności finansowej i prowadzenia działalności naukowej,
- c) plan naprawczy zawierający opis działań przewidzianych do realizacji w okresie, na który ma zostać przyznana dotacja podmiotowa, mających na celu poprawę efektywności zarządzania instytutem oraz zwiększenie jego przychodów ze źródeł pozabudżetowych.

9e. Wniosek, o którym mowa w ust. 9a, jest oceniany pod względem:

- 1) merytorycznej zasadności przyznania dotacji podmiotowej;
- 2) rzetelności i potencjalnej efektywności planu rozwoju instytutu oraz merytorycznej zasadności założonych kierunków tego rozwoju – w przypadku nowo utworzonego instytutu;
- 3) rzetelności i potencjalnej efektywności planu naprawczego, o którym mowa w ust. 9d pkt 5 lit. c, w szczególności możliwości osiągnięcia założonych w nim celów – w przypadku instytutu znajdującego się w trudnej sytuacji finansowej albo zagrożonego wystąpieniem takiej sytuacji;
- 4) rzetelności i potencjalnej efektywności planu rozwoju zawodowego pracowników oraz merytorycznej zasadności kierunków tego rozwoju – w przypadku instytutu wnioskującego o przyznanie dotacji podmiotowej z przeznaczeniem na rozwój zawodowy pracowników;
- 5) prawidłowości i gospodarności wydatkowania przez instytut innych środków publicznych przyznawanych przez ministra nadzorującego.

9f. Dotacja podmiotowa podlega rozliczeniu na podstawie rocznych sprawozdań przedstawionych przez instytut, zawierających szczegółowe informacje o wynikach działalności bieżącej instytutu w zakresie, w którym jej koszty zostały pokryte ze środków dotacji.”,

- b) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Podstawą gospodarowania środkami, o których mowa w ust. 7, 8 i 9a, jest roczny plan finansowy.”;

- 5) w art. 24:

- a) w ust. 6:
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) posiada co najmniej stopień naukowy doktora;”,
 - pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;”,
 - dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
„6) nie pełniła służby zawodowej ani nie pracowała w organach bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1632, 1897 i 1940), ani nie była współpracownikiem tych organów.”,
 - b) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:
„6a. Przed powołaniem na stanowisko dyrektora osoba powoływana składa oświadczenie w przedmiocie spełniania wymagań, o których mowa w ust. 6 pkt 1–3 i 5.”;
- 6) w art. 27:
- a) po ust. 1b dodaje się ust. 1c w brzmieniu:
„1c. Zastępcą dyrektora może być osoba, która:
 - 1) posiada co najmniej tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny;
 - 2) spełnia wymagania, o których mowa w art. 24 ust. 6 pkt 2, 3, 5 i 6.”,
 - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Zastępcą dyrektora do spraw naukowych może być osoba, która:
 - 1) posiada co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskany w dziedzinie nauki objętej zakresem działania instytutu;
 - 2) spełnia wymagania, o których mowa w art. 24 ust. 6 pkt 2, 3, 5 i 6.”,
 - c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. Przed powołaniem na stanowisko zastępcy dyrektora osoba powoływana składa oświadczenie w przedmiocie spełniania wymagań, o których mowa odpowiednio w ust. 1c pkt 1 albo ust. 2 pkt 1, oraz wymagań, o których mowa w art. 24 ust. 6 pkt 2, 3 i 5.”;

- 7) w art. 29 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Rada naukowa sporządza opinie, o których mowa w ust. 2 pkt 1a, 4, 5, 7 i 9–13, w terminie nie dłuższym niż 30 dni.”;

- 8) w art. 35a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przewodniczący rady naukowej przekazuje uchwały rady w sprawach, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 1a, 5–11 i 17–19, ministrowi nadzorującemu – w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia.”;

- 9) w art. 37:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister nadzorujący może nałożyć na instytut obowiązek wprowadzenia do jego planu działalności zadania albo wyznaczyć zadanie poza tym planem, zgodnie z zakresem działania instytutu określonym w jego statucie.”,

- b) ust. 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. Rada Ministrów może nałożyć na instytut obowiązek wprowadzenia do jego planu działalności zadania z zakresu administracji rządowej wynikającego w szczególności z przyjętych przez nią dokumentów rządowych albo wyznaczyć takie zadanie poza tym planem, zgodnie z zakresem działania określonym w statucie instytutu.”,

- c) po ust. 1b dodaje się ust. 1c w brzmieniu:

„1c. Minister Obrony Narodowej może nałożyć na nadzorowany instytut obowiązek wprowadzenia do jego planu działalności zadania albo wyznaczyć zadanie poza tym planem, jeżeli jest to niezbędne na potrzeby obronności państwa lub potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Zadanie takie może wykraczać poza zakres działania instytutu określony w jego statucie, o ile instytut posiada kompetencje i wykwalifikowaną kadrę do jego realizacji.”,

- d) w ust. 2:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) ust. 1b – Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,”,

- dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) ust. 1c – Minister Obrony Narodowej”;

- 10) w art. 66 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku odwołania dyrektora jednostki organizacyjnej Minister Sprawiedliwości wyznacza do pełnienia obowiązków dyrektora jednego z jego zastępców albo innego pracownika jednostki organizacyjnej na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 843 oraz z 2025 r. poz. 622) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dyrektora powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.”;

- 2) w art. 13 uchyla się ust. 1.

Art. 5. W ustawie z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz. U. z 2024 r. poz. 925 i 1089) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. 1. Prezesa i Wiceprezesów w okresie trwania stosunku pracy obowiązuje zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej określony w odrębnej umowie.

2. Do zakazu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 101¹, art. 101³ i art. 101⁴ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

3. Umowę, o której mowa w ust. 1, z Prezesem i Wiceprezesami zawiera minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.”;

- 2) uchyla się art. 12;

- 3) w art. 15:

- a) uchyla się ust. 3,

- b) w ust. 4 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– do dnia powołania odpowiednio Prezesa albo Wiceprezesa, ale nie dłużej niż na 6 miesięcy.”;

- c) uchyla się ust. 5;

- 4) po art. 21 dodaje się art. 21a w brzmieniu:

„Art. 21a. 1. Dyrektora i zastępców dyrektora w okresie trwania stosunku pracy obowiązuje zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej określony w odrębnej umowie.

2. Do zakazu, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 101¹, art. 101³ i art. 101⁴ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

3. Umowę, o której mowa w ust. 1, z dyrektorem i zastępcami dyrektora zawiera Prezes.”;

5) uchyla się art. 22;

6) w art. 25:

a) uchyla się ust. 4,

b) w ust. 5 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– do dnia powołania odpowiednio dyrektora albo zastępcy dyrektora, ale nie dłużej niż na 6 miesięcy.”,

c) uchyla się ust. 6.

Art. 6. Postępowania w sprawie wyrażenia zgody na rozporządzanie majątkiem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, zwanego dalej „NCBR”, powyżej wartości określonej w jego statucie wszczęte i niezakończone przez Radę NCBR do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy umarza się.

Art. 7. 1. Zastępcy Dyrektora NCBR powołani przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przez Dyrektora NCBR pełnią swoje funkcje do końca kadencji, na którą zostali powołani.

2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwany dalej „ministrem”, może zmienić wynagrodzenie zastępców Dyrektora NCBR, o których mowa w ust. 1, ustalone przez Dyrektora NCBR przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Minister odwołuje zastępcę Dyrektora NCBR, o którym mowa w ust. 1, w przypadkach określonych w art. 9 ust. 1 pkt 1–4 ustawy zmienianej w art. 1.

4. Minister może odwołać zastępcę Dyrektora NCBR, o którym mowa w ust. 1, w trybie określonym w art. 70 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277 i 807).

Art. 8. 1. Minister w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy powoła członków Rady NCBR.

2. W aktach powołania członków Rady NCBR, o których mowa w ust. 1, minister wskaże:

1) pięciu członków będących przedstawicielami środowiska naukowego, pięciu członków będących przedstawicielami środowiska gospodarczego i środowiska finansowego oraz sześciu członków wskazanych przez ministrów, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1, których kadencja wygaśnie z upływem 2 lat od dnia powołania;

- 2) pięciu członków będących przedstawicielami środowiska naukowego, pięciu członków będących przedstawicielami środowiska gospodarczego i środowiska finansowego oraz sześciu członków wskazanych przez ministrów, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1, których kadencja wygaśnie z upływem 4 lat od dnia powołania.

3. Z dniem powołania członków Rady NCBR, o których mowa w ust. 1, wygasa członkostwo w Radzie NCBR wszystkich jej członków powołanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

4. Jeżeli w skład Rady NCBR zostanie zgodnie z ust. 1 powołana osoba, która była członkiem Rady NCBR przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, warunek, o którym mowa w art. 13 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się, poczynając od kadencji rozpoczynającej się z dniem powołania, o którym mowa w ust. 1.

Art. 9. 1. Postępowania, o których mowa w art. 40 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, niezakończone do dnia powołania członków Rady NCBR zgodnie z art. 8 ust. 1 toczą się przed komisją odwoławczą wyłonioną spośród członków tej Rady.

2. Czynności podjęte w postępowaniach, o których mowa w art. 40 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, przez komisję odwoławczą Rady NCBR, której członkowie zostali powołani przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, pozostają w mocy.

3. W postępowaniach, o których mowa w art. 40 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, termin, o którym mowa w art. 40 ust. 3 tej ustawy, ulega zawieszeniu na okres od dnia powołania członków Rady NCBR zgodnie z art. 8 ust. 1 do dnia wyłonienia komisji odwoławczej spośród członków tej Rady.

Art. 10. Rada Kuratorów, o której mowa w art. 10 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 2, działająca w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy działa do końca okresu, na który została powołana, z tym że w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy:

- 1) minister właściwy do spraw rolnictwa wskaże dodatkowego przedstawiciela do Rady;
- 2) minister powoła przedstawiciela ministra właściwego do spraw rolnictwa, wskazanego zgodnie z pkt 1, oraz dwóch swoich dodatkowych przedstawicieli do Rady.

Art. 11. W terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Rada Kuratorów, o której mowa w art. 10 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 2, w składzie ukształtowanym zgodnie z art. 10, dostosuje statut fundacji pod nazwą „Zakłady Kórnickie” do art. 10 ust. 2 pkt 3 i 4 oraz ust. 3 i 4, a także art. 11 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu

nadany niniejszą ustawą i przekaże go ministrowi. Przepis art. 13 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 2 stosuje się.

Art. 12. 1. W terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy:

- 1) dyrektorzy instytutów badawczych złożą ministrom nadzorującym te instytuty oświadczenie w przedmiocie spełniania wymagań, o których mowa w art. 24 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;
- 2) zastępcy dyrektorów instytutów badawczych złożą ministrom nadzorującym te instytuty oświadczenie w przedmiocie spełniania wymagań, o których mowa odpowiednio w art. 27 ust. 1c pkt 1 albo ust. 2 pkt 1, oraz wymagań, o których mowa w art. 24 ust. 6 pkt 2, 3 i 5 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Dyrektorzy i zastępcy dyrektorów instytutów badawczych, którzy nie złożą oświadczeń zgodnie z ust. 1, zostają pozbawieni pełnionych funkcji z mocy prawa z dniem następującym po upływie ostatniego dnia terminu, o którym mowa w ust. 1.

3. Dyrektorzy i zastępcy dyrektorów instytutów badawczych, którzy nie spełniają wymagania, o którym mowa w art. 24 ust. 6 pkt 6 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mogą pełnić swoje funkcje przez miesiąc od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

4. Dyrektorzy instytutów badawczych, którzy nie spełniają wymagania, o którym mowa w art. 24 ust. 6 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mogą pełnić swoje funkcje przez rok od dnia złożenia oświadczenia zgodnie z ust. 1 pkt 1, a w przypadku dyrektorów instytutów badawczych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw informatyzacji i ministra właściwego do spraw zdrowia – przez 3 lata od dnia złożenia oświadczenia zgodnie z ust. 1 pkt 1.

5. Zastępcy dyrektorów instytutów badawczych, którzy w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nie spełniają wymagań, o których mowa odpowiednio w art. 27 ust. 1c pkt 1 albo art. 27 ust. 2 pkt 1 lub art. 24 ust. 6 pkt 2, 3 lub 5 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mogą pełnić swoje funkcje przez rok od dnia złożenia oświadczenia zgodnie z ust. 1 pkt 2.

6. W przypadkach, o których mowa w ust. 2–5, stosunek pracy nawiązany z dyrektorem albo zastępcą dyrektora instytutu badawczego na podstawie powołania wygasa z ostatnim dniem pełnienia funkcji odpowiednio dyrektora albo zastępcy dyrektora instytutu badawczego.

Art. 13. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wygasają umowy o zarządzanie:

- 1) Siecią Badawczą Łukasiewicz zawarte na podstawie art. 12 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu dotychczasowym z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz;
- 2) instytutami działającymi w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, zwanymi dalej „instytutami Sieci”, zawarte na podstawie art. 22 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu dotychczasowym z dyrektorami i zastępcami dyrektorów tych instytutów.

2. Stosunki pracy na podstawie powołania nawiązane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy z:

- 1) Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz na okres, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 5,
- 2) dyrektorami i zastępcami dyrektorów instytutów Sieci na okres, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 5

– trwają do końca okresu, na który zostały nawiązane.

3. W terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy:

- 1) minister:
 - a) określi wysokość wynagrodzenia Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz oraz świadczenia dodatkowe z tytułu zatrudnienia przysługujące im zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2136),
 - b) zawrze z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz umowy, o których mowa w art. 11a ustawy, o której mowa w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;
- 2) Prezes Centrum Łukasiewicz:
 - a) określi wysokość wynagrodzenia dyrektorów i zastępców dyrektorów instytutów Sieci oraz świadczenia dodatkowe z tytułu zatrudnienia przysługujące im zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi,
 - b) zawrze z dyrektorami instytutów Sieci umowy, o których mowa w art. 21a ustawy, o której mowa w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 14. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 1 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 1 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 15. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa obejmuje zmiany w następujących ustawach:

- 1) ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 1170);
- 2) ustawie z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1705);
- 3) ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 534, z późn. zm.);
- 4) ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 843, z późn. zm.);
- 5) ustawie z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz. U. z 2024 r. poz. 925, z późn. zm.).

Projektowana nowelizacja ma na celu wprowadzenie niezbędnych zmian o charakterze porządkującym i poprawiającym jakość funkcjonowania organów podmiotów nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanego dalej „ministrem”, oraz instytutów badawczych. Zmiany dotyczą głównie trybu powoływania i odwoływania oraz składu organów podmiotów nadzorowanych, jak również kwalifikacji osób pełniących funkcje dyrektora i zastępcy dyrektora w instytutach badawczych oraz finansowania instytutów badawczych.

Zmiany w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju

Pierwszą zmianą przewidzianą w projektowanej ustawie jest zmiana brzmienia upoważnienia ustawowego do wydania rozporządzenia nadającego statut Narodowemu Centrum Badań i Rozwoju, zwanemu dalej „NCBR”. Obowiązujące rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2010 r. w sprawie statutu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 201) w znacznej części powiela przepisy ustawy w zakresie dotyczącym określenia szczegółowego zakresu zadań i trybu pracy organów NCBR, co jest niepoprawne pod względem techniki legislacyjnej. W związku z tym proponuje się, aby kwestie te usunąć z treści upoważnienia ustawowego, podobnie jak określenie wartości majątku, powyżej której rozporządzanie nim przez Dyrektora NCBR wymaga zgody Rady NCBR, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia. W efekcie statut NCBR będzie określał wyłącznie organizację Biura NCBR. Przepisy dotychczasowego rozporządzenia

zostaną czasowo utrzymane w mocy, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Sposób powołania Dyrektora i zastępców Dyrektora NCBR reguluje art. 4 ustawy. Kandydaci na te stanowiska są wyłaniani w drodze konkursu, którego tryb określa rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2010 r. w sprawie konkursów na stanowiska Dyrektora i zastępcy Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. poz. 1242, z późn. zm.). W rozporządzeniu tym jest mowa m.in. o komisji konkursowej i regulaminach konkursów, które nie mają umocowania merytorycznego w ustawie, co skutkuje częściową blankietowością upoważnienia do jego wydania. Biorąc pod uwagę powyższe, proponuje się uzupełnienie w tym zakresie przepisów art. 4 ustawy. Proponowane przepisy stanowią, że kandydat na stanowisko Dyrektora NCBR, powoływany przez ministra, będzie wyłaniany w drodze konkursu przeprowadzonego przez komisję konkursową powołaną przez ministra, w trybie określonym w regulaminie konkursu.

W stosunku do zastępców Dyrektora NCBR proponuje się natomiast zmianę polegającą na tym, że nie będą oni powoływani i odwoływani przez Dyrektora NCBR, ale przez ministra, który będzie także ustalał ich wynagrodzenie, po zasięgnięciu opinii Rady NCBR. Minister – jako organ nadzorujący NCBR – powinien bowiem mieć możliwość doboru całego kierownictwa agencji, nie tylko Dyrektora, według własnego klucza i własnych potrzeb. Ponadto przewiduje się analogiczne uzupełnienie przepisów w odniesieniu do trybu powoływania zastępców Dyrektora NCBR, jak w przypadku trybu powoływania Dyrektora NCBR. Zastępcy Dyrektora NCBR będą zatem wyłaniani w drodze konkursu przeprowadzonego przez komisję konkursową powołaną przez ministra.

Zgodnie z zaproponowanym przepisem przejściowym dotychczasowi zastępcy Dyrektora NCBR po wejściu w życie projektowanej ustawy będą nadal pełnili swoje funkcje do końca kadencji, na którą zostali powołani. Jednakże w przypadku spełnienia przesłanek wskazanych w art. 9 ust. 1 pkt 1–4 ustawy zostaną odwołani przez ministra. Minister będzie mógł ich również odwołać w trybie art. 70 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277, z późn. zm.). Minister będzie mógł też zmienić wynagrodzenie tych zastępców Dyrektora NCBR ustalone przed wejściem w życie projektowanej ustawy przez Dyrektora NCBR.

Dodatkowo przewiduje się zwiększenie z dwóch do trzech maksymalnej liczby zastępców Dyrektora NCBR w celu usprawnienia i poprawy efektywności pracy NCBR, dzięki lepszemu podziałowi obowiązków w kierownictwie agencji.

Kolejne zmiany proponowane w ustawie dotyczą funkcjonowania Rady NCBR i odnoszą się do zmiany sposobu:

- 1) wyłaniania jej członków przez ministra;
- 2) ustalania długości kadencji jej członków.

Zgodnie z nowym brzmieniem art. 12 proponuje się, aby w miejsce dotychczasowego sposobu wyłaniania kandydatów na członków Rady NCBR, polegającego na uprzednim ich wskazaniu przez środowiska naukowe oraz społeczno-gospodarcze i finansowe, minister miał możliwość bezpośredniego wyboru części członków Rady NCBR spośród osób reprezentujących środowiska naukowe, gospodarcze i finansowe. Proponuje się w związku z tym, aby 10-osobowa grupa członków Rady NCBR, będąca przedstawicielami środowiska naukowego, była wyłaniana w taki sposób, że 5 osób zostanie wprost wskazanych przez ministra, a pozostałe 5 zostanie wyłonione spośród kandydatów zgłoszonych przez podmioty reprezentujące to środowisko. W tym celu minister będzie ogłaszał nabór kandydatów na członków Rady NCBR w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej. Taka sama zasada będzie obowiązywała, jeżeli chodzi o 10-osobową grupę członków Rady NCBR będącą przedstawicielami środowiska gospodarczego i środowiska finansowego. W przypadku gdy środowiska te nie zgłoszą wystarczającej liczby kandydatów do Rady NCBR albo gdy zgłoszeni kandydaci nie będą spełniali warunków, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 albo 2 lub ust. 2 ustawy, minister będzie mógł samodzielnie wyznaczyć brakujących członków Rady NCBR.

Z uwagi na dotychczasowe częste zmiany w składzie Rady NCBR wynikające m.in. z dołączania do jej składu, w drodze kolejnych nowelizacji ustawy, przedstawicieli ministrów kierujących poszczególnymi działami administracji rządowej, jak również zmiany mające miejsce po przejściu nadzoru nad NCBR przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, które spowodowały zaburzenie rytmu następującej co 2 lata rotacji połowy składu Rady NCBR i niejasność w określaniu długości kadencji poszczególnych jej członków, zaistniała konieczność uporządkowania tych kwestii. Aktualnie zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy co 2 lata następuje wymiana 15 z 32 członków Rady NCBR. Nie stanowi to więc połowy składu Rady NCBR, tak jak było to pierwotnie przewidziane w ustawie i nie wiadomo w związku z tym, w jaki sposób dokonywać tej wymiany. Ustawa nie przesądza również, że co 2 lata

powinna nastąpić wymiana połowy składu Rady NCBR w obrębie każdej z 3 grup określonych w art. 12 ust. 1, tj. przedstawicieli środowiska naukowego, przedstawicieli środowiska społeczno-gospodarczego i finansowego oraz przedstawicieli właściwych ministrów. Niezależnie od powyższego w ustawie mówi się o kadencji Rady NCBR, które to pojęcie jest nieadekwatne w związku z następującą co 2 lata wymianą połowy (obecnie 15 z 32 członków) jej składu. Pojęcie kadencji powinno zatem dotyczyć członka Rady NCBR, a nie Rady NCBR jako organu. W nowelizowanych przepisach proponuje się uporządkowanie tego stanu przez zwiększenie do 16 liczby członków Rady NCBR, którzy są wymieniani co 2 lata (czyli połowa z 32 członków) oraz uszczegółowienie procedury wymiany połowy składu Rady NCBR przez wskazanie, że wymianie podlega połowa członków Rady NCBR w ramach każdej z grup, tj. przedstawicieli środowiska naukowego, przedstawicieli środowiska gospodarczego i finansowego oraz przedstawicieli właściwych ministrów. Doprecyzowano również, że jeżeli okoliczność, o której mowa w art. 12 ust. 5 (śmierć albo odwołanie) albo ust. 8 ustawy (wygaśnięcie członkostwa), dotyczy członka Rady NCBR zgłoszonego przez podmioty reprezentujące środowisko naukowe, środowisko gospodarcze albo środowisko finansowe, do powołania w jego miejsce innej osoby przepisy art. 12 ust. 1a i 2a ustawy stosuje się odpowiednio. Co oznacza, że nabór na wolne miejsce w Radzie NCBR zostanie ogłoszony przez ministra w Biuletynie Informacji Publicznej, a w przypadku niezgłoszenia żadnego kandydata albo gdy żaden ze zgłoszonych kandydatów nie będzie spełniał warunków, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lub 2 lub ust. 2 ustawy, minister sam wskaże i powoła brakującego członka Rady NCBR.

Jednocześnie zaproponowano przepisy przejściowe przewidujące, że w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie ustawy zostanie powołany nowy skład Rady NCBR, z czego połowa członków otrzyma powołania na 2 lata, a połowa – na 4, co pozwoli uporządkować sytuację i stosować jednolite zasady wyłaniania i ustalania długości kadencji poszczególnych członków Rady NCBR oraz dokonywania co 2 lata rotacji połowy jej składu. Rada NCBR będzie działała w dotychczasowym składzie do czasu powołania przez ministra nowej Rady. Przewiduje się również, że w przypadku powołania w skład nowej Rady NCBR osoby, która była członkiem Rady NCBR przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, warunek, o którym mowa w art. 13 ust. 3 ustawy (ograniczenie możliwości sprawowania funkcji członka Rady NCBR do 2 kadencji), stosuje się, poczynając od kadencji rozpoczynającej się z dniem powołania nowej Rady NCBR na podstawie przepisów projektowanej ustawy. Przy czym kadencja 2-letnia, na którą zostanie powołana połowa składu Rady NCBR, będzie traktowana na równi z kadencją

pełną, 4-letnią. Dodatkowo, biorąc pod uwagę, że w obrębie Rady NCBR działa komisja odwoławcza, której zadaniem jest rozpatrywanie odwołań od decyzji Dyrektora NCBR w sprawie przyznania środków finansowych na wykonanie projektów, w przypadku naruszenia procedury konkursowej lub innych naruszeń formalnych, w projektowanej ustawie proponuje się przepis przejściowy zakładający kontynuację przez komisję odwoławczą wyłonioną przez nową Radę NCBR tych postępowań wszczętych przed komisją odwoławczą wyłonioną przez dotychczasową Radę NCBR. Biorąc jednak pod uwagę, że zgodnie z art. 40 ust. 3 ustawy odwołanie powinno być rozstrzygnięte w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, a proces wyłonienia komisji, w tym komisji odwoławczej, w nowej Radzie NCBR mógłby spowodować przekroczenie tego terminu, proponuje się zawiesić jego bieg na okres od dnia powołania nowej Rady NCBR do dnia wyłonienia komisji odwoławczej spośród jej członków.

Ponadto w nowelizowanej ustawie zostanie uchylony art. 15 ust. 3, który stanowi, że Rada NCBR wyraża zgodę na rozporządzanie majątkiem NCBR powyżej wartości określonej w statucie. Przepis ten jest w ustawie od dnia jej uchwalenia w 2010 r., kiedy nie obowiązywały jeszcze przepisy o zarządzaniu mieniem państwowym. Obecnie zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125, z późn. zm.) do dokonania przez państwową osobę prawną czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych o wartości przekraczającej 200 000 zł wymaga się zgody organu nadzorującego, jeżeli wartość rynkowa składników aktywów trwałych wynosi do 5 000 000 zł oraz Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli wartość rynkowa składników aktywów trwałych przekracza 5 000 000 zł. W świetle powyższych rozwiązań konieczność uzyskania dodatkowej zgody Rady NCBR (gdy zgodnie ze statutem NCBR wartość majątku objętego rozporządzeniem przekracza równowartość 250 000 euro) jest nadmiarowa. W konsekwencji tej zmiany konieczna będzie również zmiana art. 1 ust. 5 ustawy zawierającego upoważnienie ustawowe do nadania przez ministra statutu NCBR polegająca na usunięciu z tego upoważnienia kwestii dotyczącej określenia wartości majątku, powyżej której rozporządzanie nim przez Dyrektora NCBR wymaga zgody Rady NCBR i uchylenie art. 10 ust. 4 ustawy, zgodnie z którym do skuteczności oświadczeń woli Dyrektora NCBR w zakresie rozporządzania majątkiem NCBR powyżej wartości określonej w statucie konieczna jest zgoda Rady NCBR.

W tym zakresie przewidziano również przepis przejściowy, zgodnie z którym postępowania prowadzone w sprawie wyrażenia zgody na rozporządzanie majątkiem NCBR powyżej

wartości określonej w jego statucie wszczęte i niezakończone przez Radę NCBR do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy zostaną umorzone.

W projektowanej ustawie wprowadza się również zmianę polegającą na umożliwieniu NCBR w związku z realizacją międzynarodowych programów badań naukowych lub prac rozwojowych przeprowadzania procedury konkursowej wraz z naborem wniosków oraz ich oceną w języku angielskim. Z uwagi na brzmienie ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2024 r. poz. 1556, z późn. zm.), w celu uniknięcia wątpliwości konieczne jest wprowadzenie w ustawie możliwości prowadzenia procedury konkursowej w języku angielskim. Język ten jest powszechnie stosowany w świecie nauki i biznesu, dlatego NCBR powinno mieć możliwość jego stosowania w związku z realizacją międzynarodowych programów badań naukowych lub prac rozwojowych. W tych programach projekty są realizowane w ramach konsorcjów międzynarodowych składających się z zespołów dwóch albo większej liczby państw uczestniczących w inicjatywie, w tym zespołów z Polski. Językiem realizacji projektu oraz przygotowania wspólnego wniosku projektowego jest język angielski. Wnioski w języku angielskim są oceniane przez ekspertów międzynarodowych. Biorąc pod uwagę te uwarunkowania, zasadne jest, aby taka możliwość została przewidziana wprost w ustawie. Bez posługiwania się językiem angielskim polski zespół badawczy nie jest w stanie brać udziału w tego typu projektach ani realizować w nich zadań we współpracy z partnerami międzynarodowymi.

Ostatni blok proponowanych zmian jest związany z uchYLENIEM zawartego w art. 45 upoważnienia ustawowego dla ministra do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu realizacji zadań NCBR. Obowiązujące rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 września 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu realizacji zadań Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. poz. 1200, z późn. zm.) również – podobnie jak wspomniane we wcześniejszej części uzasadnienia rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2010 r. w sprawie statutu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju – powiela niektóre przepisy ustawy, a nawet je modyfikuje. Ponadto może budzić wątpliwości, czy niektóre z przepisów tego rozporządzenia mają charakter normatywny. Mając na względzie powyższe, jak również dotychczasowe doświadczenia NCBR, w ocenie projektodawcy, regulacja szczegółowego trybu realizacji zadań NCBR na poziomie rozporządzenia jest zbędna. Tym niemniej konieczne jest przeniesienie z dotychczasowego rozporządzenia do ustawy części regulacji stanowiących materię ustawową.

Przede wszystkim wymaga zdefiniowania w „słowniczku”, w art. 2 ustawy, pojęcie „przedsięwzięcia”, które dotychczas funkcjonowało wyłącznie na gruncie uchylanego rozporządzenia. Przedsięwzięcie jest drugim obok programu instrumentem realizacji zadań NCBR. Instrument ten jest wykorzystywany do realizacji przez NCBR innych zadań niż zadania realizowane w ramach programów. W związku z tym, w celu uporządkowania warstwy terminologicznej ustawy, proponuje się:

- 1) zmienić definicję „projektu” w taki sposób, aby:
 - a) nie posługiwać się w niej pojęciem „przedsięwzięcia”, które zostało odrębnie zdefiniowane,
 - b) wyłączyć z niej skrót „inne zadania Centrum”, gdyż zgodnie z Zasadami techniki prawodawczej skrótów nie powinno wprowadzać się w definicjach,
 - c) doprecyzować instrumenty, w ramach których projekt może być realizowany, tzn. programy, w tym strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych, oraz przedsięwzięcia;
- 2) zmienić definicję „programu”, która obecnie błędnie wskazuje, że jest to instrument realizacji innych zadań Centrum, podczas gdy z definicji „strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych”, a także innych przepisów ustawy, w szczególności rozdziału 4, wynika, że program jest podstawowym instrumentem realizacji zadań NCBR, obejmującym zarówno strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych, jak i programy niebędące programami strategicznymi w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy;
- 3) dotychczasowy skrót „inne zadania Centrum” zamienić na definicję, która obejmie zadania NCBR, o których mowa w art. 29 oraz art. 30 ust. 1 i 2 ustawy, realizowane w ramach programów niebędących strategicznymi programami badań naukowych i prac rozwojowych oraz w ramach przedsięwzięć;
- 4) dodać definicję „przedsięwzięcia” jako drugiego obok programu niebędącego strategicznym programem badań naukowych i prac rozwojowych instrumentu realizacji innych zadań Centrum.

Powyższe zmiany wymagają również dokonania stosownych zmian wynikowych w następujących przepisach ustawy:

- 1) uchylenia art. 27 ust. 3 (art. 1 pkt 11 projektowanej ustawy) wraz z komplementarną zmianą art. 30 ust. 1 pkt 2 (art. 1 pkt 13 lit. a projektowanej ustawy) – skoro zgodnie z definicją „innych zadań Centrum” obejmują one zadania, o których mowa w art. 29 oraz art. 30 ust. 1 i 2 ustawy, to dotycząca ich regulacja nie powinna znajdować się w art. 27

ust. 3 ustawy; z kolei obecne brzmienie art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy budziło wątpliwości interpretacyjne, czy chodzi w nim o to samo zadanie, o którym mowa w art. 27 ust. 3 ustawy;

- 2) zmiany brzmienia art. 29 pkt 1 (art. 1 pkt 12 projektowanej ustawy), gdyż przepis ten posługuje się pojęciem „przedsięwzięcia” w innym znaczeniu niż zdefiniowane w dodawanym art. 2 pkt 5 (art. 1 pkt 2 lit. b projektowanej ustawy);
- 3) zmiany art. 46 ust. 2 pkt 1, a w konsekwencji uchylenia art. 46 ust. 2 pkt 7 i zmiany odesłania w art. 46 ust. 3 zdanie pierwsze (art. 1 pkt 18 projektowanej ustawy) – zmiany te są wynikową zaproponowanej definicji „innych zadań Centrum” i zmian omówionych w pkt 1.

Dodatkowo przeniesienie na grunt ustawy regulacji dotyczących przedsięwzięć wymaga uregulowania, co najmniej w minimalnym zakresie, trybu realizacji zadań NCBR w ramach przedsięwzięć. Będzie temu służyć dodawany art. 45a, w którym znajdują się również przepisy dotyczące trybu realizacji przez NCBR międzynarodowych programów badań naukowych lub prac rozwojowych i zadań zleconych przez ministra. Należy zaznaczyć, że w przypadku przedsięwzięć nieobejmujących finansowania projektów w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa przepisy rozdziału 4 ustawy będą stosowane wyłącznie w ograniczonym zakresie, tj. art. 36 ust. 4 (przepis dotyczący przeprowadzenia procedury konkursowej wraz z naborem wniosków oraz ich oceną w języku angielskim), art. 37 (przepis dotyczący kręgu potencjalnych beneficjentów środków przyznawanych przez NCBR) i art. 38 (przepis dotyczący powoływania ekspertów lub zespołów ekspertów do oceny wniosków). W ramach przedsięwzięć i międzynarodowych programów badań naukowych lub prac rozwojowych środki finansowe będą przekazywane przez NCBR na podstawie umowy.

W konsekwencji wprowadzenia do ustawy art. 45a proponuje się także:

- 1) dodanie do katalogu zadań Komitetu Sterującego do spraw badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze bezpieczeństwa i obronności państwa zadania polegającego na określaniu założeń przedsięwzięć obejmujących badania naukowe i prace rozwojowe na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa (art. 1 pkt 10 projektowanej ustawy);
- 2) usunięcie z art. 37 ust. 2a ustawy przedsięwzięć, gdyż przepis ten będzie do nich stosowany przez odesłanie w art. 45a ust. 3 ustawy.

Należy podkreślić, że powyższe zmiany są zasadniczo spójne z dotychczasową praktyką stosowania przepisów obowiązującej ustawy i służą jej uporządkowaniu, przede wszystkim

w warstwie definicyjnej. Wprowadzenie definicji spójnych z pozostałymi przepisami ustawy wykluczy zachodzące obecnie wątpliwości interpretacyjne oraz pozwoli zrealizować wnioski i zalecenia z kontroli zewnętrznych przeprowadzonych w ostatnich latach w NCBR. Biorąc pod uwagę powyższe, nie są potrzebne regulacje przejściowe w tym zakresie.

Zaproponowano także dwie zmiany o charakterze doprecyzującym w art. 46 ust. 2 ustawy:

- 1) w pkt 4 dotyczącym przychodów z komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych uzupełniono, że komercjalizacja może obejmować również *know-how* związane z tymi wynikami i usunięto wyraz „prowadzonych”, gdyż NCBR nie prowadzi działalności naukowej i czerpie przychody z tego źródła na podstawie umów z wykonawcami projektów;
- 2) pkt 6 proponuje się uzupełnić o przychody z dywidend.

Zmiany w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie

W świetle obowiązujących przepisów ustawy organami fundacji Zakłady Kórnickie, zwanej dalej „Zakładami”, są Rada Kuratorów oraz Zarząd. Rada Kuratorów jest powoływana na 5 lat, a jej zasady powoływania i kompetencje określa statut Zakładów. Takie rozwiązanie należy uznać za niewłaściwe, bowiem określenie, kto powołuje członków Rady Kuratorów powinno stanowić materię ustawową. Z tych względów proponuje się wskazać w art. 10 ust. 2 nowelizowanej ustawy, iż Rada Kuratorów jest powoływana przez ministra. Uzasadnieniem takiego rozwiązania jest fakt, iż stosownie do art. 13 ust. 1 ustawy to właśnie minister sprawuje nadzór nad Zakładami.

Biorąc pod uwagę ustawowo określone cele działania Zakładów, takie jak wspieranie i rozwijanie nowoczesnego rolnictwa przez upowszechnianie kultury rolniczej, oświaty, wartościowych rozwiązań agrotechnicznych oraz prowadzenie wzorcowych gospodarstw rolnych, działanie na rzecz edukacji rolnej i działalności naukowo-badawczej przez zakładanie szkół rolniczych, wspieranie nowoczesnego kształcenia, fundowanie stypendiów, organizowanie działalności upowszechniającej racjonalne gospodarowanie zasobami rolnymi czy wspieranie placówek Polskiej Akademii Nauk – Biblioteki Kórnickiej i Instytutu Dendrologii, w pełni uzasadnione jest zwiększenie w składzie Rady Kuratorów liczby przedstawicieli ministra właściwego do spraw rolnictwa – z jednego do dwóch, a także przedstawicieli ministra, który – jak wyżej wskazano – sprawuje nadzór nad Zakładami – z jednego do trzech.

Rozwiązaniem zapewniającym gwarancję realizacji przez przedstawicieli poszczególnych organów i podmiotów w Radzie Kuratorów kierunków działań wyznaczanych przez powołujące ich organy i podmioty jest wyposażenie tych organów i podmiotów w narzędzie umożliwiające odwołanie reprezentujących ich członków Rady Kuratorów przed upływem okresu 5 lat. Zgodnie z projektowanym art. 11 ust. 3 ustawy będzie tego dokonywał minister na wniosek właściwych organów i podmiotów.

Przepisy art. 11 ustawy proponuje się także uzupełnić o zasady odwoływania członków Rady Kuratorów przed upływem kadencji oraz uzupełniania jej składu w takim przypadku, a także w przypadku śmierci członka Rady Kuratorów. W przypadku odwołania albo śmierci członka Rady Kuratorów minister będzie niezwłocznie powoływał na jego miejsce inną osobę do końca okresu i z zachowaniem zasady, o których mowa w art. 11 ust. 2 ustawy.

W tym zakresie przewidziano także przepisy przejściowe, zgodnie z którymi dotychczasowy skład Rady Kuratorów będzie działał do końca kadencji trwającej w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy, z tym że w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy minister powoła dwóch swoich dodatkowych przedstawicieli i jednego dodatkowego przedstawiciela ministra właściwego do spraw rolnictwa. Ponadto w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy Rada Kuratorów w nowym składzie dostosuje statut Zakładów do zmian wprowadzonych niniejszą ustawą i przedstawi go ministrowi.

Zmiany w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych

Proponowane zmiany obejmują:

- 1) zmianę terminu ustalania planu działalności instytutu badawczego (art. 2a ust. 2) oraz wskazanie terminu na przedstawienie przez radę naukową opinii w sprawie tego planu (art. 29 ust. 6) i przekazanie ministrowi nadzorującemu instytut badawczy, zwanemu dalej „ministrem nadzorującym”, uchwały rady naukowej w sprawie tego planu (art. 35a ust. 1);
- 2) ustalenie, kto i na jaki okres ustala pierwszy regulamin organizacyjny nowo powstałego instytutu badawczego albo instytutu badawczego powstałego w wyniku połączenia lub podziału (dodane jako art. 6 ust. 6);
- 3) wskazanie terminu na wystąpienie przez instytut badawczy o uzyskanie zgody ministra nadzorującego na wykonywanie praw z tytułu posiadanych akcji i udziałów w spółkach utworzonych w celu komercjalizacji wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz *know-how* związanego z tymi wynikami, a także w celu prowadzenia działań z zakresu

transferu technologii i upowszechniania nauki oraz pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową (dodane jako art. 17 ust. 7a);

- 4) możliwość przyznania przez ministra nadzorującego dotacji podmiotowej na dofinansowanie bieżących kosztów działalności instytutu badawczego (dodane jako art. 18 ust. 9a–9e);
- 5) możliwość nałożenia przez ministra nadzorującego na instytut badawczy obowiązku wprowadzenia do jego planu działalności zadania, w tym zadania z zakresu administracji rządowej, zgodnie z zakresem działania instytutu określonym w statucie (art. 37 ust. 1);
- 6) możliwość nałożenia przez Ministra Obrony Narodowej na nadzorowany instytut badawczy obowiązku wprowadzenia do jego planu działalności zadania albo wyznaczenia zadania poza tym planem, jeżeli zadanie to jest niezbędne na potrzeby obronności państwa lub potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (dodane jako art. 37 ust. 1c);
- 7) podwyższenie kwalifikacji kandydatów ubiegających się o stanowisko dyrektora instytutu badawczego (art. 24 ust. 6 pkt 1), doprecyzowanie warunku niekaralności (art. 24 ust. 6 pkt 5), wprowadzenie określonych kwalifikacji dla kandydatów na stanowisko zastępcy dyrektora instytutu badawczego (dodane jako art. 27 ust. 1c) i dodatkowych kwalifikacji dla zastępcy dyrektora do spraw naukowych (art. 27 ust. 2), a także w stosunku do wszystkich tych osób wymogu niepełnienia służby zawodowej i niebycia zatrudnionym w organach bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1632, z późn. zm.) oraz braku współpracy z tymi organami (dodane jako art. 24 ust. 6 pkt 6 i ust. 6a oraz art. 27 ust. 2a);
- 8) wprowadzenie możliwości wyznaczenia przez Ministra Sprawiedliwości osoby pełniącej obowiązki dyrektora jednostki organizacyjnej w przypadku jego odwołania (dodane jako art. 66 ust. 2a).

Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1672, z późn. zm.) został wprowadzony obowiązek sporządzania przez instytuty badawcze rocznych planów działalności. Ustawa ta dodała do ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych art. 2a ust. 2, zgodnie z którym instytut badawczy powinien sporządzić taki plan w terminie do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego. W praktyce pierwszych dwóch lat stosowania tego przepisu okazało się, że termin ten jest zbyt wczesny w stosunku do terminów przyjętych w procedurze planowania budżetowego,

w szczególności ustalania rocznych planów finansowych, które powinny być uwzględnione w planie działalności instytutu badawczego na kolejny rok. Stąd też proponuje się przesunięcie terminu ustalenia rocznego planu działalności instytutu badawczego na dzień 31 października.

Roczny plan działalności instytutu badawczego – zgodnie z art. 29 ust. 2 pkt 1a ustawy o instytutach badawczych – podlega opiniowaniu przez radę naukową. Ww. ustawa z dnia 28 lipca 2023 r., która wprowadziła obowiązek sporządzania tego planu, nie określiła jednak terminu na sporządzenie tej opinii. Proponuje się w związku z tym wprowadzić termin 30-dniowy, tak jak w przypadku innych opinii sporządzanych przez radę naukową (art. 29 ust. 6). I podobnie wspomniana nowelizacja nie określiła również terminu na przekazanie ministrowi nadzorującemu uchwały zawierającej tę opinię. W tym przypadku proponuje się także termin 7-dniowy, tak jak w przypadku innych uchwał (art. 35a ust. 1).

Zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy o instytutach badawczych regulamin organizacyjny instytutu badawczego ustala dyrektor po zasięgnięciu opinii rady naukowej i zakładowych organizacji związkowych. W przypadku utworzenia nowego instytutu badawczego, w tym w wyniku połączenia instytutów badawczych albo podziału instytutu badawczego, w początkowym okresie jego funkcjonowania brak jest jeszcze uformowanego składu rady naukowej. Zatem do czasu powołania rady naukowej instytutu badawczego nie ma możliwości nadania instytutowi regulaminu organizacyjnego w trybie określonym w art. 6 ust. 4. Okoliczność ta paraliżuje działalność instytutu badawczego na poziomie organizacyjnym. W celu wyeliminowania tej luki prawnej proponuje się dodanie w art. 6 ustawy o instytutach badawczych ust. 6, zgodnie z którym pierwszy regulamin organizacyjny nowo utworzonego instytutu albo instytutu powstałego w wyniku połączenia lub podziału ustala dyrektor albo osoba pełniący obowiązki dyrektora. Regulamin ten obowiązuje przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy od dnia utworzenia rady naukowej instytutu. Po upływie tego okresu dyrektor będzie musiał ustalić drugi regulamin organizacyjny w procedurze określonej w art. 6 ust. 4, tzn. z udziałem rady naukowej i zakładowych organizacji związkowych, jeżeli do tego czasu zaczną działać w instytucie.

Wskazania wymaga także termin na wystąpienie przez instytut badawczy o uzyskanie zgody ministra nadzorującego na wykonywanie praw z tytułu posiadanych akcji i udziałów w spółkach utworzonych w celu komercjalizacji wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz *know-how* związanego z tymi wynikami, a także w celu prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i upowszechniania nauki oraz pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową. Obecnie wystąpienie o tę zgodę nie jest obwarowane

żadnym terminem, a w związku z tym pojawiają się sytuacje, w których instytut badawczy występuje w tej sprawie do ministra nadzorującego na tyle późno przed planowanym terminem rozpoczęcia wykonywania tych praw, że minister nadzorujący nie jest w stanie rzetelnie przeanalizować złożonego wniosku. Biorąc pod uwagę powyższe, proponuje się wprowadzenie na wystąpienie z takim wnioskiem terminu co najmniej 15-dniowego przed planowanym terminem rozpoczęcia wykonywania praw.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami instytut badawczy osiąga przychody w związku z prowadzoną działalnością oraz przychody z subwencji i dotacji na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.) i ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.) oraz z innych źródeł. Przepisy żadnej z powyższych ustaw nie przewidują przekazywania instytutom badawczym środków finansowych przez ministrów nadzorujących, z zastrzeżeniem dotacji celowych dla państwowych instytutów badawczych na realizację zadań związanych z posiadaniem statusu państwowego instytutu badawczego. Jednocześnie należy zaznaczyć, że instytut badawczy prowadzi działalność w zakresie zgodnym z zakresem działalności ministra nadzorującego. W związku z tym jest uzasadnione wprowadzenie przepisu umożliwiającego ministrowi nadzorującemu przekazywanie instytutowi badawczemu środków finansowych w postaci dotacji podmiotowej, przeznaczonych na pokrycie kosztów bieżącej działalności tego instytutu, w szczególności na zatrudnienie i rozwój zawodowy kadry.

Przeznaczenie tej dotacji i okres, na jaki będzie mogła zostać udzielona, będą się różniły w zależności od tego, czy chodzi o nowy instytut badawczy, czy o instytut, który działa już od dłuższego czasu. W przypadku nowych instytutów badawczych, działających nie dłużej niż 3 lata, dotacja byłaby udzielana na rozwój instytutu. Takie instytuty, nie mając jeszcze przyznanej kategorii naukowej, mogą liczyć jedynie na bardzo ograniczone środki w ramach subwencji na rozwój potencjału badawczego. Tak niewielki zakres wsparcia nie pozwoliłby im natomiast na rozwinięcie działalności naukowej w pierwszych latach funkcjonowania. Dlatego też proponuje się umożliwienie przyznania w takim przypadku przez ministra nadzorującego dotacji podmiotowej przez okres nie dłuższy niż 5 lat. Warunkiem będzie jednak przedstawienie przez nowo powstały instytut badawczy wraz z wnioskiem o przyznanie dotacji planu rozwoju instytutu w okresie, na który ma zostać przyznane dofinansowanie, a jeżeli wsparcie miałoby obejmować rozwój zawodowy pracowników – także planu tego rozwoju. Plany te będą oceniane przez ministra nadzorującego pod względem rzetelności i potencjalnej

efektywności. Z kolei w przypadku pozostałych instytutów badawczych dotacja podmiotowa będzie mogła zostać przyznana w związku z trudną sytuacją finansową instytutu albo zagrożeniem jej wystąpienia. Interwencyjny charakter tego instrumentu wsparcia będzie wymagał podjęcia przez instytut badawczy konkretnych działań mających na celu ustabilizowanie sytuacji finansowej w instytucie, w tym przez pozyskanie możliwości finansowania zewnętrznego ze źródeł pozabudżetowych. Cel ten będzie realizowany na podstawie planu naprawczego, który będzie składany wraz z wnioskiem o przyznanie dotacji podmiotowej i którego rzetelność oraz potencjalna efektywność będą oceniane na etapie rozpatrywania tego wniosku. W tym przypadku dotacja podmiotowa będzie mogła być przyznawana przez okres nieprzekraczający 3 lat.

Takie rozwiązanie zapewni środki finansowe na bieżącą działalność instytutu badawczego, a w przypadku instytutów nowo powstałych zwiększy pulę środków na rozwój instytutu. Tym niemniej udzielanie tego rodzaju dotacji powinno być traktowane jako działanie wyjątkowe, gdyż jest ono formą pomocy państwa przeznaczonej na finansowanie działań bieżących i ma na celu wsparcie w utrzymaniu płynności finansowej instytutu. Równocześnie przepis nie powoduje po stronie instytutu badawczego żadnych roszczeń względem ministra nadzorującego. Nie wprowadza obowiązku przekazania środków finansowych instytutowi badawczemu przez ministra nadzorującego, lecz ma charakter fakultatywny i stanowi narzędzie, dzięki któremu minister nadzorujący może wspomagać funkcjonowanie instytutu badawczego, a tym samym wpływać na jakość jego działalności. Interwencyjny charakter projektowanej dotacji podmiotowej podkreśla również zaproponowany okres karencji w jej przyznawaniu. W przypadku przyznania tej dotacji w związku z trudną sytuacją finansową instytutu badawczego albo zagrożeniem jej wystąpienia kolejna dotacja będzie mogła zostać przyznana temu instytutowi nie wcześniej niż po upływie 5 lat od zakończenia okresu, na który poprzednia dotacja została przyznana.

W celu uzyskania takiej dotacji instytut badawczy będzie musiał złożyć do ministra nadzorującego wniosek, w którym wskaże wnioskowaną kwotę dotacji i jej przeznaczenie, a także szczegółowo uzasadni potrzebę jej przyznania. W przypadku instytutu badawczego znajdującego się w trudnej sytuacji finansowej albo zagrożonego wystąpieniem takiej sytuacji, np. w związku z podjęciem działań mających na celu podniesienie poziomu jakości działalności naukowej, które wiąże się z koniecznością dokonania nakładów na rzecz zwiększenia potencjału badawczego instytutu, będzie wymagane uzasadnienie wskazujące, że zostały wyczerpane inne możliwości uzyskania środków finansowych na działalność instytutu,

a dotacja jest konieczna dla zapewnienia jej ciągłości, przede wszystkim w obszarze prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych. Instytut badawczy będzie musiał przedstawić ministrowi nadzorującemu plan rozwoju albo plan naprawczy. Uzyskana dotacja podmiotowa będzie podlegała rozliczeniu na podstawie rocznych sprawozdań przedstawionych przez instytut badawczy, zawierających szczegółowe informacje o wynikach jego działalności bieżącej w zakresie, w którym jej koszty zostały pokryte ze środków dotacji.

Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy o instytutach badawczych minister nadzorujący może nałożyć na instytut badawczy obowiązek wprowadzenia do jego planu działalności zadania albo wyznaczenia zadania poza tym planem, zgodnie z zakresem działania instytutu badawczego określonym w jego statucie wyłącznie, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami obronności i bezpieczeństwa publicznego, w przypadku ogłoszenia stanu klęski żywiołowej lub stanu epidemii, w celu wykonania zobowiązań międzynarodowych i w przypadku gdy ministrowi nadzorującemu została powierzona realizacja zadania na podstawie art. 10c ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2025 r. poz. 780), tj. zadań z zakresu informatyzacji sektora publicznego, innowacji cyfrowych i rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu. Podobne uprawnienie ministra nadzorującego zostało określone w art. 37 ust. 1b ustawy o instytutach badawczych. Dotyczy ono możliwości zlecania instytutowi badawczemu zadań z zakresu administracji rządowej wynikających w szczególności z przyjętych przez Radę Ministrów dokumentów. W obu przypadkach środki finansowe na realizację nałożonego zadania zapewnia minister nadzorujący. Zgodnie z projektowaną ustawą minister nadzorujący otrzyma możliwość pełnego wykorzystania potencjału nadzorowanego instytutu badawczego w obszarze polityki państwa, za który odpowiada, dzięki wprowadzeniu możliwości nałożenia na instytut obowiązku wprowadzenia do jego planu działalności każdego zadania albo wyznaczenia każdego zadania poza tym planem, zgodnie z zakresem działania instytutu badawczego określonym w jego statucie, o ile będzie w stanie zapewnić środki finansowe na ten cel. Należy wskazać, że analogiczne rozwiązanie przewiduje art. 404 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodnie z którym minister może zlecić uczelni, instytutowi naukowemu Polskiej Akademii Nauk, instytutowi badawczemu, podmiotowi działającemu w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz lub międzynarodowemu instytutowi naukowemu utworzonemu na podstawie odrębnej ustawy działającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wykonanie określonego zadania w zakresie ich działalności statutowej, zapewniając odpowiednie środki na jego realizację.

Niezależnie od powyższego szczególne uprawnienie otrzyma natomiast Minister Obrony Narodowej, który będzie mógł nałożyć na nadzorowany instytut badawczy obowiązek wprowadzenia do jego planu działalności każdego zadania, również wykraczającego poza zakres działania instytutu badawczego określony w jego statucie, o ile realizacja tego zadania będzie niezbędna na potrzeby obronności państwa lub potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, a instytut badawczy będzie posiadał odpowiednie kompetencje i wykwalifikowaną kadrę do realizacji danego zadania. Środki finansowe na realizację tego zadania będą przekazywane instytutowi badawczemu przez Ministra Obrony Narodowej.

Dotychczasowe doświadczenia w zakresie nadzoru nad instytutami badawczymi wskazują na konieczność posiadania przez osoby zajmujące w nich stanowiska kierownicze odpowiednich kwalifikacji naukowych. Wspomnianą już ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw obniżono wymagania względem osób zajmujących stanowisko dyrektora instytutu badawczego, wprowadzając w miejsce warunku posiadania stopnia naukowego doktora warunek posiadania tytułu zawodowego magistra, magistra inżyniera lub równorzędnego. W ocenie projektodawcy brak kwalifikacji naukowych osoby kierującej instytutem badawczym jest niewłaściwy przede wszystkim ze względu na jej zadania, do których, zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt 4 ustawy o instytutach badawczych, należy ponoszenie odpowiedzialności za wyniki działalności naukowej instytutu, jak również ze względu na zadania samego instytutu, wśród których ustawa na pierwszym miejscu wymienia prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych (art. 2 ust. 1 pkt 1). W związku z powyższym w art. 24 ust. 6 ustawy o instytutach badawczych proponuje się przywrócić wymóg posiadania przez dyrektora instytutu badawczego co najmniej stopnia naukowego doktora.

Równocześnie proponuje się doprecyzować wymóg niekaralności. Obecnie zgodnie z art. 24 ust. 6 pkt 5 ustawy o instytutach badawczych wymaga się, aby dyrektor instytutu badawczego nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Biorąc pod uwagę, że przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w tym art. 432 ust. 4 (zawieszenie rektora w pełnieniu funkcji z mocy prawa), odnoszą się do przesłanek obejmujących umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, proponuje się przyjęcie analogicznego brzmienia na gruncie art. 24 ust. 6 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2020 r. o instytutach badawczych. Obecnie nieumyślnie można dopuścić się tylko paserstwa akcyzowego (art. 65 § 2 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2025 r. poz. 633)) i paserstwa celnego (art. 91 § 2 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy). Brak jest zatem uzasadnienia dla wymogu niekaralności za ww.

przestępstwa skarbowe popełnione nieumyślnie w stosunku do dyrektorów instytutów badawczych i ich zastępców, podczas gdy w odniesieniu do uczelni publicznych ewentualne nieumyślne popełnienie tych samych przestępstw nie wpływa na pełnienie funkcji czy członkostwo w organach uczelni. Mając powyższe na względzie, proponuje się, aby wymogiem w stosunku do dyrektora instytutu badawczego i jego zastępców był brak skazania za umyślne przestępstwo skarbowe.

Ponadto proponuje się wprowadzić jeszcze jeden, dodatkowy wymóg w stosunku do dyrektora instytutu badawczego i jego zastępców związany z niepełnieniem służby zawodowej i niebyciem zatrudnionym w organach bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, a także brakiem współpracy z tymi organami. Zgodnie z art. 4 pkt 44 lit. c w związku z art. 8 pkt 41 ww. ustawy dyrektorzy i zastępcy dyrektorów instytutów badawczych – jako osoby pełniące funkcje publiczne w rozumieniu tej ustawy – są zobowiązani do składania tzw. oświadczeń lustracyjnych. Tym niemniej złożenie oświadczenia potwierdzającego pełnienie służby zawodowej, zatrudnienie w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracę z tymi organami nie skutkuje na gruncie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych wykluczeniem możliwości pełnienia funkcji dyrektora albo zastępcy dyrektora instytutu badawczego. Proponuje się zatem wprowadzenie stosownego wymogu dla dyrektora i zastępców dyrektora instytutu badawczego.

Z kolei w przypadku zastępców dyrektora instytutu badawczego ustawa nie przewiduje aktualnie żadnych wymagań, z wyjątkiem zastępcy dyrektora do spraw naukowych, wobec którego przewiduje się obowiązek posiadania co najmniej stopnia naukowego doktora habilitowanego (art. 27 ust. 2). W ocenie projektodawcy nie jest właściwy brak określenia w ustawie wymagań wobec zastępców dyrektora instytutu badawczego, dlatego też proponuje się wprowadzić takie wymagania. Zgodnie z dodawanym do ustawy o instytutach badawczych art. 27 ust. 1c, zastępcą dyrektora instytutu badawczego będzie mogła być osoba, która posiada co najmniej tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny, korzysta z pełni praw publicznych, posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w zarządzaniu zespołami pracowniczymi oraz nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. W projekcie ustawy zmieniono również art. 27 ust. 2, w którym wskazano, że stanowisko zastępcy dyrektora do spraw naukowych będzie mogła objąć osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskany

w dziedzinie nauki objętej zakresem działania instytutu badawczego, oraz dodając obowiązek spełnienia przez tę osobę tych samych wymogów, co w przypadku pozostałych zastępców dyrektora, tzn. korzystania z pełni praw publicznych, posiadania co najmniej 3-letniego doświadczenia w zarządzaniu zespołami pracowniczymi oraz braku skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Pozwoli to na wprowadzenie jednolitych, minimalnych wymagań dla kadry kierowniczej we wszystkich instytutach badawczych.

W celu weryfikacji spełniania wymagań nałożonych na dyrektora i zastępców dyrektora instytutu badawczego proponuje się dodanie przepisu (art. 24 ust. 6a i art. 27 ust. 2a) obligującego kandydatów na te stanowiska do złożenia przed ich objęciem stosownych oświadczeń.

W tym zakresie przewidziano także przepisy przejściowe, które przewidują, że dotychczasowi dyrektorzy i zastępcy dyrektorów instytutów badawczych:

- 1) będą musieli, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, złożyć ministrom nadzorującym oświadczenia, o których mowa w art. 24 ust. 6a;
- 2) w przypadku niezłożenia oświadczeń, o których mowa w art. 24 ust. 6a, w terminie, o którym mowa w pkt 1, zostaną pozbawieni pełnionych funkcji z mocy prawa;
- 3) w przypadku niespełniania:
 - a) wymagania dotyczącego niepełnienia służby zawodowej i niebycia zatrudnionym w organach bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, a także braku współpracy z tymi organami będą mogli zajmować swoje stanowiska przez okres 30 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy,
 - b) któregośkolwiek z pozostałych wymagań wynikających ze znowelizowanych przepisów, będą mogli zajmować dotychczasowe stanowiska przez okres jednego roku od dnia złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 24 ust. 6a.

W tym zakresie przewiduje się jednak wyjątek dla dyrektorów instytutów badawczych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw informatyzacji i ministra właściwego do spraw zdrowia polegający na wydłużeniu możliwości sprawowania funkcji dyrektora przez osoby niespełniające wymogu posiadania co najmniej stopnia naukowego doktora do 3 lat od dnia złożenia oświadczenia w tym przedmiocie. Aktualnie w kilku z tych instytutów funkcję dyrektora sprawują osoby posiadające wyłącznie tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera

lub równorzędny i wysokie kompetencje menadżerskie, których zatrudnienie było związane przede wszystkim z potrzebą przeprowadzenia restrukturyzacji instytutów znajdujących się w trudnym położeniu. 3-letni okres przejściowy dla dyrektorów tych instytutów umożliwi dokończenie tych procesów.

Stosunek pracy dyrektorów instytutów badawczych niespełniających któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 24 ust. 6, zatrudnionych na podstawie powołania wygaśnie z ostatnim dniem pełnienia przez nich funkcji.

Ponadto, na wniosek Ministra Sprawiedliwości, proponuje się wprowadzenie w art. 66 – na wzór art. 26 ust. 3 – przepisu umożliwiającego wyznaczenie przez tego ministra osoby pełniącej obowiązki dyrektora jednostki organizacyjnej w przypadku jego odwołania. Podległe Ministrowi Sprawiedliwości jednostki organizacyjne w rozumieniu art. 66 ust. 1 (Instytut Ekspertyz Medycznych w Łodzi, Instytut Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi oraz Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie) nie są bowiem instytutami badawczymi, ale stosuje się do nich część przepisów ustawy. Brak przepisu umożliwiającego wyznaczenie przez tego ministra osoby pełniącej obowiązki dyrektora jednostki organizacyjnej znacząco utrudnia funkcjonowanie tych jednostek.

Zmiany w ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej

Celem zmiany ustawy jest usprawnienie procesu zarządzania Narodową Agencją Wymiany Akademickiej, zwaną dalej „NAWA”, przez uproszczenie rozwiązań dotyczących powoływania i odwoływania jej Dyrektora.

Obowiązujące przepisy przewidują powoływanie i odwoływanie Dyrektora NAWA przez Prezesa Rady Ministrów, na wniosek ministra. Biorąc pod uwagę nadzór sprawowany przez ministra nad działalnością NAWA, niecelowe jest utrzymywanie dotychczasowego rozwiązania w zakresie procedury powoływania i odwoływania Dyrektora tej agencji przez Prezesa Rady Ministrów. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 6 ust. 1 Dyrektora NAWA będzie powoływał i odwoływał minister, dzięki czemu nastąpi uproszczenie procedury i przyspieszenie procesu podejmowania kluczowych decyzji kadrowych. Zmiana stanowi element procesu usprawnienia zarządzania NAWA, z uwzględnieniem wymogu zapewnienia pozytywnego wpływu na realizację jej zadań i zwiększenie jej efektywności operacyjnej.

Natomiast zmiana polegająca na uchyleniu art. 13 ust. 1 jest konsekwencją nowego brzmienia przepisu art. 6 ust. 1. Właściwość do ustalania wynagrodzenia Dyrektora przez ministra, będącego organem nadzorującym NAWA, wynika bezpośrednio z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia

3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2136), a zatem przepis art. 13 ust. 1 jest niepotrzebny w ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej.

Zmiany w ustawie z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz

Główną zmianą zaproponowaną w projektowanej ustawie jest uchylenie art. 12 i art. 22, które dotyczą umów o zarządzanie Siecią Badawczą Łukasiewicz zawieranych z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz oraz umów o zarządzanie instytutami działającymi w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, zwanymi dalej „instytutami Sieci”, zawieranych z dyrektorami tych instytutów i ich zastępcami. Obecnie zatrudnienie tych osób opiera się na dwóch równoległych podstawach prawnych – ww. umowach o zarządzanie, tzw. kontraktach menadżerskich i powołaniach w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. Takie rozwiązanie jest nietypowe i jedyne w polskim systemie prawa, a przy tym brak jest uzasadnienia dla jego utrzymywania, tym bardziej że może ono przysparzać osobom sprawującym ww. funkcje nieuzasadnionych korzyści polegających na skumulowaniu uprawnień wynikających jednocześnie z tych dwóch form zatrudnienia, a dla osób je powołujących oznaczać niepotrzebne komplikacje związane z nawiązywaniem i rozwiązywaniem dwóch stosunków pracy. Przy czym wystąpienie przesłanek rozwiązania jednego z nich automatycznie oznacza konieczność rozwiązania drugiego, co tym bardziej przemawia za brakiem celowości utrzymywania tak skomplikowanej konstrukcji prawnej. Jednocześnie należy jeszcze raz podkreślić, że kryteria oceny pracy ww. osób aktualnie zawarte w umowach o zarządzanie Siecią Badawczą Łukasiewicz oraz w umowach o zarządzanie instytutami Sieci będą stosowane odpowiednio przez ministra i Prezesa Centrum Łukasiewicz w ramach przysługujących im uprawnień nadzorczych, a negatywna ocena w świetle tych kryteriów będzie mogła nadal stanowić przyczynę ewentualnego odwołania tych osób w trybie określonym w art. 70 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

W konsekwencji rezygnacji odpowiednio z umów o zarządzanie Siecią Badawczą Łukasiewicz i umów o zarządzanie instytutami Sieci, konieczne stało się rozważenie, czy jakieś elementy stosunku pracy określone aktualnie w tych umowach nie wymagają uregulowania na gruncie ustawy. W wyniku tej analizy proponuje się uregulowanie odpowiednio w art. 11a i w art. 21a zakazu prowadzenia działalności konkurencyjnej przez Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz oraz przez dyrektorów i zastępców dyrektorów instytutów Sieci. Zakaz ten będzie przedmiotem odrębnych umów zawieranych z tymi osobami i będą do niego stosowane przepisy art. 101¹, art. 101³ i art. 101⁴ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

Ponadto w art. 15 ust. 4 projektowanej ustawy zostało doprecyzowane, że w przypadku odwołania albo śmierci Prezesa albo Wiceprezesa Centrum Łukasiewicz minister będzie wyznaczał do pełnienia obowiązków Wiceprezesa albo inną osobę spełniającą warunki, o których mowa w art. 13 ust. 1–3, jednak na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy. Analogicznie w projektowanym art. 25 ust. 5 zostało doprecyzowane, że w przypadku odwołania albo śmierci dyrektora albo zastępcy dyrektora instytutu Sieci Prezes Centrum Łukasiewicz będzie wyznaczał do pełnienia obowiązków zastępcę dyrektora tego instytutu albo inną osobę spełniającą warunki, o których mowa w art. 23 ust. 1, również na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

Przepisy przejściowe w tym zakresie przewidują, że stosunki pracy na podstawie powołania, nawiązane z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz oraz z dyrektorami i zastępcami dyrektorów instytutów Sieci przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy będą trwały do końca okresu, na który zostały nawiązane. Natomiast zawarte na podstawie dotychczasowych przepisów umowy o zarządzanie Siecią Badawczą Łukasiewicz z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz oraz umowy o zarządzanie instytutami Sieci z dyrektorami i zastępcami dyrektorów tych instytutów ulegną wygaszeniu z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Biorąc pod uwagę, że w umowach tych są obecnie określone takie elementy stosunku pracy jak wynagrodzenie czy zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej, proponuje się, aby odpowiednio minister w stosunku do Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz, a Prezes Centrum Łukasiewicz w stosunku do dyrektorów instytutów Sieci i ich zastępców, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, określili wysokość wynagrodzenia tych osób oraz świadczenia dodatkowe z tytułu zatrudnienia przysługujące im zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, a także aby zawarli z nimi umowy o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanej ustawy środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projektowana ustawa nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, a także nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projektowana ustawa nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowana ustawa nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marek Gzik – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Izabela Najda-Jędrzejewska – Zastępca Dyrektora Departamentu Innowacji i Rozwoju e-mail: izabela.najda-jedrzejewska@mnisw.gov.pl Agnieszka Woźniak – Naczelnik Wydziału Nadzoru i Organizacji w Departamencie Innowacji Rozwoju e-mail: agnieszka.wozniak@mnisw.gov.pl Anna Chomętowska-Kontkiewicz – radca w Departamencie Innowacji i Rozwoju e-mail: anna.chometowska-kontkiewicz@mnisw.gov.pl	Data sporządzenia 12 września 2025 r. Źródło: inicjatywa własna Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD82
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projektowana ustawa obejmuje zmiany w następujących ustawach:

- 1) ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 1170);
- 2) ustawie z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1705);
- 3) ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 534, z późn. zm.);
- 4) ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 843, z późn. zm.);
- 5) ustawie z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz. U. z 2024 r. poz. 925, z późn. zm.).

Problemy wymagające rozwiązania w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju

Zasadniczymi kwestiami wymagającymi rozwiązania jest uporządkowanie spraw związanych z powoływaniem przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanego dalej „ministrem”, Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, zwanego dalej „NCBR”, a także kwestia zmiany sposobu wyłaniania członków Rady NCBR przez ministra oraz zmiany sposobu ustalania długości kadencji członków Rady NCBR. Ponadto przewidziane obecnie w ustawie przepisy dotyczące powoływania zastępców Dyrektora NCBR przez Dyrektora NCBR nie dają ministrowi możliwości szybkiego i elastycznego reagowania na potencjalne nieprawidłowości w działalności NCBR będące następstwem uchybień w pracy tych członków kierownictwa NCBR. Problemem jest także częściowo blankietowy charakter upoważnienia do wydania rozporządzenia określającego kwestie dotyczące konkursów na stanowisko Dyrektora i zastępców Dyrektora NCBR, zawartego w art. 4 ust. 8 ustawy, wynikający z braku w ustawie przepisów merytorycznych dotyczących komisji konkursowej i regulaminów konkursów. Został również dostrzeżony problem niewystarczającej liczby zastępców Dyrektora NCBR, który wpływa na efektywność i sprawność realizacji zadań przez tę agencję.

W odniesieniu do Rady NCBR występują trzy zasadnicze problemy wymagające rozwiązania. Pierwszy dotyczy sposobu wyłaniania kandydatów na członków Rady NCBR reprezentujących środowiska naukowe oraz społeczno-gospodarcze i finansowe. W świetle obowiązujących przepisów budzi wątpliwości, w jakim trybie podmioty reprezentujące te środowiska mają prawo zgłaszać swoich kandydatów. Problem stanowi również to, że niejednokrotnie zgłaszani kandydaci nie spełniają wymogów określonych w art. 12 ust. 1 pkt 1 lub 2 lub ust. 2 ustawy, co znacznie wydłuża procedurę powołania członków Rady NCBR, gdyż wiąże się z koniecznością zwrócenia się przez ministra z wnioskiem o przedstawienie innych kandydatów. Drugim problemem jest kwestia zastosowanego w ustawie określenia „kadencja Rady NCBR”, gdyż nie ma możliwości ustalenia jej kadencji, skoro co 2 lata następuje wymiana części jej składu w wyniku rotacji. I wreszcie trzecim problemem jest wspomniana rotacja. W ustawie uchwalonej w 2010 r. założeniem była rotacja połowy składu Rady NCBR co 2 lata. Obecnie na skutek częstych zmian w składzie Rady NCBR wynikających m.in. z dołączania do jej składu, w drodze kolejnych nowelizacji ustawy, przedstawiceli ministrów kierujących poszczególnymi działami administracji rządowej, jak również zmian mających miejsce po przejęciu nadzoru nad NCBR przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego nastąpiło zaburzenie rytmu następującej co 2 lata rotacji połowy składu Rady NCBR i pojawiła się niejasność w określaniu długości kadencji poszczególnych jej członków. Dodatkowo ustawa nie określa, w jaki sposób rotacja powinna nastąpić w obrębie każdej z 3 grup określonych w art. 12 ust. 1.

Zmiany wymagają także zasady uzyskiwania zgody na rozporządzanie majątkiem NCBR o wartości przekraczającej 200 000 zł. Obecnie zgoda taka – w zależności od wartości rozporządzanego mienia – jest udzielana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125, z późn. zm.) przez ministra, jeżeli wartość rynkowa składników aktywów trwałych wynosi do 5 000 000 zł oraz przez Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli wartość rynkowa składników aktywów trwałych przekracza 5 000 000 zł. Zanim jednak te przepisy weszły w życie, ustawa przewidywała, już od dnia jej wejścia w życie w 2010 r., konieczność uzyskania zgody Rady NCBR w przypadku zamiaru rozporządzenia przez Dyrektora NCBR majątkiem o wartości przekraczającej wartość określoną w statucie NCBR (obecnie równowartość 250 000 euro). Biorąc pod uwagę konieczność uzyskania zgody odpowiednio ministra albo Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, zgoda Rady NCBR jest już nadmiarowa.

Kolejnym zagadnieniem jest umożliwienie NCBR efektywnej realizacji zadań w zakresie programów i projektów międzynarodowych. Z uwagi na przepisy ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2024 r. poz. 1556, z późn. zm.) wnioski składane do NCBR powinny być przygotowywane w języku polskim. Tymczasem wnioski w międzynarodowych programach badań naukowych lub prac rozwojowych zasadniczo są tworzone i oceniane przez ekspertów międzynarodowych w języku angielskim.

Ostatni problem wymagający interwencji legislacyjnej dotyczy uporządkowania kwestii dwóch upoważnień ustawowych – w art. 1 ust. 5 i w art. 45. Na tych podstawach prawnych zostały wydane odpowiednio rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2010 r. w sprawie statutu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 201) oraz rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 września 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu realizacji zadań Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. poz. 1200, z późn. zm.). Oba te akty wykonawcze w znacznej mierze powielają regulacje ustawowe, modyfikując je, a przypadku drugiego z ww. rozporządzeń pojawiają się również regulacje o charakterze nienormatywnym. Należy zatem zweryfikować treść pierwszego z tych upoważnień tak, aby nie nakazywało się regulować w drodze rozporządzenia spraw uregulowanych w ustawie. Z kolei drugie z tych rozporządzeń powinno zostać uchylone z równoczesnym przeniesieniem do ustawy przepisów stanowiących materię ustawową, w szczególności dotyczących wykorzystywania przez NCBR do realizacji zadań instrumentu określanego jako przedsięwzięcie. Wymaga to uporządkowania przepisów ustawy przede wszystkim na poziomie terminologicznym, z uwzględnieniem konsekwencji w pozostałych przepisach ustawy.

Problemy wymagające rozwiązania w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie

Podstawową kwestią, która wymaga zmiany, jest uregulowanie sposobu powoływania członków Rady Kuratorów – organu Fundacji – Zakłady Kórnickie, zwanej dalej „Zakładami”, gdyż aktualnie zasady jej powoływania oraz kompetencje określa statut Zakładów, tymczasem materia ta powinna być uregulowana w ustawie.

Ponadto zmiany wymagają przepisy dotyczące składu Rady Kuratorów, gdyż z uwagi na cele i zadania Zakładów jest uzasadnione zwiększenie udziału w jej składzie przedstawicieli ministra oraz ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Uregulowania wymaga również możliwość wymiany poszczególnych członków Rady Kuratorów w trakcie kadencji, gdyż z różnych przyczyn wymiana taka może być celowa, a nawet konieczna.

Problemy wymagające rozwiązania w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych

Najważniejszym problemem wymagającym rozwiązania, dotyczącym funkcjonowania instytutów badawczych, jest potrzeba zapewnienia bardziej stabilnego finansowania ich bieżącej działalności, gdyż obecnie tego typu środki instytuty badawcze muszą sobie zapewniać przede wszystkim w ramach przychodów z własnej działalności i częściowo z subwencji przyznawanej przez ministra na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego. Przy czym wielkość środków przyznanych w ramach subwencji jest bezpośrednio zależna od tego, czy instytut badawczy poddał się ewaluacji jakości działalności naukowej i jaką otrzymał kategorię naukową. Problem ten dotyczy w szczególności instytutów nowo powstałych i instytutów, które z różnych względów znalazły się w trudnej sytuacji finansowej albo są zagrożone jej wystąpieniem.

Drugi problem stanowi brak możliwości efektywnego wykorzystania potencjału naukowego instytutów badawczych przez ministrów, którzy je nadzorują, polegający na braku możliwości zlecania instytutom różnych zadań. Obecnie możliwości są tu ograniczone wyłącznie do zadań zlecanych instytutom posiadającym status państwowego instytutu badawczego (art. 21 ust. 6), a także niektórych kategorii zadań, o których mowa w art. 37 ust. 1 i 1b.

Wymaga także rozwiązania problem braku wymogu posiadania kwalifikacji naukowych przez dyrektora instytutu badawczego. Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1672, z późn. zm.) obniżono wymagania względem osób zajmujących stanowisko dyrektora instytutu badawczego, wprowadzając w miejsce warunku posiadania stopnia naukowego doktora warunek posiadania tytułu zawodowego magistra, magistra inżyniera lub równorzędnego. Brak kwalifikacji naukowych osoby kierującej instytutem badawczym jest niewłaściwy przede wszystkim ze względu na jej zadania, do których, zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt 4, należy ponoszenie odpowiedzialności za wyniki działalności naukowej instytutu, jak również ze względu na zadania samego instytutu, wśród których ustawa na pierwszym miejscu wymienia prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Z kolei w przypadku zastępców dyrektora instytutu badawczego ustawa nie przewiduje aktualnie żadnych wymagań, z wyjątkiem zastępcy dyrektora do spraw naukowych, wobec którego przewiduje się obowiązek posiadania co najmniej stopnia naukowego doktora habilitowanego (art. 27 ust. 2). Takie rozwiązanie również nie jest właściwe.

Doprecyzowania wymaga także wymóg niekaralności dyrektora instytutu badawczego. Obecnie zgodnie z art. 24 ust. 6 pkt 5 wymaga się, aby dyrektor instytutu badawczego nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Biorąc pod uwagę, że przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), w tym art. 432 ust. 4 (zawieszenie rektora w pełnieniu funkcji z mocy prawa), odnoszą się do przesłanek obejmujących umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, zasadne byłoby przyjęcie analogicznego brzmienia na gruncie art. 24 ust. 6 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych. Obecnie nieumyślnie można dopuścić się tylko paserstwa akcyzowego (art. 65 § 2 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2025 r. poz. 633)) i paserstwa celnego (art. 91 § 2 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy). Brak jest zatem uzasadnienia dla wymogu niekaralności za ww. przestępstwa skarbowe popełnione nieumyślnie w stosunku do dyrektorów instytutów badawczych i ich zastępców, podczas gdy w odniesieniu do uczelni publicznych ewentualne nieumyślne popełnienie tych samych przestępstw nie wpływa na pełnienie funkcji czy członkostwo w organach uczelni.

Dodatkowo, zgodnie z art. 4 pkt 44 lit. c w związku z art. 8 pkt 41 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1632, z późn. zm.), dyrektorzy i zastępcy dyrektorów instytutów badawczych – jako osoby pełniące funkcje publiczne w rozumieniu tej ustawy – są zobowiązani do składania tzw. oświadczeń lustracyjnych. Tym niemniej złożenie oświadczenia potwierdzającego pełnienie służby zawodowej, zatrudnienie w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracę z tymi organami nie skutkuje na gruncie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych wykluczeniem możliwości pełnienia funkcji dyrektora albo zastępcy dyrektora instytutu badawczego.

Uzupełnienia i weryfikacji wymagają także przepisy związane z opracowywaniem i uzgadnianiem przez instytut badawczy rocznego planu działalności. Przede wszystkim termin na jego sporządzenie jest za krótki, a także brakuje określenia terminów związanych z jego zaopiniowaniem przez radę naukową instytutu badawczego i przekazaniem ministrowi nadzorującemu.

W związku z utworzeniem pierwszego instytutu badawczego na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych – Instytutu Badawczego IDEAS – została zidentyfikowana luka prawna w zakresie przepisów dotyczących ustalenia pierwszego regulaminu organizacyjnego nowo utworzonego instytutu badawczego. Zgodnie z art. 6 ust. 4 regulamin organizacyjny instytutu badawczego ustala dyrektor po zasięgnięciu opinii rady naukowej i zakładowych organizacji związkowych. W przypadku utworzenia nowego instytutu badawczego, w tym w wyniku połączenia instytutów badawczych albo podziału instytutu badawczego, w początkowym okresie jego funkcjonowania brak jest jeszcze uformowanego składu rady naukowej. Zatem do czasu powołania rady naukowej instytutu badawczego nie ma możliwości nadania instytutowi regulaminu organizacyjnego w trybie określonym w art. 6 ust. 4. Okoliczność ta uniemożliwia rozpoczęcie działalności instytutu badawczego.

Problemem wymagającym rozwiązania jest również określenie terminu na wystąpienie przez instytut badawczy o uzyskanie zgody ministra nadzorującego na wykonywanie praw z tytułu posiadanych akcji i udziałów w spółkach utworzonych w celu komercjalizacji wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz *know-how* związanego z tymi wynikami, a także w celu prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i upowszechniania nauki oraz pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową, gdyż niejednokrotnie instytuty występują o uzyskanie takiej zgody zbyt późno, uniemożliwiając tym samym ministrom nadzorującym rzetelną analizę złożonych wniosków.

Ostatnia kwestia wymagająca interwencji legislacyjnej nie dotyczy *stricte* instytutów badawczych, ale jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Sprawiedliwości, do których stosuje się niektóre przepisy ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych na mocy art. 66 tej ustawy. Zgodnie z tymi przepisami Minister Sprawiedliwości nie ma bowiem obecnie możliwości wyznaczenia osoby pełniącej obowiązki dyrektora jednostki organizacyjnej w przypadku jego odwołania. Stan ten znacznie utrudnia funkcjonowanie jednostek takich jak Instytut Ekspertyz Medycznych w Łodzi, Instytut Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi oraz Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie.

Problem wymagający rozwiązania w ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej

Problemem wymagającym rozwiązania jest konieczność usprawnienia procesu zarządzania Narodową Agencją Wymiany Akademickiej, zwaną dalej „NAWA”, przez uproszczenie i uelastycznienie rozwiązań dotyczących powoływania jej dyrektora. Obecnie Dyrektor NAWA jest powoływany przez Prezesa Rady Ministrów, na wniosek ministra, co niepotrzebnie wydłuża tę procedurę i nie znajduje uzasadnienia w zadaniach NAWA skoncentrowanych na celu, jakim jest umiędzynarodowienie szkolnictwa wyższego i nauki. Zadania NAWA w całości wpisują się w obszar polityki państwa, za który odpowiada minister, zatem przekazanie wszystkich instrumentów nadzoru, nie wyłączając prawa powoływania i odwoływania Dyrektora NAWA, w ręce ministra jest właściwe i celowe.

Problemy wymagające rozwiązania w ustawie z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz

Zasadniczym problemem, który wymaga rozwiązania na gruncie ustawy, jest zatrudnienie Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz oraz dyrektorów i zastępców dyrektorów instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, zwanych dalej „instytutami Sieci”, oparte na dwóch równoległych podstawach prawnych – umowach o zarządzanie, tzw. kontraktach menadżerskich i powołaniach w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277, z późn. zm.). Takie rozwiązanie jest nietypowe i jedyne w polskim systemie prawa, a przy tym brak jest uzasadnienia dla jego utrzymywania, tym bardziej że może ono być źródłem nieuzasadnionych korzyści dla osób sprawujących ww. funkcje, polegających na skumulowaniu uprawnień wynikających jednocześnie z tych dwóch form zatrudnienia, a dla osób je powołujących – niepotrzebnych komplikacji związanych z nawiązywaniem i rozwiązywaniem dwóch stosunków pracy. Przy czym wystąpienie przesłanek rozwiązania jednego z nich automatycznie oznacza konieczność rozwiązania drugiego, co tym bardziej przemawia za brakiem celowości utrzymywania tak skomplikowanej konstrukcji prawnej. W związku z uchynieniem przepisów dotyczących umów o zarządzanie uregulowania na gruncie ustawy będą wymagały umowy o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej zawierane z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz oraz dyrektorami i zastępcami dyrektorów instytutów Sieci.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zmiany w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju

Projektowana ustawa ma na celu doprecyzowanie zasad powoływania Dyrektora i zastępców Dyrektora NCBR. Proponuje się uzupełnienie przepisów art. 4 ustawy przez wskazanie, że kandydata na stanowisko Dyrektora NCBR, powoływanego przez ministra, wyłania się w drodze konkursu przeprowadzonego przez komisję konkursową powołaną przez ministra, w trybie określonym w regulaminie konkursu. Pozwoli to na wyeliminowanie blankietowości upoważnienia do wydania rozporządzenia określonego w art. 4 ust. 8. W stosunku do zastępców Dyrektora NCBR proponuje się natomiast zmianę polegającą na tym, że nie będą oni powoływani i odwoływani przez Dyrektora NCBR, ale przez ministra, który będzie także ustalał ich wynagrodzenie, po zasięgnięciu opinii Rady NCBR. Zastępcy Dyrektora NCBR będą zatem wyłaniani w drodze konkursu przeprowadzonego przez komisję konkursową powołaną przez ministra. Dotychczasowi zastępcy Dyrektora NCBR po wejściu w życie projektowanej ustawy będą nadal pełnili swoje funkcje do końca kadencji, na którą zostali powołani. Jednakże w przypadku spełnienia przesłanek wskazanych w art. 9 ust. 1 pkt 1–4 ustawy zostaną odwołani przez ministra. Minister będzie mógł ich również odwołać w trybie art. 70 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. Minister będzie też mógł zmienić wynagrodzenie tych zastępców Dyrektora NCBR ustalone przez Dyrektora NCBR przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy.

Przewiduje się także zwiększenie z dwóch do trzech maksymalnej liczby zastępców Dyrektora NCBR w celu usprawnienia i poprawy efektywności pracy NCBR, dzięki lepszemu podziałowi obowiązków w kierownictwie agencji.

Kolejne zmiany proponowane w ustawie dotyczą funkcjonowania Rady NCBR i odnoszą się do zmiany sposobu wyłaniania jej członków oraz ustalania długości kadencji jej członków.

Zgodnie z nowym brzmieniem art. 12 proponuje się, aby w miejsce dotychczasowego sposobu wyłaniania kandydatów na członków Rady NCBR, polegającego na ich uprzednim wskazaniu przez środowiska naukowe oraz społeczno-gospodarcze i finansowe minister miał możliwość bezpośredniego wyboru części członków Rady NCBR spośród osób reprezentujących środowiska naukowe oraz gospodarcze i finansowe. Proponuje się w związku z tym, aby 10-osobowa grupa członków Rady NCBR będąca przedstawicielami środowiska naukowego była wyłaniana w taki sposób, że 5 osób zostanie wprost wskazanych przez ministra, a pozostałe 5 zostanie wyłonione spośród kandydatów zgłoszonych przez podmioty reprezentujące to środowisko. W tym celu minister będzie ogłaszał nabór kandydatów na członków Rady NCBR w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej. Taka sama zasada będzie obowiązywała, jeżeli chodzi o 10-osobową grupę członków Rady NCBR będącą przedstawicielami środowiska gospodarczego i środowiska finansowego. W przypadku gdy środowiska te nie zgłoszą wystarczającej liczby kandydatów do Rady NCBR albo gdy zgłoszeni kandydaci nie będą spełniali warunków, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 albo 2 lub ust. 2 ustawy, minister będzie mógł samodzielnie wyznaczyć brakujących członków Rady NCBR.

W nowelizowanych przepisach proponuje się określenie „kadencja Rady” zastąpić określeniem „kadencja członka Rady”, a także zwiększyć do 16 liczbę członków Rady NCBR, którzy są wymieniani co 2 lata (czyli połowa z 32 członków) oraz uszczegółowić procedurę wymiany połowy składu Rady NCBR przez wskazanie, że wymianie podlega połowa członków Rady NCBR w ramach każdej z grup, tj. przedstawicieli środowiska naukowego, przedstawicieli środowiska gospodarczego i finansowego oraz przedstawicieli właściwych ministrów. Jednocześnie zaproponowano przepisy przejściowe przewidujące, że w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy zostanie powołany nowy skład Rady NCBR, z czego połowa członków otrzyma powołania na 2 lata, a połowa – na 4, co pozwoli uporządkować sytuację i stosować jednolite zasady wyłaniania i ustalania długości kadencji poszczególnych członków Rady NCBR oraz dokonywania rotacji połowy jej składu. Rada NCBR będzie działała w dotychczasowym składzie do czasu powołania przez ministra nowej Rady.

Ponadto w nowelizowanej ustawie zostanie uchylony art. 15 ust. 3, który stanowi, że Rada NCBR wyraża zgodę na rozporządzanie majątkiem NCBR powyżej wartości określonej w statucie. W konsekwencji tej zmiany będzie również konieczna zmiana art. 1 ust. 5 zawierającego upoważnienie ustawowe do nadania przez ministra statutu NCBR polegająca na usunięciu z tego upoważnienia kwestii dotyczącej określenia wartości majątku, powyżej której rozporządzanie nim przez Dyrektora NCBR wymaga zgody Rady NCBR i uchylenie art. 10 ust. 4 ustawy, zgodnie z którym do skuteczności oświadczeń woli Dyrektora NCBR w zakresie rozporządzania majątkiem NCBR powyżej wartości określonej w statucie NCBR jest konieczna zgoda Rady NCBR. W tym zakresie przewidziano również przepis przejściowy, który przewiduje, że postępowania prowadzone w sprawie wyrażenia zgody na rozporządzanie majątkiem NCBR powyżej wartości określonej w jego statucie wszczęte i niezakończone przez Radę NCBR do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy umarza się.

W projektowanej ustawie wprowadza się również zmianę polegającą na umożliwieniu NCBR przeprowadzania procedury konkursowej wraz z naborem wniosków oraz ich oceną w języku angielskim w przypadku realizacji międzynarodowych programów badań naukowych lub prac rozwojowych. Język ten jest powszechnie stosowany w świecie nauki i biznesu, dlatego NCBR powinno mieć możliwość jego stosowania. W tych międzynarodowych programach badań naukowych lub prac rozwojowych projekty są realizowane w ramach konsorcjów międzynarodowych składających się z zespołów dwóch albo większej liczby państw uczestniczących w inicjatywie, w tym zespołów z Polski. Językiem realizacji projektu oraz przygotowania wspólnego wniosku projektowego jest język angielski. Wnioski w języku angielskim są oceniane przez ekspertów międzynarodowych. Biorąc pod uwagę te uwarunkowania, jest zasadne, aby taka możliwość w odniesieniu do międzynarodowych programów badań naukowych lub prac rozwojowych realizowanych przez NCBR została przewidziana wprost w ustawie. Bez posługiwania się językiem angielskim polski zespół badawczy nie jest w stanie brać udziału w tego typu projektach ani realizować w nich zadań we współpracy z partnerami międzynarodowymi.

Ostatnie z proponowanych zmian dotyczą korekty upoważnienia do wydania rozporządzenia określającego statut NCBR, zawartego w art. 1 ust. 5 ustawy, przez wyeliminowanie z niego spraw, które są już uregulowane w ustawie, tj. szczegółowego zakresu zadań i trybu pracy organów NCBR, i uchylenia zawartego w art. 45 upoważnienia ustawowego do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu realizacji zadań NCBR. Pozwoli to wyeliminować błędy legislacyjne w rozporządzeniu wydawanym na podstawie art. 1 ust. 5 i usunąć z systemu zbędny akt prawny, którym jest rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 września 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu realizacji zadań Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Tym niemniej w przypadku drugiego z ww. rozporządzeń jest konieczne przeniesienie do ustawy części regulacji stanowiących materię ustawową. Przede wszystkim wymaga zdefiniowania w „słowniczku” w art. 2 pojęcie „przedsięwzięcia”, które dotychczas funkcjonowało wyłącznie na gruncie uchylanego rozporządzenia. Przedsięwzięcie jest drugim obok programu instrumentem realizacji zadań NCBR. Instrument ten jest wykorzystywany do realizacji przez NCBR innych zadań niż zadania realizowane w ramach programów. W związku z tym, w celu uporządkowania warstwy terminologicznej ustawy, zostaną również zmienione definicje „projektu” i „programu” oraz zostanie wprowadzona definicja „innych zadań Centrum”. Te zmiany pociągnęły za sobą konieczność dokonania stosownych zmian wynikowych w następujących przepisach ustawy:

- 1) uchylenia art. 27 ust. 3 (art. 1 pkt 11 projektowanej ustawy) wraz z komplementarną zmianą art. 30 ust. 1 pkt 2 (art. 1 pkt 13 lit. a projektowanej ustawy) – skoro zgodnie z definicją „innych zadań Centrum” obejmują one zadania, o których mowa w art. 29 oraz art. 30 ust. 1 i 2 ustawy, to dotycząca ich regulacja nie powinna znajdować się w art. 27 ust. 3 ustawy; z kolei obecne brzmienie art. 30 ust. 1 pkt 2 budziło wątpliwości interpretacyjne, czy chodzi w nim o to samo zadanie, o którym mowa w art. 27 ust. 3;
- 2) zmiany brzmienia art. 29 pkt 1 (art. 1 pkt 12 projektowanej ustawy), gdyż przepis ten posługuje się pojęciem „przedsięwzięcia” w innym znaczeniu niż zdefiniowane w dodawanym art. 2 pkt 5 (art. 1 pkt 2 lit. b projektowanej ustawy);
- 3) zmiany art. 46 ust. 2 pkt 1, a w konsekwencji uchylenia art. 46 ust. 2 pkt 7 i zmiany odesłania w art. 46 ust. 3 zdanie pierwsze (art. 1 pkt 18 projektowanej ustawy) – zmiany te są wynikową zaproponowanej definicji „innych zadań Centrum” i zmian omówionych w pkt 1.

Dodatkowo przeniesienie na grunt ustawy regulacji dotyczących przedsięwzięć wymaga uregulowania, co najmniej w minimalnym zakresie, trybu realizacji zadań NCBR w ramach przedsięwzięć. Będzie temu służyć dodawany art. 45a, w którym znajdują się również przepisy dotyczące trybu realizacji przez NCBR międzynarodowych programów badań naukowych lub prac rozwojowych i zadań zleconych przez ministra. Należy zaznaczyć, że w przypadku przedsięwzięć nieobjętych finansowaniem projektów w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa przepisy rozdziału 4 ustawy będą stosowane wyłącznie w ograniczonym zakresie, tj. art. 36 ust. 4 (przepis dotyczący przeprowadzenia procedury konkursowej wraz z naborem wniosków oraz ich oceną w języku angielskim), art. 37 (przepis dotyczący kręgu potencjalnych beneficjentów środków przyznawanych przez NCBR) i art. 38 (przepis dotyczący powoływania ekspertów lub zespołów ekspertów do oceny wniosków). W ramach przedsięwzięć i międzynarodowych programów badań naukowych lub prac rozwojowych środki finansowe będą przekazywane przez NCBR na podstawie umowy.

W konsekwencji wprowadzenia do ustawy art. 45a proponuje się także:

- 1) dodanie do katalogu zadań Komitetu Sterującego do spraw badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze bezpieczeństwa i obronności państwa zadania polegającego na określaniu założeń przedsięwzięć obejmujących badania naukowe i prace rozwojowe na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa (art. 1 pkt 10 projektowanej ustawy);
- 2) usunięcie z art. 37 ust. 2a ustawy przedsięwzięć, gdyż przepis ten będzie do nich stosowany przez odesłanie w art. 45a ust. 3 ustawy.

Należy podkreślić, że powyższe zmiany są zasadniczo spójne z dotychczasową praktyką stosowania przepisów obowiązującej ustawy i służą jej uporządkowaniu, przede wszystkim w warstwie definicyjnej. Wprowadzenie definicji spójnych z pozostałymi przepisami ustawy wykluczy zachodzące obecnie wątpliwości interpretacyjne oraz pozwoli zrealizować wnioski i zalecenia z kontroli zewnętrznych przeprowadzonych w ostatnich latach w NCBR.

Zaproponowano także dwie zmiany o charakterze doprecyzującym w art. 46 ust. 2 ustawy:

- 1) w pkt 4 dotyczącym przychodów z komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych uzupełniono, że komercjalizacja może obejmować również *know-how* związane z tymi wynikami i usunięto wyraz „prowadzonych”, gdyż NCBR nie prowadzi działalności naukowej i czerpie przychody z tego źródła na podstawie umów z wykonawcami projektów;
- 2) pkt 6 proponuje się uzupełnić o przychody z dywidend.

Zmiany w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie

Proponuje się wskazać w art. 10 ust. 2 nowelizowanej ustawy, iż Rada Kuratorów jest powoływana przez ministra, który sprawuje nadzór nad Zakładami. Pozwoli to wyeliminować niewłaściwy podział materii między ustawą a statutem Zakładów.

Biorąc pod uwagę ustawowo określone cele działania Zakładów, takie jak wspieranie i rozwijanie nowoczesnego rolnictwa przez upowszechnianie kultury rolniczej, oświaty, wartościowych rozwiązań agrotechnicznych oraz prowadzenie wzorcowych gospodarstw rolnych, działanie na rzecz edukacji rolnej i działalności naukowo-badawczej przez zakładanie szkół rolniczych, wspieranie nowoczesnego kształcenia, fundowanie stypendiów, organizowanie działalności upowszechniającej racjonalne gospodarowanie zasobami rolnymi, czy wspieranie placówek Polskiej Akademii Nauk – Biblioteki Kórnickiej i Instytutu Dendrologii, proponuje się zwiększenie w składzie Rady Kuratorów liczby przedstawicieli ministra właściwego do spraw rolnictwa – z jednego do dwóch, a także przedstawicieli ministra, który, jak wyżej wskazano, sprawuje nadzór nad Zakładami – z jednego do trzech. Rozwiązaniem zapewniającym gwarancję realizacji przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów i organów w Radzie Kuratorów kierunków działań wyznaczanych przez te podmioty i organy jest wyposażenie ich w narzędzie umożliwiające odwołanie członków Rady Kuratorów będących ich przedstawicielami przed upływem okresu 5 lat. Zgodnie z projektowanym art. 10 ust. 3 zmienianej ustawy będzie dokonywał tego minister na wniosek podmiotów i organów wskazujących swoich przedstawicieli do Rady Kuratorów Zakładów. Pozwoli to na wyeliminowanie luki prawnej w tym zakresie.

Zmiany w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych

Proponuje się wprowadzenie przepisu umożliwiającego ministrowi nadzorującemu przekazywanie instytutowi badawczemu środków finansowych w postaci dotacji podmiotowej, przeznaczonych na pokrycie kosztów bieżącej działalności tego instytutu, w szczególności na zatrudnienie i rozwój zawodowy kadry.

Przeznaczenie tej dotacji i okres, na jaki będzie mogła zostać udzielona, będą się różniły w zależności od tego, czy chodzi o nowy instytut badawczy, czy o instytut, który działa już od dłuższego czasu. W przypadku nowych instytutów badawczych, działających nie dłużej niż 3 lata dotacja byłaby udzielana na rozwój instytutu. Takie instytuty, nie mając jeszcze przyznanej kategorii naukowej, mogą liczyć jedynie na bardzo ograniczone środki w ramach subwencji na rozwój potencjału badawczego. Tak niewielki zakres wsparcia nie pozwoliłby im natomiast na rozwinięcie działalności naukowej w pierwszych latach funkcjonowania. Dlatego też proponuje się umożliwienie przyznawania w takim przypadku przez ministra nadzorującego dotacji podmiotowej przez okres nie dłuższy niż 5 lat. Warunkiem będzie jednak przedstawienie przez nowo powstały instytut badawczy wraz z wnioskiem o przyznanie dotacji planu rozwoju instytutu w okresie, na który ma zostać przyznane dofinansowanie, a jeżeli wsparcie miałooby obejmować rozwój zawodowy pracowników – także planu tego rozwoju. Plany te będą oceniane przez ministra nadzorującego pod względem rzetelności i potencjalnej efektywności. Z kolei w przypadku pozostałych instytutów badawczych dotacja podmiotowa będzie mogła zostać przyznana w związku z trudną sytuacją finansową instytutu albo zagrożeniem jej wystąpienia. Interwencyjny charakter tego instrumentu wsparcia będzie wymagał podjęcia przez instytut badawczy konkretnych działań mających na celu ustabilizowanie sytuacji finansowej w instytucie, w tym przez pozyskanie możliwości finansowania zewnętrznego ze źródeł pozabudżetowych. Cel ten będzie realizowany na podstawie planu naprawczego, który będzie składany wraz z wnioskiem o przyznanie dotacji podmiotowej i którego rzetelność oraz potencjalna efektywność będą oceniane na etapie rozpatrywania tego wniosku. W tym przypadku dotacja podmiotowa będzie mogła być udzielana przez okres nieprzekraczający 3 lat.

Takie rozwiązanie zapewni środki finansowe na bieżącą działalność instytutu badawczego, a w przypadku instytutów nowo powstałych zwiększy pulę środków na rozwój instytutu. Proponowany przepis nie wprowadza obowiązku przekazywania środków finansowych instytutowi badawczemu przez ministra nadzorującego, lecz ma charakter fakultatywny i stanowi narzędzie, dzięki któremu minister nadzorujący może wspomagać funkcjonowanie instytutu badawczego, a tym samym wpływać na jakość jego działalności. Interwencyjny charakter projektowanej dotacji podmiotowej podkreśla również zaproponowany okres karencji w jej przyznawaniu. W przypadku przyznania tej dotacji w związku z trudną sytuacją finansową instytutu badawczego albo zagrożeniem jej wystąpienia kolejna dotacja będzie mogła zostać przyznana temu instytutowi nie wcześniej niż po upływie 5 lat od zakończenia okresu, na który poprzednia dotacja została przyznana.

Zgodnie z projektowaną ustawą minister nadzorujący instytut badawczy otrzyma możliwość pełnego wykorzystania potencjału tego instytutu w obszarze polityki państwa, za który odpowiada, dzięki wprowadzeniu możliwości nałożenia na instytut obowiązku wprowadzenia do jego planu działalności każdego zadania albo wyznaczenia każdego zadania poza tym planem, zgodnie z zakresem działania instytutu badawczego określonym w jego statucie, o ile będzie w stanie zapewnić środki finansowe na ten cel. Ustalenie wysokości tej dotacji, jak również sposobu jej wykorzystania będzie zależało od rodzaju zlecanego zadania oraz zakresu czynności, jakie będą musiały zostać podjęte w ramach tego zadania i nastąpi w umowie dotacyjnej zawieranej zgodnie z art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.).

Dodatkowo w projektowanej ustawie przewidziano przepisy pozwalające Ministrowi Obrony Narodowej, w ramach posiadanych środków finansowych, na nakładanie na nadzorowane przez niego instytuty badawcze wszelkich zadań niezbędnych na potrzeby obronności państwa lub Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, nawet jeżeli zadania te nie są wprost określone w statucie instytutu, umożliwiając tym samym odpowiednią reakcję w przypadku potrzeby niezwłocznego podjęcia działań. Warunkiem takiego zlecenia będzie jednak, aby nadzorowany instytut posiadał kompetencje i wykwalifikowaną kadrę do realizacji danego zadania.

W art. 24 ust. 6 proponuje się przywrócić wymóg posiadania przez dyrektora instytutu badawczego co najmniej stopnia naukowego doktora, a także doprecyzować wymóg niekaralności przez wskazanie, że chodzi jedynie o przestępstwo skarbowe popełnione umyślnie. Proponuje się także wprowadzić wymagania dla kandydatów na zastępców dyrektora instytutu badawczego. Zgodnie z dodawanym w art. 27 ust. 1c zastępcą dyrektora instytutu badawczego będzie mogła zostać osoba, która posiada co najmniej tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny, korzysta z pełni praw publicznych, posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w zarządzaniu zespołami pracowniczymi oraz nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. W projekcie ustawy zmieniono również art. 27 ust. 2, w którym wskazano, że zastępcą dyrektora do spraw naukowych może zostać osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskany w dziedzinie nauki objętej zakresem działania instytutu badawczego, dodając jednocześnie obowiązek spełnienia przez tę osobę tych samych wymogów, co w przypadku pozostałych zastępców dyrektora, tzn. korzystania z pełni praw publicznych, posiadania co najmniej 3-letniego doświadczenia w zarządzaniu zespołami pracowniczymi oraz braku skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Ponadto proponuje się wprowadzić jeszcze jeden, dodatkowy wymóg w stosunku do dyrektora instytutu badawczego i jego zastępców związany z niepełnieniem służby zawodowej i niebyciem zatrudnionym w organach bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, a także brakiem współpracy z tymi organami. Pozwoli to na wprowadzenie jednolitych, minimalnych wymagań dla kadry kierowniczej we wszystkich instytutach badawczych.

W tym zakresie przewidziano także przepisy przejściowe, które przewidują, że dotychczasowi dyrektorzy instytutów badawczych i ich zastępcy:

- 1) będą musieli, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, złożyć ministrom nadzorującym oświadczenia o spełnieniu wymagań określonych dla tych osób w znowelizowanych przepisach;
- 2) w przypadku niezłożenia oświadczeń, o których mowa w pkt 1, zostaną pozbawieni pełnionych funkcji z mocy prawa;
- 3) w przypadku niespełniania:
 - a) wymagania dotyczącego niepełnienia służby zawodowej i niebycia zatrudnionym w organach bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, a także braku współpracy z tymi organami będą mogli zajmować swoje stanowiska przez okres 30 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy,
 - b) któregośkolwiek z pozostałych wymagań wynikających ze znowelizowanych przepisów, będą mogli zajmować dotychczasowe stanowiska przez okres jednego roku od dnia złożenia oświadczenia, o którym mowa w pkt 1.

W tym zakresie przewiduje się jednak wyjątek dla dyrektorów instytutów badawczych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw informatyzacji i ministra właściwego do spraw zdrowia polegający na wydłużeniu możliwości sprawowania funkcji dyrektora przez osoby niespełniające wymogu posiadania co najmniej stopnia naukowego doktora do 3 lat od dnia złożenia oświadczenia w tym przedmiocie. Aktualnie w kilku z tych instytutów funkcję dyrektora sprawują osoby posiadające wyłącznie tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera lub równorzędny i wysokie kompetencje

menadżerskie, których zatrudnienie było związane przede wszystkim z potrzebą przeprowadzenia restrukturyzacji instytutów znajdujących się w trudnym położeniu. 3-letni okres przejściowy dla dyrektorów tych instytutów umożliwi dokończenie tych procesów.

Stosunek pracy dyrektorów instytutów badawczych niespełniających któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 24 ust. 6, zatrudnionych na podstawie powołania wygaśnie z ostatnim dniem pełnienia przez nich funkcji.

Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw został wprowadzony obowiązek sporządzania przez instytuty badawcze rocznych planów działalności. Zgodnie z dodanym tą ustawą art. 2a ust. 2 ustawy o instytutach badawczych instytut badawczy powinien sporządzić taki plan w terminie do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego. W praktyce pierwszych dwóch lat stosowania tego przepisu okazało się, że termin ten jest zbyt wczesny w stosunku do terminów przyjętych w procedurze planowania budżetowego, w szczególności ustalania rocznych planów finansowych, które powinny być uwzględnione w planie działalności instytutu badawczego na kolejny rok. Stąd też proponuje się przesunięcie terminu ustalenia rocznego planu działalności instytutu badawczego na dzień 31 października.

Roczny plan działalności instytutu badawczego – zgodnie z art. 29 ust. 2 pkt 1a ustawy o instytutach badawczych – podlega opiniowaniu przez radę naukową. Ww. ustawa z dnia 28 lipca 2023 r., która wprowadziła obowiązek sporządzania tego planu, nie określiła jednak terminu na sporządzenie tej opinii. Proponuje się w związku z tym wprowadzić termin 30-dniowy, tak jak w przypadku innych opinii sporządzanych przez radę naukową (art. 29 ust. 6). Wspomniana nowelizacja nie określiła również terminu na przekazanie ministrowi nadzorującemu uchwały zawierającej tę opinię. W tym przypadku proponuje się także termin 7-dniowy, tak jak w przypadku innych uchwał (art. 35a ust. 1).

W celu wyeliminowania luki prawnej polegającej na braku przepisu dotyczącego ustalania pierwszego regulaminu organizacyjnego nowo utworzonego instytutu badawczego albo instytutu powstałego w wyniku połączenia lub podziału proponuje się dodanie w art. 6 ust. 6, zgodnie z którym regulamin ten ustala dyrektor albo osoba pełniąca obowiązki dyrektora. Pierwszy regulamin organizacyjny obowiązuje przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy od dnia utworzenia rady naukowej instytutu. Po tym okresie powinien zostać ustalony drugi regulamin organizacyjny w procedurze określonej w art. 6 ust. 4, tj. z udziałem rady naukowej i zakładowych organizacji związkowych, jeżeli do tego czasu rozpoczną działalność.

Proponuje się także wprowadzenie co najmniej 15-dniowego terminu na wystąpienie przez instytut badawczy do ministra nadzorującego z wnioskiem o udzielenie zgody na wykonywanie praw z tytułu posiadanych akcji i udziałów w spółkach utworzonych w celu komercjalizacji wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz *know-how* związanego z tymi wynikami, a także w celu prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i upowszechniania nauki oraz pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową.

Ponadto, na wniosek Ministra Sprawiedliwości, proponuje się wprowadzenie w art. 66 – na wzór art. 26 ust. 3 – przepisu umożliwiającego wyznaczenie przez tego ministra osoby pełniącej obowiązki dyrektora jednostki organizacyjnej w przypadku jego odwołania. Ułatwi to znacznie kierowanie tymi jednostkami w okresie przejściowym, do czasu powołania dyrektora zgodnie z przepisami ustawy.

Zmiany w ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej

Zgodnie z nowym brzmieniem art. 6 ust. 1 Dyrektora NAWA będzie powoływał i odwoływał minister, dzięki czemu nastąpi uproszczenie procedury i przyspieszenie procesu podejmowania kluczowych decyzji kadrowych. Zmiana stanowi element procesu usprawnienia zarządzania NAWA, z uwzględnieniem wymogu zapewnienia pozytywnego wpływu na realizację jej zadań i zwiększenie jej efektywności operacyjnej.

Zmiana polegająca na uchyleniu art. 13 ust. 1 jest konsekwencją nowego brzmienia przepisu art. 6 ust. 1. Właściwość do ustalania wynagrodzenia Dyrektora NAWA przez ministra, będącego organem nadzorującym NAWA, wynika bezpośrednio z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2136), a zatem przepis jest niepotrzebny.

Zmiany w ustawie z dnia 21 lutego 2029 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz

Proponuje się uchylenie art. 12 i art. 22 dotyczących umowy o zarządzanie Siecią Badawczą Łukasiewicz i odpowiednio umowy o zarządzanie instytutem Sieci. Jednocześnie należy wskazać, że kryteria oceny pracy Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz oraz dyrektorów i zastępców dyrektorów instytutów Sieci, które aktualnie są zawarte w umowach o zarządzanie Siecią Badawczą Łukasiewicz oraz w umowach o zarządzanie instytutem Sieci, będą wykorzystywane odpowiednio przez ministra i Prezesa Centrum Łukasiewicz w ramach przysługujących im uprawnień nadzorczych. Spowoduje to uproszczenie zasad nawiązywania i rozwiązywania stosunku pracy z ww. osobami.

Proponuje się także uregulowanie odpowiednio w art. 11a i w art. 21a zakazu prowadzenia działalności konkurencyjnej przez Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz oraz przez dyrektorów i zastępców dyrektorów instytutów Sieci, który obecnie jest elementem umów o zarządzanie. Zakaz ten będzie przedmiotem odrębnych umów zawieranych z tymi osobami i będą do niego stosowane przepisy art. 101¹, art. 101³ i art. 101⁴ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

Przepisy przejściowe w tym zakresie przewidują, że stosunki pracy na podstawie powołania, nawiązane z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz oraz z dyrektorami i zastępcami dyrektorów instytutów Sieci przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, będą trwały do końca okresu, na który zostały nawiązane. Natomiast zawarte na podstawie dotychczasowych przepisów umowy o zarządzanie Siecią Badawczą Łukasiewicz z Prezesem i Wiceprezesami Centrum

Łukasiewicz oraz umowy o zarządzanie instytutami Sieci z dyrektorami i zastępcami dyrektorów tych instytutów ulegną wygaszeniu z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Biorąc pod uwagę, że w umowach tych są obecnie określone takie elementy stosunku pracy jak wynagrodzenie czy zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej, proponuje się, aby odpowiednio minister w stosunku do Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz, a Prezes Centrum Łukasiewicz w stosunku do dyrektorów instytutów Sieci i ich zastępców, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, określili wysokość wynagrodzenia tych osób oraz świadczenia dodatkowe z tytułu zatrudnienia przysługujące im zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, a także aby zawarli z nimi umowy o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na szeroką gamę rozwiązań stosowanych w obszarze polityki naukowej przez poszczególne państwa członkowskie Unii Europejskiej, nie można wskazać jednego, modelowego rozwiązania dotyczącego ustrojowej pozycji podmiotów realizujących zadania państwa w zakresie zarządzania programami naukowymi, komercjalizowania wyników badań naukowych lub finansowania mobilności akademickiej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
NCBR	1	ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	– usprawnienie zarządzania NCBR dzięki zwiększeniu maksymalnej liczby zastępców Dyrektora, – uporządkowanie kwestii dotyczących wyłaniania członków Rady NCBR, a także ustalania ich kadencji, – odebranie Radzie NCBR zadania polegającego na wyrażaniu zgody na rozporządzanie przez Dyrektora NCBR majątkiem NCBR powyżej wartości określonej w statucie NCBR, – powołanie nowej Rady NCBR w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, – usprawnienie rozporządzania majątkiem NCBR przez likwidację zgody Rady NCBR na działania Dyrektora NCBR w tym zakresie, – uproszczenie otoczenia regulacyjnego NCBR przez uchylenie upoważnienia do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu realizacji zadań NCBR, – uporządkowanie kwestii dotyczących realizacji zadań NCBR z wykorzystaniem poszczególnych instrumentów, tj. programów, w tym strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych, oraz przedsięwzięć, – umożliwienie Dyrektorowi NCBR ogłaszania konkursów i prowadzenia naboru wniosków w tych konkursach w języku angielskim
instytuty badawcze	68	Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on	– zapewnienie możliwości dofinansowania bieżącej działalności w formie dotacji podmiotowej przyznawanej przez ministra nadzorującego, – możliwość otrzymania zlecenia od ministra nadzorującego na wykonanie dowolnego zadania w zakresie działalności statutowej instytutu badawczego, na potrzeby tego ministra, z wykorzystaniem potencjału naukowego instytutu badawczego i po przekazaniu środków finansowych na ten cel, – wprowadzenie wymogu posiadania przez dyrektora instytutu badawczego co najmniej

			stopnia naukowego doktora i wymogu niepełnienia służby zawodowej i niebycia zatrudnionym w organach bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, a także braku współpracy z tymi organami, a także wprowadzenie wymogów w stosunku do kandydatów na zastępców dyrektora, – wydłużenie do dnia 31 października terminu na sporządzenie rocznego planu działalności, – wprowadzenie terminów na zaopiniowanie rocznego planu działalności przez radę naukową i przekazanie uchwały w tej sprawie ministrowi nadzorującemu, – wprowadzenie terminu na wystąpienie o zgodę ministra nadzorującego na wykonywanie praw z tytułu posiadanych akcji i udziałów w spółkach utworzonych w celu komercjalizacji wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz <i>know-how</i> związanego z tymi wynikami, a także w celu prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i upowszechniania nauki oraz pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową
instytuty badawcze nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej	10	Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on	możliwość otrzymania zlecenia od Ministra Obrony Narodowej na wykonanie zadania spoza zakresu działalności statutowej instytutu badawczego, na potrzeby obronności państwa i Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, z wykorzystaniem potencjału naukowego instytutu badawczego i po uzyskaniu środków finansowych na ten cel
jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Sprawiedliwości	3	dane własne Ministra Sprawiedliwości	wprowadzenie możliwości wyznaczenia przez tego ministra osoby pełniącej obowiązki dyrektora jednostki organizacyjnej w przypadku jego odwołania
Centrum Łukasiewicz i instytuty Sieci	24	ustawa z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz, Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on	– likwidacja umów o zarządzanie odpowiednio Siecią Badawczą Łukasiewicz i instytutem Sieci zawieranych z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz oraz dyrektorami instytutów Sieci i ich zastępcami, – wprowadzenie obowiązku zawierania z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz oraz dyrektorami instytutów Sieci i ich zastępcami odrębnych umów o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej
NAWA	1	ustawa z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej	usprawnienie procedury powoływania i odwoływania Dyrektora NAWA
Zakłady	1	ustawa z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie	– zmiany w składzie Rady Kuratorów, – wprowadzenie możliwości i zasad odwoływania członków Rady Kuratorów przed upływem kadencji, a także powoływania na ich miejsce i na miejsce zmarłych członków Rady Kuratorów nowych osób do końca kadencji

Prezes Rady Ministrów	1	ustawa z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej	utrata kompetencji do powoływania i odwoływania Dyrektora NAWA na rzecz ministra
minister	1	ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1370, z późn. zm.)	– powoływanie i odwoływanie zastępców Dyrektora NCBR, – samodzielny dobór części członków Rady NCBR reprezentujących środowiska naukowe oraz gospodarcze i finansowe, – powołanie nowej Rady NCBR w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, – zwolnienie z obowiązku określania w drodze rozporządzenia szczegółowego trybu realizacji zadań NCBR, – konieczność wskazania dwóch dodatkowych przedstawicieli do Rady Kuratorów Zakładów, – powoływanie i odwoływanie Dyrektora NAWA oraz ustalanie jego wynagrodzenia, – likwidacja obowiązku zawierania umów o zarządzanie Siecią Badawczą Łukasiewicz z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz, – obowiązek zawierania umów o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz
Prezes Centrum Łukasiewicz	1	ustawa z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz	obowiązek zawierania umów o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej z dyrektorami i zastępcami dyrektorów instytutów Sieci
minister właściwy do spraw rolnictwa	1	ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej	konieczność wskazania dodatkowego przedstawiciela do Rady Kuratorów Zakładów
podmioty i organy wskazujące swoich przedstawicieli do Rady Kuratorów zakładów	10	ustawa z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie	możliwość odwołania swoich przedstawicieli z Rady Kuratorów przed upływem kadencji i wskazania na ich miejsce innych osób
ministrowie nadzorujący instytuty badawcze	16	Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on	– możliwość dofinansowania działalności bieżącej nadzorowanych instytutów badawczych, – możliwość zlecania nadzorowanym instytutom badawczym dowolnych zadań w zakresie ich działalności statutowej przy zapewnieniu środków finansowych na ten cel
Minister Obrony Narodowej	1	ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych	możliwość zlecania nadzorowanym instytutom badawczym dowolnych zadań spoza zakresu ich działalności statutowej na potrzeby obronności państwa i Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, z wykorzystaniem potencjału naukowego instytutu badawczego i przy zapewnieniu środków finansowych na ten cel

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projektowana ustawa została skierowana do opiniowania i konsultacji publicznych na okres 14 dni.

W ramach opiniowania projektowaną ustawę otrzymały:

- 1) Centrum Łukasiewicz;
- 2) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 3) Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich;
- 4) Polska Akademia Nauk;
- 5) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego;

- 6) Komitet Polityki Naukowej;
- 7) Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej;
- 8) Narodowe Centrum Badań i Rozwoju;
- 9) Rada Główna Instytutów Badawczych;
- 10) Fundacja – Zakłady Kórnickie;
- 11) instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz:
 - Warszawski Instytut Technologiczny,
 - Krakowski Instytut Technologiczny,
 - Górnośląski Instytut Technologiczny,
 - Poznański Instytut Technologiczny,
 - Łódzki Instytut Technologiczny,
 - Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów PIAP,
 - Instytut Technologii Eksploatacji,
 - Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych,
 - Instytut Nowych Syntezy Chemicznych,
 - Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników,
 - Instytut Organizacji i Zarządzania w Przemśle „Orgmasz”,
 - Przemysłowy Instytut Motoryzacji,
 - Instytut Technik Innowacyjnych EMAG,
 - Instytut Lotnictwa,
 - PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii,
 - Instytut Chemii Przemysłowej im. prof. Ignacego Mościckiego,
 - Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „BLACHOWNIA”,
 - Instytut Metali Nieżelaznych,
 - Instytut Tele- i Radiotechniczny,
 - Instytut Mikroelektroniki i Fotoniki,
 - Instytut Przemysłu Organicznego,
 - Instytut Elektrotechniki,
 - Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Poligraficznego.

W ramach konsultacji publicznych projektowaną ustawę otrzymały:

- 1) Narodowe Centrum Nauki;
- 2) Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;
- 3) Fundacja na rzecz Nauki Polskiej;
- 4) Agencja Badań Medycznych;
- 5) Związek Pracodawców „Partnerstwo dla Innowacji”;
- 6) Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów;
- 7) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 8) Krajowa Izba Gospodarcza;
- 9) Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT;
- 10) Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677).

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408).

Opiniowanie i konsultacje publiczne trwały w dniach 19 lipca – 27 sierpnia 2024 r.

W ramach opiniowania uwagi do projektu zgłosili:

- 1) Rada Główna Instytutów Badawczych;
- 2) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 3) Polska Akademia Nauk;
- 4) Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej;
- 5) Komitet Polityki Naukowej;
- 6) Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich;
- 7) Fundacja Zakłady Kórnickie;
- 8) Centrum Łukasiewicz;
- 9) Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

W ramach konsultacji publicznych uwagi do projektu zgłosiło Narodowe Centrum Nauki.

Omówienie zgłoszonych uwag wraz ze stanowiskiem ministra zawiera raport z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe z 2024 r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Realizacja przepisów projektowanej ustawy zostanie sfinansowana w ramach planowanych limitów wydatków z części 28 budżetu państwa – Szkolnictwo wyższe i nauka oraz z części budżetowych, których dysponentami są ministrowie nadzorujący instytuty badawcze. Koszty wsparcia finansowego instytutów badawczych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw zdrowia będą pokrywane w ramach środków przeznaczonych na finansowanie ochrony zdrowia, bez konieczności ich zwiększania. Natomiast w odniesieniu do innych dysponentów, w tym Ministra Obrony Narodowej, środki na dotacje podmiotowe i celowe dla nadzorowanych instytutów badawczych będą wyasygnowane w ramach dostępnych limitów wydatków, również bez konieczności ich zwiększania.												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Zakłada się neutralne skutki finansowe projektowanej ustawy dla sektora finansów publicznych, w tym dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Wszelkie ewentualne dotacje podmiotowe i celowe na realizację zleconych zadań dla instytutów badawczych będą udzielane jedynie w przypadku zaplanowania takich środków finansowych w części budżetowej pozostającej w dyspozycji ministra nadzorującego dany instytut badawczy. Nie przewiduje się natomiast zwiększania środków finansowych w poszczególnych częściach budżetowych w związku z realizacją tego celu. Ewentualne koszty generowane przez zmiany na stanowiskach kierowniczych w NCBR i podmiotach należących do Sieci Badawczej Łukasiewicz są uwzględniane w corocznych planach finansowych tych podmiotów. Żadnych kosztów nie będą natomiast generowały zmiany w Radzie Kuratorów Zakładów.												
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2024 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0					
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0					
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0					
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0					
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	–											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	–											

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	–
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	–
Niemierzalne	–	–
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, obywateli i gospodarstw domowych, a także osób niepełnosprawnych i osób starszych.	

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne: prowadzenie procedur w języku angielskim	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz: W przypadku powoływania i odwoływania Dyrektora NAWA, Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz oraz dyrektorów i zastępców dyrektorów instytutów Sieci nastąpi uproszczenie procedur, a w związku z tym – zmniejszenie liczby dokumentów i skrócenie czasu na załatwienie sprawy.

Obecnie Dyrektora NAWA powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra. W projektowanej ustawie proponuje się, aby Dyrektor NAWA był powoływany przez ministra będącego organem nadzorującym.

Natomiast w przypadku Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz oraz dyrektorów i zastępców dyrektorów instytutów Sieci procedura nawiązania i rozwiązania stosunku pracy zostanie uproszczona dzięki wyeliminowaniu umowy o zarządzanie odpowiednio Siecią Badawczą Łukasiewicz albo instytutem Sieci. Jedyną podstawą nawiązania stosunku pracy z tymi osobami pozostanie powołanie.

W przypadku NCBR uproszczenie procedur, zmniejszenie liczby dokumentów i skrócenie czasu na załatwienie sprawy nastąpi dzięki wyeliminowaniu obowiązku wyrażania przez Radę NCBR zgody na rozporządzanie przez Dyrektora NCBR majątkiem NCBR powyżej wartości określonej w statucie NCBR. Można także oczekiwać skrócenia czasu na załatwienie niektórych spraw, dzięki usprawnieniu zarządzania NCBR będącego wynikiem zmiany polegającej na zwiększeniu maksymalnej liczby zastępców Dyrektora NCBR z dwóch do trzech.

Z kolei możliwość ogłaszania przez NCBR konkursów i prowadzenia naboru wniosków w języku angielskim stworzy możliwość szerszego uczestnictwa przez NCBR w programach międzynarodowych.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana ustawa nie będzie miała bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☒ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projektowana ustawa wprowadzi uproszczenie zasad gospodarowania mieniem NCBR przez wyeliminowanie konieczności uzyskiwania zgody Rady NCBR w tym zakresie. W pozostałym zakresie projektowana ustawa nie będzie miała bezpośredniego wpływu na wymienione obszary ani na żaden inny obszar. Tym niemniej dzięki środkom finansowym, jakie będą mogły być przekazywane instytutom badawczym przez ministrów nadzorujących w formie dotacji celowych, i prowadzonym z wykorzystaniem tych środków badaniom naukowym i pracom rozwojowym na zlecenie tych ministrów wiele z tych obszarów będzie mogło lepiej rozwijać się.	

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego
Projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. W terminie 60 dni od dnia wejścia w życie ustawy minister powoła nową Radę NCBR i wygaśnie członkostwo w Radzie NCBR jej dotychczasowych członków. Komisja odwoławcza wyłoniona przez dotychczasową Radę NCBR będzie prowadziła postępowania wszczęte przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy do czasu ukonstytuowania komisji odwoławczej przez nową Radę NCBR. Postępowania te będą następnie kontynuowane przez tę komisję. Zastępcy Dyrektora NCBR będą pełnili swoje funkcje do końca kadencji, na które zostali powołani. W terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy minister powoła do Rady Kuratorów Zakładów dwóch swoich dodatkowych przedstawicieli i jednego dodatkowego przedstawiciela ministra właściwego do spraw rolnictwa. W terminie 60 dni od dnia wejścia w życie ustawy Rada Kuratorów Zakładów dostosuje statut Zakładów do zmian wprowadzonych projektowaną ustawą i przedłoży go ministrowi w celu zastosowania procedury wynikającej z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie. Dyrektorzy i zastępcy dyrektorów instytutów badawczych z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy będą musieli złożyć oświadczenia w przedmiocie spełniania wymagań określonych do pełnienia tych funkcji, a jeżeli nie będą spełniali tych wymagań, będą mogli pełnić swoje funkcje przez okres jednego roku od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, chyba że nie będą spełniali warunku niepełnienia służby zawodowej i niebycia zatrudnionymi w organach bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, a także braku współpracy z tymi organami. Wówczas będą mogli zajmować swoje stanowiska jedynie przez okres 30 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. W tym zakresie przewiduje się jednak wyjątek dla dyrektorów instytutów badawczych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw informatyzacji i ministra właściwego do spraw zdrowia polegający na wydłużeniu możliwości sprawowania funkcji dyrektora przez osoby niespełniające wymogu posiadania co najmniej stopnia naukowego doktora do 3 lat od dnia złożenia oświadczenia w tym przedmiocie. Stosunki pracy na podstawie powołania nawiązane przed dniem wejścia w życie ustawy z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz oraz z dyrektorami i zastępcami dyrektorów instytutów Sieci będą trwały do końca kadencji, na które zostały nawiązane. Z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy wygasną jednak umowy o zarządzanie Siecią Badawczą Łukasiewicz zawarte z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz oraz umowy o zarządzanie instytutem Sieci zawarte z dyrektorami i zastępcami dyrektorów tych instytutów. W terminie 14 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy: 1) minister: a) określi wysokość wynagrodzenia Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz oraz świadczenia dodatkowe z tytułu zatrudnienia przysługujące im zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, b) zawrze z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz umowy o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej; 2) Prezes Centrum Łukasiewicz: a) określi wysokość wynagrodzenia dyrektorów i zastępców dyrektorów instytutów Sieci oraz świadczenia dodatkowe z tytułu zatrudnienia przysługujące im zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, b) zawrze z dyrektorami instytutów Sieci umowy o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej.
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?
Ewaluacja efektów projektu nastąpi na zasadach, w trybie i w terminach określonych dla sprawowania kontroli zarządczej.
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
Raport z konsultacji.

Raport z konsultacji projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz niektórych innych ustaw (UD82)

1. Projekt ustawy został skierowany do opiniowania i konsultacji publicznych do podmiotów wymienionych w pkt 5 OSR. W ramach opiniowania uwagi zgłosiły: Rada Główna Instytutów Badawczych, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polska Akademia Nauk, Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej, Komitet Polityki Naukowej, Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich, Fundacja Zakłady Kórnickie, Centrum Łukasiewicz oraz Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. W ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosiło Narodowe Centrum Nauki. Omówienie zgłoszonych uwag wraz ze stanowiskiem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w tabeli poniżej.

TABELA nr I – OPINIOWANIE				
Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna projektu	Treść uwagi	Stanowisko Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego UWAGA UWZGLĘDNIONA UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA UWAGA KIERUNKOWO UWZGLĘDNIONA UWAGA WYJAŚNIONA UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA
1	Rada Główna Instytutów Badawczych	uwaga ogólna	Należy zwrócić uwagę, że powyższy zakres nowelizacji jest niewystarczający. W 2010 r. weszła w życie nowoczesna w skali europejskiej ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 534, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o instytutach badawczych”, uchwalona prawie jednomyślnie przez Sejm. Ustawa ta zawierała bardzo dobre rozwiązania prawne, zapewniające stabilność funkcjonowania instytutów badawczych i okazała się korzystna dla rozwoju instytutów badawczych, a jej wdrożenie doprowadziło w latach 2010–2016 do wzrostu zatrudnienia w instytutach badawczych z 24 tys. do 40 tys. pracowników. W latach 2016–2023 ustawa o instytutach badawczych została wielokrotnie znowelizowana, ale większość wprowadzonych zmian była niekorzystna dla funkcjonowania instytutów	Zmiany w zakresie powołania i odwołania dyrektora instytutu badawczego i jego zastępcy zostały wprowadzone nowelizacją ustawy o instytutach badawczych z dnia 16 grudnia 2016 r. Jak wówczas wskazano w uzasadnieniu do nowelizacji, celem było zapewnienie ministrowi nadzorującemu większych możliwości dokonania właściwego wyboru osoby na najważniejsze stanowisko w instytucie. Pozakonkursowy tryb powoływania dyrektora przez ministra nadzorującego funkcjonuje już od kilku lat i nie wzbudza zastrzeżeń wśród ministrów nadzorujących instytuty badawcze. Zaproponowane kompleksowe zmiany znacznie wykraczają poza zakres obecnej nowelizacji i wymagałyby przeprowadzenia prekonsultacji ze wszystkimi ministrami nadzorującymi

		badawczych. Zniesiono wówczas konkursowy tryb wyłaniania dyrektora i jego kadencyjność, usunięto przyczyny odwołania dyrektora podczas jego kadencji, wprowadzono powoływanie zastępców dyrektora przez ministra nadzorującego, obniżono wymagania stawiane dyrektorowi instytutu i wprowadzono inne niekorzystne rozwiązania prawne. Te zmiany doprowadziły do poważnej destabilizacji w niektórych instytutach badawczych wynikającej z bardzo częstych zmian osób kierujących instytutami. Niekorzystne uwarunkowaniach prawne dotyczące funkcjonowania instytutów badawczych są nadal aktualne. Ważną misją wszystkich jednostek naukowych, a w tym także instytutów badawczych, jest tworzenie niezależnej, obiektywnej i aktualnej wiedzy, a obecne uwarunkowania prawne dotyczące funkcjonowania instytutów badawczych nie tworzą warunków sprzyjających realizacji tej misji. W związku z tym zwracamy się z prośbą o powrót do postanowień ustawy o instytutach badawczych z 2010 r., a w szczególności: 1) o wprowadzenie procedury konkursowej wyłaniania kandydata na dyrektora oraz 4-letniej kadencji dyrektora instytutu i określenie zasad konkursu na dyrektora; w latach 2010–2016 ustawa o instytutach badawczych przewidywała konkursową procedurę wyłaniania dyrektora; taki tryb zapewniał wyłonienie przez komisję konkursową najlepszego kandydata na dyrektora, a dyrektor miał 4-letnią kadencję na zrealizowanie planów przedstawionych podczas procedury konkursowej; 2) o określenie przyczyn odwołania dyrektora instytutu; obecnie dyrektor instytutu może być odwołany bez podania przyczyny, co jest rozwiązaniem niekorzystnym dla stabilności funkcjonowania instytutów badawczych; przyczyny odwołania dyrektora (np. niezrealizowanie postanowień pokontrolnych, przewlekła choroba itp.) były	instytuty badawcze. Dlatego też przedmiotowe propozycje zostaną ewentualnie rozważone w kolejnej, całościowej nowelizacji ustawy o instytutach badawczych.
--	--	--	---

			określone w ustawie o instytutach badawczych z 2010 r. i powinny być przywrócone; 3) o powoływanie zastępców dyrektora przez dyrektora instytutu, po zasięgnięciu opinii rady naukowej; zgodnie z ustawą o instytutach badawczych dyrektor instytutu jednoosobowo odpowiada za instytut i powinien decydować o zastępcach z nim współpracujących.	
2	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	uwaga ogólna	Biorąc pod uwagę prawidłowość prowadzenia procesu legislacyjnego, niewłaściwe jest łączenie w jednym akcie prawnym zmian wielu innych aktów prawnych, które to zmiany nie są od siebie zależne. Rada wielokrotnie zwracała uwagę na ten aspekt.	UWAGA WYJAŚNIONA Istotnie projekt obejmuje zmianę 5 różnych ustaw, tym niemniej w uzasadnieniu został wskazany wspólny cel proponowanej nowelizacji, jakim jest wprowadzenie niezbędnych zmian o charakterze porządkującym i poprawiającym jakość funkcjonowania organów podmiotów nadzorowanych przez ministra oraz instytutów badawczych. Zmiany dotyczą głównie trybu powoływania i odwoływania, oraz składu organów podmiotów nadzorowanych, jak również kwalifikacji osób pełniących funkcje dyrektora i zastępcy dyrektora w instytutach badawczych oraz finansowania instytutów badawczych.
3	Polska Akademia Nauk	uwaga ogólna	W ocenie środowiska naukowego Polskiej Akademii Nauk niepokojące są propozycje zmian w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 1170), zwanej dalej „ustawą o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju”, ustawie z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz. U. z 2024 r. poz. 925, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o Sieci Badawczej Łukasiewicz”, oraz ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 843), które skutkować będą: 1) likwidacją kadencyjności i przesłanek do odwołania dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, zwanej dalej „NAWA”, Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz oraz dyrektorów i ich zastępców w instytutach działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz;	UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA Uwagi dotyczące zmian w sposobie powoływania Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz, dyrektorów instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz oraz dyrektora NAWA zostały częściowo uwzględnione przez odstąpienie od likwidacji kadencyjności sprawowania tych funkcji i przesłanek odwołania osób je sprawujących. Jednakże biorąc pod uwagę nadzór sprawowany przez ministra nad działalnością NAWA, niecelowe jest utrzymywanie dotychczasowego rozwiązania w zakresie powoływania i odwoływania dyrektora tej agencji przez Prezesa Rady Ministrów. Założeniem zmiany przepisów jest uproszczenie procedury i przyspieszenie procesu podejmowania kluczowych decyzji kadrowych. Minister bezpośrednio związany z sektorem nauki i szkolnictwa

			2) upolitycznieniem NAWA poprzez przekazanie wszystkich instrumentów nadzoru, nie wyłączając prawa powoływania i odwoływania dyrektora NAWA, w ręce ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanego dalej „ministrem”, zamiast Prezesa Rady Ministrów w połączeniu z likwidacją kadencyjności i przesłanek do odwołania. Proponowane zmiany spowodują brak transparentności wyboru kierownika jednostki oraz niezależności zarządzania jednostką. Polska Akademia Nauk negatywnie opiniuje przedstawione propozycje nowelizacji ww. przepisów.	wyższego rozumie specyficzne potrzeby i wyzwania tego środowiska i może szybciej reagować na bieżące zmiany w międzynarodowej współpracy akademickiej oraz lepiej dostosować działania NAWA do strategicznych celów polskiej polityki naukowej i powinien mieć możliwość współdziałania przy realizacji tych celów z wybraną przez siebie osobą, która w jego ocenie posiada najbardziej adekwatne kompetencje. Zwiększy to także odpowiedzialność ministra za działalność NAWA, co w konsekwencji może zwiększyć transparentność działań instytucji.
4	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej	uwaga ogólna	Wskazane byłoby uzupełnienie projektu ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz o przepisy określające inne elementy stosunku pracy z dyrektorami i ich zastępcami, określone obecnie w umowach o zarządzanie, np. praca twórcza i korzystanie z podwyższonych kosztów uzyskania przychodów z tytułu rozporządzania prawami własności intelektualnej, zachowanie poufności, zakaz konkurencji.	UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA Zakaz konkurencji może być – zgodnie z art. 101¹ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277, z późn. zm.) – przedmiotem odrębnej umowy z pracownikiem. W związku z tym wprowadzono zmiany polegające na ustawowym nałożeniu obowiązku zawarcia umowy dotyczącej zakazu konkurencji z dyrektorami instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz i ich zastępcami. Analogiczne zmiany proponuje się w odniesieniu do Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz. Natomiast kwestie dotyczące podwyższonych kosztów uzyskania przychodu z tytułu działalności twórczej są aktualnie uregulowane w kontraktach menadżerskich zawieranych z dyrektorami instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz i ich zastępcami oraz z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz w taki sposób, że „zadania zarządzającego nie stanowią pracy twórczej. W skład zadań zarządzającego nie wchodzi tworzenie przedmiotów własności intelektualnej, zarządzający nie będzie z tytułu funkcji uzyskiwał przychodów z korzystania lub rozporządzania prawami własności intelektualnej i w zgodnej ocenie stron zarządzający nie jest uprawniony do korzystania z tzw.

				podwyższonych kosztów uzyskania przychodów uzyskiwanych z tytułu pełnienia funkcji (w szczególności z tytułu korzystania lub rozporządzania prawami własności intelektualnej tzw. 50% kosztów uzyskania przychodu)”. Utrzymanie tego rozwiązania również po likwidacji umów o zarządzanie należy uznać za zasadne.
5	Komitet Polityki Naukowej	art. 1 pkt 1 (oraz uzasadnienie i OSR w tym zakresie)	Wyjaśnienia przedstawione do proponowanych zmian nie wyczerpują zasadności celu tworzenia oddziałów zamiejscowych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, zwanego dalej „NCBR”. Stwierdzenie, że spowoduje to sprawne i efektywne wykonywanie zadań NCBR jest niewystarczające. Bez znajomości zakresu ich zadań, które będą w przyszłości wskazane w statucie nadanym przez ministra w drodze rozporządzenia, uzasadnienie nie rozwiewa wątpliwości co do zasadności ich powoływania i działania. Powinien być również znany statutowy zapis regulujący ich funkcjonowanie. Inaczej zachodzi pytanie, czy w oddziałach będą realizowane te same zadania co w centrali, tylko że w terenie? Czy w oddziałach będzie prowadzony cały proces związany z organizacją konkursów? Czy można będzie zawierać umowy i konsultować projekty z danego regionu? Jeżeli przyjmiemy założenie, że NCBR jest jednostką centralną, to czy tworzenie oddziałów zamiejscowych oznacza, że będą tylko „pomocą” organizacyjno-techniczną? W jakim celu i z jakimi uprawnieniami? Czy konkursy będą rozpisywane lokalnie? Bez znajomości zdefiniowanego zakresu zadań oddziałów nie można odpowiedzieć na te i wiele innych nasuwających się pytań. Wpływ zaproponowanych zmian na sektor finansów publicznych nie jest dostatecznie wykazany. W szczególności przewidziane skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian określono na 0 (zero) zł. Jednakże dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń, ujawniają koszt funkcjonowania oddziału zamiejscowego zatrudniającego 15	UWAGA UWZGLĘDNIONA Projektodawca rezygnuje z wprowadzania możliwości tworzenia oddziałów zamiejscowych NCBR.

			pracowników, w tym dyrektora, który wynosi ok. 2,4 mln zł. Można zauważyć, że są to szacunkowe obliczenia, uwzględniające jedynie koszty pracownicze i uśrednione koszty funkcjonowania jednego oddziału. Nie uwzględniono kosztów organizacji takiego oddziału tj. zakupu komputerów (sprzętu biurowego) i ich serwisu, a właśnie te koszty będą największe na starcie oddziału. Poza tym, kalkulacja kosztów odnosi się do jednego oddziału (nie określono, ile oddziałów będzie można tworzyć) i aktualnych stawek. Nie uwzględniono wpływu inflacji i innych czynników (wysługa lat, 13-tka, itd.). Zatem rzeczywiste koszty będą o wiele wyższe. Zgodnie z dokumentem „...<i>Realizacja przepisów projektowanej ustawy będzie sfinansowana w ramach planowanych limitów wydatków z części 28 budżetu państwa – Szkolnictwo wyższe i nauka oraz z części budżetowych, których dysponentami są ministrowie nadzorujący instytuty badawcze....</i> Oznacza to pomniejszenie środków na dotacje podmiotowe i celowe dla nadzorowanych instytutów badawczych wyasygnowane w ramach dostępnych limitów wydatków, bez ich zwiększania. Regulacja powinna jednoznacznie wyjaśnić, czy środki przeznaczone na działalność oddziałów NCBR będą obciążać całościowy budżet NCBR, również obejmujący alokacje projektowe/konkursowe/programowe. Biorąc powyższe, Komitet Polityki Naukowej rekomenduje odrzucenie nadania nowego brzmienia upoważnieniu ustawowemu w art. 1 ust. 3a oraz ust. 5 pkt 2.	
6	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	art. 1 pkt 1 lit. a	Problemem dodatkowym podnoszonym w propozycjach zmian ustawowych jest również wprowadzenie możliwości tworzenia w różnych regionach kraju oddziałów zamiejscowych NCBR, jako jego komórek organizacyjnych (art. 1). Wątpliwości budzi jednak uzasadnienie dla tej propozycji polegającej na częściowej decentralizacji realizacji zadań NCBR i ułatwieniu potencjalnej współpracy z podmiotami powoływanymi przez jednostki	UWAGI WYJAŚNIONE Projektodawca rezygnuje z wprowadzania możliwości tworzenia oddziałów zamiejscowych NCBR.

			samorządu terytorialnego (zwłaszcza na szczeblu wojewódzkim), których celem jest wspieranie badań i rozwoju oraz komercjalizacji wyników badań naukowych. Zmiana budzi obawy o nadmiarową rozbudowę administracji NCBR przy braku spodziewanych efektów lokalnych wynikających z wciąż niezbędnej i przeważającej konieczności zapewnienia funkcjonowania ogólnokrajowego.	
7	Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich	art. 1 pkt 1 lit. a	Należy oczywiście pozytywnie ocenić zaproponowaną zmianę polegającą na możliwości tworzenia przez NCBR w różnych regionach kraju oddziałów zamiejscowych jako komórek organizacyjnych, a w konsekwencji częściową decentralizację realizowanych zadań. W uzasadnieniu trafnie wskazuje się, że celem wprowadzanej zmiany jest: „ułatwienie dostępu przedsiębiorców i podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki do oferty strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych, a także do oferty w zakresie wspierania komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych oraz innych form ich transferu do gospodarki”. Jednak zmiany te nie powinny się sprowadzać tylko do poszerzenia delegacji ustawowej dla ministra – określonej w art. 1 ustawy – do wydania rozporządzenia wykonawczego, ale powinny znaleźć swoje uszczegółowienie w samej ustawie. Z proponowanych zmian nie wynika bowiem, jakie zadania będą realizować oddziały i jakie będą miały kompetencje w ujęciu proceduralnym. W uzasadnieniu wskazuje się, że zaproponowana decentralizacja ma w założeniu ułatwić „potencjalną współpracę z podmiotami powoływanymi przez jednostki samorządu terytorialnego”, lecz brakuje właśnie określenia zadań i kompetencji oddziałów w tym zakresie. Rozwiązania te powinny konsekwentnie zostać wpisane do ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju.	
8	Konferencja Rektorów	art. 1 pkt 1 lit. b	W ustawie Rada NCBR nie jest konsultowana przy zbyciu majątku o znacznej wartości.	UWAGA WYJAŚNIONA Przepis stanowiący, że Rada NCBR wyraża zgodę na

	Uniwersytetów Polskich			rozporządzanie majątkiem NCBR powyżej wartości określonej w statucie jest zbędny z uwagi na aktualnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125, z późn. zm.). Zgoda Rady NCBR jest nadmiarowa wobec konieczności uzyskania zgody odpowiednio ministra albo Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.
9	Komitet Polityki Naukowej	art. 1 pkt 2 lit. b	Propozycja zmiany art. 4 ust. 3 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, zgodnie z którą „ <i>Dyrektor powołuje nie więcej niż trzech zastępców Dyrektora spośród kandydatów wyłonionych w drodze konkursu przeprowadzonego przez komisję konkursową powołaną przez Dyrektora, w trybie określonym w regulaminie konkursu...</i> ”, zwiększająca liczbę zastępców Dyrektora NCBR z dwóch do trzech ma służyć usprawnieniu i poprawie efektywności pracy NCBR, dzięki lepszemu podziałowi obowiązków w kierownictwie agencji. Jednakże intencja ustawodawcy stwarza tu dodatkowe wątpliwości względem projektowanego art. 1 ust. 3a, który umożliwia tworzenie oddziałów zamiejscowych jako komórek organizacyjnych NCBR. Wątpliwości te związane są z wieloma nasuwającymi się pytaniami. Czy dyrektorzy oddziałów zamiejscowych będą mieli te same uprawnienia co zastępcy Dyrektora i będą podlegać bezpośrednio Dyrektorowi NCBR? Czy zastępcy Dyrektora będą odpowiadali za funkcjonowanie oddziałów terenowych? Czy Dyrektorzy oddziałów zamiejscowych będą mogli powoływać zastępców dyrektora oddziału? Wydaje się, że to samo uzasadnienie względem zwiększenia liczby zastępców Dyrektora i możliwości tworzenia oddziałów zamiejscowych tj. usprawnienia i poprawy efektywności pracy NCBR (spowoduje to sprawne i efektywne wykonywanie zadań NCBR) pozwala wnioskować, że jedna zmiana z ww. (z nich) jest wystarczająca do osiągnięcia założonego celu. Tym bardziej Komitet Polityki	UWAGA UWZGLĘDNIONA NCBR od momentu swojego powstania mocno się rozwinęło i jest obecnie organizacją realizującą znacznie większą liczbę zadań niż na początku swojego istnienia oraz zatrudnia znacznie więcej osób (obecnie kilkaset). Tym samym wprowadzenie możliwości powołania trzeciego zastępcy dyrektora stało się koniecznością. Należy podkreślić, że ta zmiana jest niezależna od wprowadzenia możliwości tworzenia oddziałów zamiejscowych NCBR, bo wynika z innych przesłanek, aczkolwiek efekt dla obu rodzajów zmian – w postaci usprawnienia organizacji pracy – jest podobny. Projektodawca rezygnuje natomiast z wprowadzania możliwości tworzenia oddziałów zamiejscowych NCBR.

			Naukowej rekomenduje odrzucenie nadania nowego brzmienia upoważnieniu ustawowemu w art. 1 ust. 3a oraz ust. 5 pkt 2.	
10	Komitet Polityki Naukowej	art. 1 pkt 3	W odniesieniu do projektowanych rozwiązań nie doprecyzowano co wpływa na „utrata zaufania” (ust. 2a) oraz nie określono, jakie „okoliczności” (ust. 2b) mają wpływ na brak prawidłowej lub sprawnej realizacji powierzonych zadań. Określenie „utrata zaufania” nie wyczerpuje definicji przesłanki fakultatywnej odwołania Dyrektora i zastępców Dyrektora NCBR. Co więcej, określenie „utrata zaufania” jest pojemnym i niedefiniowalnym określeniem, które dopuszcza dowolne kształtowanie polityki zatrudnieniowej i odwoływania pracowników bez istotnych, ważnych i obiektywnych powodów. Nie jest jasne, kto ma stwierdzać utratę zaufania i na jakiej podstawie, przepis wskazuje na pełną uznaniowość oraz brak transparentności w podejmowaniu decyzji personalnych. W tej sytuacji wystarczający jest zapis stwierdzający, że „...można odwołać Dyrektora/zastępcę Dyrektora w przypadku stwierdzenia okoliczności, które wskazują na brak prawidłowej lub sprawnej realizacji powierzonych zadań (Centrum)...” po dołączeniu listy takich okoliczności. Komitet Polityki Naukowej rekomenduje wprowadzenie precyzyjnych kryteriów odwoływania Dyrektora NCBR i jego zastępców w celu zapewnienia transparentności i uniknięcia arbitralności.	UWAGI UWZGLĘDNIONE Z projektu ustawy usunięto propozycję fakultatywnych przesłanek odwołania Dyrektora i zastępców Dyrektora NCBR.
11	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	art. 1 pkt 3	Proponowany przepis, że minister może odwołać Dyrektora lub zastępcę Dyrektora NCBR w przypadku utraty zaufania, jest zdaniem Rady zbyt subiektywny. Przepis mówiący, że minister może odwołać Dyrektora lub zastępcę Dyrektora NCBR w przypadku stwierdzenia okoliczności, które wskazują na brak prawidłowej lub sprawnej realizacji zadań NCBR jest wystarczający do wyrażenia zaplanowanego w tej zmianie działania odwoławczego.	

12	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	art. 1 pkt 5	Rada rozumie wątpliwości dotyczące sposobu wyłaniania kandydatów na członków Rady NCBR reprezentujących środowiska naukowe oraz społeczno-gospodarcze i finansowe (art. 7). Natomiast zaproponowane rozwiązanie jest wyraźnie centralizacyjne: proponuje się, aby w miejsce dotychczasowego sposobu powoływania przez ministra członków Rady NCBR (polegającego na uprzednim wskazaniu kandydatów przez środowiska naukowe oraz społeczno-gospodarcze i finansowe) minister miał możliwość bezpośredniego wyboru członków Rady NCBR spośród osób reprezentujących te środowiska. Zdaniem Rady rozwiązanie hybrydowe, łączące możliwość wskazania kandydatów przez środowiska naukowe, społeczno-gospodarcze i finansowe oraz możliwość bezpośredniego wyboru członków Rady NCBR przez ministra spośród osób reprezentujących środowiska naukowe, gospodarcze i finansowe, z ostateczną decyzją w rękach ministra, byłoby zdecydowanie lepsze.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Jak zostało wskazane w uzasadnieniu projektu ustawy, dotychczasowe doświadczenie w zakresie wyłaniania kandydatów na członków Rady NCBR wzbudza wątpliwości co do tego, jakie podmioty reprezentujące te środowiska mają prawo zgłaszać swoich kandydatów i w jakim trybie. Zaproponowane rozwiązanie nie niweluje wskazanego problemu. Co więcej, nie zostało doprecyzowane, na czym miałyby polegać rozwiązanie hybrydowe. Natomiast zaproponowany w projekcie ustawy sposób wyłaniania członków Rady NCBR umożliwi ministrowi sięgnięcie do znacznie szerszego grona kandydatów niż tylko osoby wyłonione w ramach preselekcji dokonanej przez środowiska naukowe, gospodarcze i finansowe oraz zapewni lepszą reprezentację tych środowisk.
13	Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich	art. 1 pkt 5	Logika proponowanych rozwiązań daje pełną władzę ministrowi zarówno w dysponowaniu majątkiem NCBR, jak i w powoływaniu osób kierujących NCBR. Szczególnie jest to widoczne w trybie powoływania Rady NCBR. Minister powołuje do Rady NCBR dowolne osoby reprezentujące środowisko naukowe. Nie ma nawet elementu opiniowania tych osób przez środowisko naukowe, przecież takie organy reprezentujące środowisko naukowe istnieją.	UWAGA WYJAŚNIONA Sprawowanie przez ministra nadzoru administracyjnego nad NCBR realizowane jest na podstawie obowiązujących przepisów prawa i w oparciu o ustawowe kryteria legalności, gospodarności i rzetelności. Nie jest zrozumiała uwaga dotycząca „pełni władzy ministra w dysponowaniu majątkiem NCBR”. Kwestie zarządzania majątkiem NCBR są regulowane – tak samo jak w stosunku do innych agencji wykonawczych i państwowych osób prawnych – przez przepisy ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym. Ponadto należy wskazać, że proponowane rozwiązanie umożliwia ministrowi powołanie członka Rady NCBR spośród nieograniczonej liczby kandydatów, co nie było dotychczas możliwe z powodu ograniczenia wyboru ministra do kandydatów przedstawionych przez środowiska naukowe. Opiniowanie kandydatów przez środowisko naukowe jest obciążone, podobnie jak obecne

				rozwiązanie w obowiązującej ustawie o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, mankamentem w postaci braku ram proceduralnych, który zmiana w projektowanej ustawie stara się wyeliminować.
14	Komitet Polityki Naukowej	art. 1 pkt 6	Zgodnie z projektowanym art. 13 ust. 2 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju „kadencja członka Rady trwa 4 lata, przy czym co 2 lata następuje wymiana: 1) pięciu członków Rady, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1; 2) pięciu członków Rady, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2; 3) sześciu członków Rady, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3.”, a niezmieniony ust. 3 w art. 13 stanowi, że „ta sama osoba może pełnić funkcję członka Rady nie dłużej niż przez dwie kadencje.”. W tej sytuacji zachodzą pytania: Czy członek Rady NCBR może pełnić funkcje przez dwie kadencje następujące jedna po drugiej (bez karencji) tj. przez 8 lat, czy dotyczy to tylko liczby kadencji? Czy wymiana członków Rady NCBR może ominąć członków niezmienionych we wcześniejszej rotacji/wymianie (przez trzy kolejne wymiany)? Czy zapis „Kadencja członka Rady trwa 4 lata” nie będzie podstawą roszczeń członków, którzy zostaną powołani na 2 lata w okresie przejściowym? Czy można powołać członka Rady NCBR na krótszy okres niż reguluje to ustawa? Zaproponowane przepisy przejściowe przewidujące, że w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy zostanie powołany nowy skład Rady NCBR, z czego połowa członków otrzyma powołania na 2 lata, a połowa – na 4, nie wyczerpuje odpowiedzi na ww. pytania oraz nie pozwala uporządkować sytuacji i stosować jednolitych zasad wyłaniania i ustalania długości kadencji poszczególnych członków Rady NCBR oraz dokonywania rotacji połowy jej składu.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Przedstawione w projekcie ustawy propozycje zmian dotyczące trybu wyboru przez ministra członków Rady NCBR mają na celu usprawnienie procesu ich wyłaniania i nie są wymierzone w środowiska naukowe. Przeciwnie, zaproponowane przepisy obligują ministra do powoływania kandydatów spośród osób reprezentujących środowiska naukowe. Zaproponowany w projekcie ustawy sposób wyłaniania członków Rady NCBR umożliwi ministrowi sięgnięcie do znacznie szerszego grona kandydatów niż tylko osoby wyłonione w ramach preselekcji dokonywanej przez środowiska naukowe, gospodarcze i finansowe. W odniesieniu do uwag dotyczących kadencji przepisy ustawy zostały sformułowane w taki sposób, że wyraźnie wskazują maksymalną liczbę kadencji, przy czym nie muszą to być kadencje po sobie następujące. Jednocześnie mechanizm wymiany członków Rady NCBR nie przewiduje, że któryś z członków Rady zostanie ominięty, gdyż jest to zabezpieczone przez wskazanie długości kadencji. Po upływie 4 lat od powołania dany członek Rady NCBR znajdzie się w grupie do wymiany. Grupa ta obejmie połowę członków Rady NCBR, którzy zostali powołani 4 lata wcześniej. Wprowadzenie przepisu przejściowego regulującego jednorazowe odstępstwo od 4-letniej kadencji w przypadku połowy członków Rady NCBR powołanej po wejściu w życie projektowanej nowelizacji umożliwi uruchomienie następującej co 2 lata rotacji połowy składu Rady i nie będzie powodowało roszczeń z tego tytułu w przypadku członków Rady powołanych na tej podstawie na krótszą

		Komitet Polityki Naukowej wspiera utrzymanie zasady kadencyjności członkiń i członków Rady NCBR oraz zasadę wymiany połowy składu Rady NCBR w połowie czteroletniej kadencji Rady NCBR i akceptuje konieczność stworzenia przepisów przejściowych. W szczególności jednak propozycja utworzenia Rady NCBR złożonej z trzech grup nie powinna naruszać autonomii środowiska naukowego. Oznacza to, że kandydaci z tego środowiska powinni być przez to środowisko wskazani w liczbie, która umożliwia ministrowi wybór, ale nie dopuszcza możliwości powołania do Rady NCBR kandydatów spoza listy środowiska, podobnie jak w przypadku innych ciał przedstawicielskich. Przedstawiciele ministra i przedstawiciele środowiska w Radzie NCBR mogą być wskazywani w innym trybie. W opinii Komitetu Polityki Naukowej warto rozważyć następującą propozycję, która byłaby rozwiązaniem ww. sytuacji – skrócenie kadencji członka Rady NCBR do 2 lat lub z dotychczasowego (starego) składu Rady NCBR dokonać powołania na 2 lata/zachowania na 2 lata kadencji członków, którzy mogą pełnić funkcję członka Rady NCBR, przez ministra do nowej Rady w ramach każdej z grup, tj.: 1) pięciu członków Rady, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1; 2) pięciu członków Rady, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2; 3) sześciu członków Rady, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3. Tak skompletowana nowa Rada NCBR składałaby się z połowy członków (ze starego składu), których kadencja będzie trwać przez 2 lata, a pozostałych (nowy skład) – przez 4. Wtedy zapis „<i>Kadencja członka Rady trwa 4 lata</i>” nie koliduje zapisem że „<i>co 2 lata następuje wymiana</i>”. Ponadto takie rozwiązanie może być stosowane w przyszłości (w sytuacji zmian, gdyż minister powołuje i odwołuje członków Rady NCBR), co pozwoli zachować ciągłość pracy Rady NCBR.	kadencję.
--	--	---	------------------

15	Fundacja Zakłady Kórnickie	art. 2 (oraz uzasadnienie i OSR w tym zakresie)	W ocenie fundacji – Zakłady Kórnickie nie można zgodzić się ze stanowiskiem zawartym w dokumencie z dnia 10 lipca 2024 r. „Ocena skutków regulacji”, odnoszącym się do ustawy z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1705), iż zmian wymagają: 1) przepisy dotyczące zasad powoływania członków Rady Kuratorów – organu fundacji – Zakłady Kórnickie, gdyż „aktualnie zasady jej powoływania oraz kompetencje określa statut Zakładów, tymczasem materia ta powinna być uregulowana w ustawie”; 2) przepisy dotyczące składu Rady Kuratorów, gdyż zgodnie z zamierzeniem projektodawców „z uwagi na cele i zadania fundacji – Zakłady Kórnickie uzasadnione jest zwiększenie udziału w jej składzie przedstawicieli ministra, ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz ministra właściwego do spraw aktywów państwowych.”. Proponowane zmiany w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie są nieuzasadnione i stanowią unicestwienie idei twórców i założycieli fundacji – Zakłady Kórnickie z 1925 r. Powołując fundację – Zakłady Kórnickie, fundatorzy uczynili to w takiej formie, by zapewnić niewzruszalność systemową tego podmiotu i dla uchronienia przed ewentualną interwencją władzy państwowej. Donacja fundatorów czyni fundację – Zakłady Kórnickie fundacją niezależną, gospodarującą i zarządzającą wyłącznie majątkiem przekazanym na jej rzecz. Przekazany na rzecz fundacji – Zakłady Kórnickie majątek jej fundatorów, stanowił prywatny majątek i własność fundacji, gospodarującej posiadanymi zasobami wyłącznie dla realizacji celów fundacji. Powyższe założenia i cele zostały uszanowane i przyjęte wprost przez ustawodawcę w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie i pozostają spójne z celami wytyczonymi przez fundatorów powołujących fundację ustawą z 1925 r.	UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA Jeżeli chodzi o podział materii między ustawą a statutem fundacji – Zakłady Kórnickie, to zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie statut fundacji określa zasady powoływania i kompetencje organów, w tym skład i organizację zarządu fundacji. Określanie zasad należy do materii ustawowej, nie powinny one być zatem regulowane w drodze aktu prawnego niższego rzędu, jakim jest statut. W projektowanej ustawie zaproponowano więc, aby statut fundacji określał sposób (a nie zasady) powoływania zarządu. W przypadku drugiego organu fundacji, jakim jest Rada Kuratorów, zasady i sposób jej powoływania są już bowiem określone w przepisach ustawy. Z kolei w kwestii organu powołującego członków Rady Kuratorów należy zauważyć, że obecnie ustawa reguluje tę sprawę w art. 10 ust. 2, który posługuje się formą bezosobową („powołuje się”). Taki sposób zredagowania przepisu nie jest prawidłowy, gdyż przepis powinien wyraźnie wskazywać, kto dokonuje aktu powołania. W związku z tym w projektowanej ustawie zaproponowano, aby w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie wskazać wprost, że organem powołującym członków Rady Kuratorów jest minister. Wskazanie to jest zgodne z § 15 ust. 7¹ statutu Fundacji – Zakłady Kórnickie. Projekt ustawy nie wprowadza zatem w tym zakresie zmiany w obowiązującym stanie prawnym, a jedynie porządkuje przepisy, biorąc pod uwagę ich hierarchię (nadrzędność ustawy) i nadaje im prawidłowe – w świetle techniki legislacyjnej – brzmienie. Należy także podkreślić, że czym innym jest akt desygnowania swoich przedstawicieli do Rady Kuratorów przez poszczególne organy i podmioty wskazane w ustawie, czym innym natomiast akt formalnego powołania desygnowanych przedstawicieli.
----	-----------------------------------	---	---	--

		Powyższe ukształtowanie historyczne, a także zamierzenia i cele fundatorów znalazły odzwierciedlenie w organie fundacyjnym, jakim była i jest Rada Kuratorów. Ustawowe wyłonienie wielopodmiotowego gremium (Rady Kuratorów), stanowiącego najważniejszy organ fundacji – Zakłady Kórnickie, poprzez wskazanych w równej liczbie przedstawicieli, czynią ten organ transparentnym, przyznającym wszystkim członkom jednakową pozycję. Taki sposób ukształtowania Rady Kuratorów zapewnia działanie tego organu w interesie Fundacji i dla osiągnięcia jej celów statutowych. Aby zapewnić pluralizm w Radzie Kuratorów, istnieje różnorodność podmiotów powołujących poszczególnych przedstawicieli. Różnorodność polega na tym, iż członkowie Rady Kuratorów mają być i są niezależni od czynników zewnętrznych. Należy również wskazać, iż podmioty powołujące poszczególnych przedstawicieli do składu Rady Kuratorów, są wyłonię na określone kadencje (np. Prezydent, rząd, organy samorządowe), co gwarantuje stabilność i niezależność od zmieniającej się sytuacji politycznej. Skład Rady Kuratorów gwarantuje również równość poszczególnych członków Rady Kuratorów. Ten cel osiąga się obecnie przez powoływanie członków Rady Kuratorów w jednym czasie, ale przez różne organy, wyłonię w różnym czasie. Wbrew powyższym założeniom i ideom projektodawca proponuje, aby Rada Kuratorów była powoływana przez ministra, który sprawuje nadzór nad Zakładami, uzasadniając przedmiotową zmianę jedynie krótkim stwierdzeniem, iż „pozwole to wyeliminować niewłaściwy podział materii między ustawą a statutem Zakładów.”. W ocenie fundacji – Zakłady Kórnickie, wbrew twierdzeniem projektodawcy, nie zachodzi pomiędzy ustawą z 2001 r. a statutem fundacji – Zakłady Kórnickie niewłaściwy podział materii.	Minister, jako organ nadzorujący Fundację, dokonuje jedynie (co aktualnie wynika z ww. przepisu statutu Fundacji, a zgodnie z projektowaną ustawą będzie wynikało z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie) aktu powołania członków Rady Kuratorów, nie ma natomiast żadnego wpływu na wybór przedstawicieli poszczególnych organów i podmiotów reprezentowanych w Radzie Kuratorów. Natomiast w odniesieniu do składu Rady Kuratorów określonego w art. 10 ust. 2 ustawy (art. 2 pkt 1 lit. a projektowanej ustawy) proponuje się odstąpienie od zwiększania liczby przedstawicieli ministra właściwego do spraw aktywów państwowych w Radzie i rezygnację z eliminowania ze składu Rady przedstawiciela Wojewody Wielkopolskiego. Natomiast jeżeli chodzi o odwoływanie przedstawicieli właściwych ministrów w Radzie Kuratorów, to proponuje się rozszerzenie tej możliwości również na przedstawicieli innych podmiotów i organów. W ocenie projektodawcy istnieje potrzeba uregulowania konsekwencji różnego rodzaju sytuacji faktycznych, które mogą mieć miejsce, związanych z utratą możliwości wykonywania obowiązków członka Rady Kuratorów, np. z przyczyn zdrowotnych, czy też z utratą rękopisów właściwego wykonywania tych obowiązków albo ze śmiercią członka Rady Kuratorów. W takich przypadkach powinna być możliwość uzupełnienia składu Rady Kuratorów o innego przedstawiciela danego podmiotu albo organu, który będzie pełnił obowiązki członka Rady Kuratorów do końca danej kadencji.
--	--	---	---

		Podkreślić należy, iż to właśnie ustawa z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie w treści art. 10 ust. 1 wskazuje, iż: „Organem fundacji jest Rada Kuratorów i składa się z przedstawicieli: 1) Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej; 2) Prymasa Polski; 3) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki; 4) ministra właściwego do spraw rolnictwa; 5) ministra właściwego do spraw aktywów państwowych; 6) Wojewody Wielkopolskiego; 7) burmistrza miasta Kórnik; 8) burmistrza miasta Środy Wielkopolskiej; 9) Polskiej Akademii Nauk; 10) Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.”. Statut jedynie powtarza ustawowe rozwiązanie w treści § 15 ust. 2 statutu fundacji – Zakłady Kórnickie. Nie zachodzi zatem „niewłaściwy podział materii między ustawą a statutem Zakładów”, jak niezasadnie twierdzi projektodawca zmian do ustawy, gdyż materia ustawowa reguluje powoływanie członków Rady Kuratorów w sposób identyczny jak statut fundacji – Zakłady Kórnickie. Natomiast to projektodawca dokonuje zmian, które są niezgodne z aktualnie obowiązującą ustawą, jak i z treścią statutu, gdyż proponuje, aby to minister, który sprawuje nadzór nad fundacją – Zakłady Kórnickie powoływał członków Rady Kuratorów. Wyposażenie ministra w atrybut wyłącznego powoływania przedstawicieli – ekspertów poszczególnych podmiotów tworzących Radę Kuratorów czyni dysfunkcyjną zależność innych podmiotów od tego organu. I tak np. wyłoniony przedstawiciel – ekspert Prezydenta RP czy Prymasa Polski ma zgodnie z założeniem projektu zostać powołany nie przez podmiot, który faktycznie tego przedstawiciela – eksperta desygnuje (np. Prezydent RP czy	
--	--	--	--

		Prymas Polski), lecz przez ministra sprawującego nadzór ustawowy nad fundacją – Zakłady Kórnickie. Taka propozycja zmiany w ustawie burzy podstawowe założenia kolegiального gremium, pozbawiając niezależności, transparentności wielopodmiotowego organu, co stanowiło kwintesencję inicjatywy fundatorów i potwierdzone zostało w przepisach ustawy z 2001 r. i jednocześnie skutkować będzie tym, iż Rada Kuratorów stanie się organem bezwolnym. Skład Rady Kuratorów nieczyniący uprzywilejowanym żadnego z przedstawicieli będących jej członkiem był i jest racjonalnie przemyślany i pozytywnie zweryfikowany, zarówno w okresie funkcjonowania fundacji powołanej ustawą z 1925 r., jak i fundacji restytuowanej ustawą w 2001 r. To właśnie równoprawna pozycja wszystkich przedstawicieli wchodzących w skład Rady Kuratorów czyni ten organ skutecznym i bezkonfliktowym. W dalszej części uzasadnienia do projektu ustawy projektodawca proponuje zwiększenie w składzie Rady Kuratorów liczby przedstawicieli ministra właściwego do spraw rolnictwa – z jednego do dwóch, a także przedstawicieli ministra, który sprawuje nadzór nad fundacją – Zakłady Kórnickie – z jednego do trzech, odwołując się do ustawowo określonych celów działania fundacji – Zakłady Kórnickie oraz zwiększenie w składzie Rady Kuratorów również liczby przedstawicieli ministra właściwego do spraw aktywów państwowych – z jednego do dwóch, z uwagi na fakt, iż dla realizacji celów określonych ustawą z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie, wyposażono fundację nieodpłatnie w majątek obejmujący w dniu wejścia w życie ustawy nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa o łącznej powierzchni niemal 4200 ha. W ocenie fundacji – Zakłady Kórnickie, zwiększenie liczby przedstawicieli – ekspertów dla podmiotów reprezentujących	
--	--	---	--

		organy rządowe podważa idee równości w Radzie Kuratorów i stanowi nieuprawnione uprzywilejowanie pozycji organów rządowych w wieloosobowej Radzie Kuratorów, a także powoduje nadrzędność decyzyjną, burząc obiektywizm i bezstronność działań fundacyjnych ukształtowane przez fundatorów, jak również niezależność oraz stabilność fundacji – Zakłady Kórnickie, powodując dominującą pozycję organu administracji rządowej. Uprzywilejowanie organów administracji rządowej (ministra właściwego do spraw rolnictwa, ministra, który sprawuje nadzór nad fundacją – Zakłady Kórnickie), poprzez zwiększenie liczby osób reprezentujących te organy w Radzie Kuratorów z uwagi na ustawowo określone cele statutowe fundacji – Zakłady Kórnickie jest nieuzasadnione, bowiem cele i zadania fundacji – Zakłady Kórnickie pozostają niezmiennie od początku restytucji fundacji – Zakłady Kórnickie w 2001 r. Prowadzona przez fundację – Zakłady Kórnickie działalność gospodarcza umożliwia skuteczne i transparentne podejmowanie oraz realizowanie inicjatyw <i>non profit</i> właśnie na rzecz społeczności lokalnej w oparciu o cele i zadania statutowe. Jednocześnie, zgodnie z art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2023 r. poz. 186), zyski z działalności fundacji mogą być przeznaczane wyłącznie na dalszy rozwój takiej działalności lub cele statutowe fundacji. W ocenie fundacji – Zakłady Kórnickie, nie istnieje zatem potrzeba zwiększenia liczby przedstawicieli organów rządowych (ministra właściwego do spraw rolnictwa, ministra, który sprawuje nadzór nad fundacją – Zakłady Kórnickie) w Radzie Kuratorów, gdyż cele i zadania były i są prawidłowo realizowane przez fundację – Zakłady Kórnickie. Nadto podkreślić należy, iż stosownie do treści przepisu art. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach każda fundacja, w tym fundacja – Zakłady Kórnickie, do której ma zastosowanie ta ustawa, musi być ustanowiona dla realizacji zgodnych z podstawowymi interesami	
--	--	--	--

			Rzeczypospolitej Polskiej celów społecznie lub gospodarczo użytecznych, w szczególności takich, jak: ochrona zdrowia, rozwój gospodarki i nauki, oświata i wychowanie, kultura i sztuka, opieka i pomoc społeczna, ochrona środowiska oraz opieka nad zabytkami. Takie też zbieżne cele zawarte są w przepisie art. 5 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie oraz § 8 statutu fundacji – Zakłady Kórnickie, co nie uzasadnia zwiększenia liczby członków Rady Kuratorów przedstawicieli organów rządowych. Również nieuzasadnione jest uprzywilejowanie ministra właściwego do spraw aktywów państwowych jako organu rządowego poprzez zwiększenie liczby reprezentujących ten organ przedstawicieli w składzie Rady Kuratorów z jednego do dwóch. Projektodawca tej zmiany uzasadnił swoje stanowisko lakonicznym stwierdzeniem, iż „dla realizacji celów określonych ustawą Zakłady wyposażono nieodpłatnie w majątek obejmujący w dniu wejścia w życie ustawy nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa o łącznej powierzchni niemal 4200 ha, uzasadnione jest zwiększenie w składzie Rady Kuratorów również liczby przedstawicieli ministra właściwego do spraw aktywów państwowych z jednego do dwóch.”. Uzasadnienie powyższe jest błędne i z gruntu fałszywe, ponieważ właścicielem majątku rodziny Działyńskich i Zamoyskich była fundacja ustanowiona w 1925 r., a nie Skarb Państwa. W okresie po II wojnie światowej, do dnia wejścia w życie dekretu o likwidacji fundacji z 1952 r., majątek fundacyjny przekazywany był – zgodnie z zaleceniem Prezydenta, jako patrona fundacji z 1925 r. – do Państwowych Gospodarstw Rolnych na zasadzie zarządu i użytkowania, z tym że Państwo miało przejąć utrzymanie Zakładów. W tym samym trybie w połowie 1949 r. przejęto Szkołę Domowej Pracy Kobiet w Kuźnicach. W 1950 r. Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego wzięło w dzierżawę – za symboliczną opłatą – Zakład Dendrologii i Pomologii w Kórniku.	
--	--	--	--	--

			Powyższe działania faktyczne, a nie prawne znalazły odzwierciedlenie w delegacji art. 5 ust. 2 dekretu o likwidacji fundacji. Ustalono również wówczas, że Polska Akademia Nauk przejmie cały majątek zniesionej fundacji, a następnie wydzieli z niego obiekty dla niej niepotrzebne i przekaze innym resortom. <u>Powyższe uwarunkowania historyczne znalazły odzwierciedlenie w treści aktualnie obowiązującego przepisu art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie w którym mowa jest o tym, iż majątek w który zostaje wyposażona nieodpłatnie fundacja – Zakłady Kórnickie w 2001 r. był własnością fundacji – Zakłady Kórnickie.</u> Biorąc pod uwagę powyższe działania faktyczne i prawne po II wojnie światowej, nie można zgodzić się z uzasadnieniem projektodawcy zmian z 2024 r., iż fundacja – Zakłady Kórnickie korzysta nieodpłatnie z majątku stanowiącego własność Skarb Państwa, ponieważ majątek ten stanowił do 1952 r. własność fundacji – Zakłady Kórnickie, a po II wojnie światowej znaczna część majątku była w zarządzie i użytkowaniu jednostek Skarbu Państwa, w tym Polskiej Akademii Nauk, co uwzględnił w treści ustawy z 2001 r. ustawodawca, a co pominął w swoim uzasadnieniu projektodawca zmian do ustawy. Niemniej należy zauważyć, iż majątek, w który została wyposażona fundacja – Zakłady Kórnickie, jest objęty szczególną ochroną w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie, ponieważ zgodnie z art. 6 ust. 1 wprowadzony został ustawowy zakaz zbywania tych nieruchomości przez fundację – Zakłady Kórnickie, a nadto zgodnie z art. 15 w przypadku likwidacji fundacji – Zakłady Kórnickie majątek fundacyjny przechodzi na własność Skarbu Państwa. Nie można zgodzić się również z argumentacją przedstawioną przez projektodawcę zmian, iż należy wyeliminować ze składu Rady Kuratorów przedstawiciela Wojewody Wielkopolskiego z uwagi na wzrost liczby członków Rady Kuratorów. To właśnie	
--	--	--	--	--

			projektodawca w sposób nieuprawniony proponuje wzrost liczby członków Rady Kuratorów, naruszając zasady równości, niezależności i pluralizmu, uzasadniając proponowane zmiany okolicznością, iż przedstawiciele organów rządowych będą zapewniali gwarancję kierunków działań wyznaczonych przez poszczególnych ministrów. Fundacja – Zakłady Kórnickie posiada status fundacji, jako instytucji niezależnej, choć pozostającej pod nadzorem właściwego ministra. Podobnie jak w 1925 r., członkowie Rady Kuratorów nie mają być reprezentantami interesów wskazujących ich podmiotów. Mają to być fachowcy – eksperci, których kompetencje cenią w najlepszej wierze wskazujące ich podmioty. W ocenie fundacji – Zakłady Kórnickie, niezasadna jest również zmiana w zakresie odwoływania członków Rady Kuratorów w trakcie 5 letniej kadencji. Wynika to z faktu, iż jak zostało to przedstawione powyżej, członek Rady Kuratorów, jako fachowiec – ekspert nie ma realizować kierunku działań poszczególnych przedstawicielstw, w tym organów rządowych, lecz poprzez swoją wiedzę i zaangażowanie i merytoryczny wkład ma dążyć, jako członek organu kolegiального, do realizacji celów fundacyjnych, a nie realizować polityki na rzecz poszczególnych podmiotów desygnujących swoich przedstawicieli. Zwrócić należy uwagę, iż członkowie Rady Kuratorów działają prospołecznie, nie otrzymują żadnego wynagrodzenia, co w znacznej mierze odróżnia członków tego gremium od innych organizacji regulowanych w projektowanej ustawie. Niezrozumiałe jest również dla fundacji – Zakłady Kórnickie, iż propozycja zmian do ustawy z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie czyniona jest w ramach zmian do instytucji państwowych, które realizują aktualną politykę państwa. Biorąc pod uwagę powyżej przedstawione argumenty, należy stwierdzić, iż nie istnieje potrzeba dokonywania zmian do ustawy	
--	--	--	--	--

			z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie, gdyż brak jest sprzeczności w materii ustawowej i materii statutowej, a nadto propozycja zmian co do liczby członków Rady Kuratorów narusza fundament stabilności funkcjonowania fundacji – Zakłady Kórnickie, jako organizacji niezależnej politycznie. Należy podkreślić, iż fundacja – Zakłady Kórnickie nie jest agendą rządową, a realizuje, w oparciu o majątek rodu Działyńskich i Zamoyskich, cele i zadania na rzecz Narodu Polskiego.	
16	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	art. 2 pkt 1 lit. a	Fundacja – Zakłady Kórnickie zawdzięcza swoje powstanie darowiźnie rodziny Zamoyskich, która należący do nich majątek przekazała w całości Narodowi Polskiemu. Fundację powołano mocą specjalnej ustawy z dnia 30 lipca 1925 r. (za rok będą obchody stulecia), a wolą darczyńców było, aby majątek fundacji – Zakłady Kórnickie był niepodzielony i przeznaczony na cele opisane w tej ustawie. Fundacja już prawie 100 lat działa zgodnie z życzeniem darczyńców. Sejm intencje fundatorów zaaprobował. Miało to uchronić fundację – Zakłady Kórnickie przed ingerencją w jej funkcjonowanie władzy państwowej. Sejm restytuował fundację – Zakłady Kórnickie ustawą podpisaną w dniu 11 października 2001 r. przez Prezydenta RP. Fundacja bardzo dobrze funkcjonuje i wypełnia swoje zadania statutowe. Przykładem jest rozbudowa domu seniora w Jarosławcu gmina Środa Wielkopolska, wspieranie szkolnictwa średniego poprzez przyznawanie stypendiów uczniom szkół średnich, utrzymywanie Zamku w Kórniku, pomoc w podnoszeniu wartości majątku Zakładów Kórnickich i wiele innych. Proponowane zmiany w składzie Rady Kuratorów powodują, że przedstawiciele ministerstw będą mieli bezwzględną większość (7 przedstawicieli ministerstw na 13 osób), co nie jest zgodne z intencją darczyńców. Rada Kuratorów powinna pozostać organem eksperckim, wspieranym przez przedstawicieli rządu.	UWAGI KIERUNKOWO UWZGLĘDNIONE Proponuje się rezygnację ze zwiększania liczby przedstawicieli ministra właściwego do spraw aktywów państwowych w Radzie Kuratorów i rezygnację z eliminowania ze składu Rady przedstawiciela Wojewody Wielkopolskiego. Tym samym w składzie Rady Kuratorów znajdzie się 6 przedstawicieli właściwych ministrów oraz 7 członków reprezentujących inne organy lub podmioty.

		Do tej pory w Radzie Kuratorów było po jednym przedstawicielu: Prezydenta RP, Prymasa Polski, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ministra właściwego do spraw aktywów państwowych, Wojewody Wielkopolskiego, burmistrza miasta Kórnik, burmistrza miasta Środy Wielkopolskiej, Polskiej Akademii Nauk i Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Wypełniali oni ustawowo określone cele działania fundacji – Zakłady Kórnickie bez zarzutów, zgodnie z wolą darczyńców. Nieuzasadniona jest proponowana zmiana w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie dotycząca powoływania członków Rady Kuratorów i zwiększenie jej liczby z 10 do 13. Niezrozumiałe jest w uzasadnieniu stwierdzenie, że „w celu zapobieżenia nadmiernemu wzrostowi liczby członków Rady Kuratorów zaproponowano rezygnację w tym gremium z przedstawiciela Wojewody Wielkopolskiego”. To właśnie przedstawiciele województwa wielkopolskiego najlepiej orientują się w potrzebach regionu objętych działalnością fundacji – Zakłady Kórnickie. Dlatego rezygnacja z przedstawiciela Wojewody Wielkopolskiego jest nieuzasadniona, jak również zwiększenie liczby członków z wymienionych ministerstw. Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie to minister sprawuje nadzór nad fundacją – Zakłady Kórnickie i to wystarcza do powołania Rady Kuratorów, którą zatwierdza minister po otrzymaniu nazwisk poszczególnych przedstawicieli w Radzie Kuratorów. Tak więc minister ma kontrolę nad fundacją – Zakłady Kórnickie. Ponadto w statucie fundacji – Zakłady Kórnickie napisano, że członków Rady Kuratorów powołuje minister spośród kandydatów wskazanych przez odpowiednie osoby funkcyjne czy instytucje. Nie ma więc potrzeby zmiany tych przepisów.	
--	--	---	--

17	Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich	art. 2 pkt 1 lit. a	Efektem proponowanych zmian jest upaństwowienie fundacji – Zakłady Kórnickie sprzeczne z warunkami postawionymi przez fundatora (zachowanie równowagi między przedstawicielami administracji państwowej a przedstawicielami organizacji i instytucji naukowych i samorządu terytorialnego). W ustawie z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie w art. 10 ust. 2 zapisano: „Rada Kuratorów jest powoływana na 5 lat i składa się z przedstawiciela: 1) Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej; 2) Prymasa Polski; 3) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki; 4) ministra właściwego do spraw rolnictwa; 5) ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa (po zmianach w działach administracji rządowej: do spraw aktywów państwowych); 6) Wojewody Wielkopolskiego; 7) burmistrza miasta Kórnik; 8) burmistrza miasta Środy Wielkopolskiej; 9) Polskiej Akademii Nauk; 10) Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.”. W dotychczasowej praktyce minister ten proces spinał i formalnie rzecz biorąc, powoływał członka Rady Kuratorów, opierając się na podstawie decyzji organu uprawnionego do delegowania swych przedstawicieli do Rady Kuratorów. Zwiększenie liczby przedstawicieli ministrów w składzie Rady Kuratorów, a pozbawienie Wojewody Wielkopolskiego możliwości zgłoszenia kandydata, zmienia charakter fundacji z regionalnej na ogólnopolską.	
18	Polska Akademia Nauk	art. 2 pkt 1 lit. a	Proponowane zmiany w składzie Rady Kuratorów powodują, że przedstawiciele ministerstw będą mieli bezwzględną większość (7 przedstawicieli ministerstw na 13 osób), co nie jest zgodne	

			z intencją darczyńców, którym zależało przede wszystkim na niezależności fundacji i zabezpieczeniu, by fundacja nigdy nie została przejęta bądź zarządzana przez administrację państwową. Zamoyski wyrażał pogląd, że „władza się zmienia, a Fundacja powinna trwać” i ta idea została urzeczywistniona w zasadach ustawy z 1925 r. Ustawa restytuująca fundację zapewniła równowagę w składzie Rady Kuratorów w postaci 5 członków reprezentujących administrację państwową i 5 członków niezależnych od niej. Proponowana zmiana prowadzi do przejęcia kontroli nad fundacją przez administrację państwową. Jest to sprzeniewierzenie się idei darczyńców, tym bardziej bolesne, że wprowadzane w trakcie ustanowionego przez Senat RP „Roku Władysława Zamoyskiego”. Po przeanalizowaniu propozycji zmian Polska Akademia Nauk negatywnie opiniuje przedstawiony projekt nowelizacji ustawy z dnia 18 września 2001 r. o fundacji – Zakłady Kórnickie.	
19	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	art. 2 pkt 1 lit. b	Nie podano uzasadnienia odnośnie do przyczyn odwoływania członków Rady Kuratorów przez ministra. Proponuje się dodanie powodów, dla których minister może odwołać członka Rady Kuratorów, np. przez długotrwałe niewypełnianie obowiązków członka Rady, konflikty z prawem, czy utratę zaufania.	UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA Uzasadnienie projektowanej ustawy zostanie uzupełnione o wskazanie możliwych przyczyn odwoływania członka Rady Kuratorów.
20	Rada Główna Instytutów Badawczych	art. 3 pkt 1	Proponuje się, aby nowemu ust. 9a w art. 18 ustawy o instytutach badawczych nadać brzmienie: <i>„9a. Minister nadzorujący przyznaje instytutowi dotację podmiotową na dofinansowanie bieżących kosztów działalności, w tym na zatrudnienie i rozwój zawodowy pracowników, ze środków zaplanowanych w ustawie budżetowej na ten cel.”.</i>	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Nie będą to środki finansowe wprost wskazane w ustawie budżetowej, ale środki finansowe pochodzące z części budżetowej pozostającej w dyspozycji danego ministra nadzorującego.
21	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	art. 3 pkt 3 lit. a	Podniesienie wymagań odnośnie do posiadania przez dyrektora instytutu badawczego stopnia naukowego doktora jest zasadne, natomiast doświadczenie 3 lat pracy w zawodzie to, zdaniem Rady, zbyt ograniczone wymagania odnośnie do zastępcy	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 24 ust. 6 pkt 3 ustawy o instytutach badawczych „dyrektorem może być osoba, która posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w zarządzaniu zespołami pracowniczymi”. Wprowadzenie

			dyrektora instytutu badawczego. Rada wnioskuję o zmianę przepisu w następujący sposób: <i>„1c. Zastępcą dyrektora może być osoba, która:</i> <i>1) posiada co najmniej tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny;</i> <i>2) korzysta z pełni praw publicznych;</i> <i>3) posiada co najmniej 6-letnie doświadczenie zawodowe, w tym co najmniej 3-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym;</i> <i>4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.”.</i>	dla zastępcy dyrektora instytutu badawczego wymogu co najmniej 6-letniego doświadczenia zawodowego, w tym co najmniej 3-letniego stażu pracy na stanowisku kierowniczym, byłoby nieproporcjonalne w stosunku do kwalifikacji wymaganych od dyrektora instytutu badawczego.
22	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	art. 3 pkt 4 lit. b	Zmiana dotycząca możliwości nałożenia na instytut badawczy dodatkowych zadań poza planem działalności albo z zakresu administracji rządowej (art. 37 ust. 1 oraz ust. 1b ustawy o instytutach badawczych) powinna zawierać także wymóg wskazania źródła finansowania tych dodatkowych zadań.	UWAGA WYJAŚNIONA Wskazanie podmiotu, który w danym przypadku powinien zapewnić środki finansowe na realizację zadania, znajduje się w art. 37 ust. 2 ustawy o instytutach badawczych, który to przepis jest również stosownie uzupełniony w drodze projektowanej nowelizacji.
23	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej	art. 5 pkt 4 lit. b	W miejsce uchylanego art. 21 ust. 3 ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz proponuje się wprowadzić przepis: <i>„3. Prezes w akcie powołania określa warunki zatrudnienia i wysokość wynagrodzenia dyrektora i zastępcy dyrektora.”.</i> W związku z przewidzianym w ustawie zmieniającej wygaszeniem umów o zarządzanie i wykreśleniem art. 22, który w ust. 3 wskazywał przedmiot regulacji tych umów obejmujący m.in. określenie zasad wynagradzania dyrektorów i ich zastępców, brak w ustawie o Sieci Badawczej Łukasiewicz (po zmianach) przepisu, który wskazywałby jednoznacznie, że w akcie powołania dyrektora/zastępcy dyrektora instytutu działającego w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz Prezes Centrum Łukasiewicz określa warunki jego zatrudnienia i wynagradzania. Dotychczas te elementy stosunku pracy określała umowa o zarządzanie. Z uwagi na powyższe celowe jest wprowadzenie proponowanej zmiany.	UWAGA NIEUZWGLĘDNIONA Stosunek pracy zawarty na podstawie powołania określa art. 68 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. Do stosunku pracy nawiązanego na podstawie powołania, jeżeli nie regulują tego odmiennie przepisy ww. ustawy (art. 68–72), mają zastosowanie przepisy dotyczące umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony. Propozycja zmiany treści ust. 3 jest zatem nadmiarowa. W praktyce przy nawiązaniu stosunku pracy na podstawie powołania dopuszcza się wskazanie warunków wynagradzania w osobnym niż akt powołania dokumencie.

24	Komitet Polityki Naukowej	art. 8	W dotychczasowej praktyce minister powoływał członka Rady Kuratorów, opierając się na podstawie decyzji organu uprawnionego do delegowania swych przedstawicieli do Rady Kuratorów. Ten proces wyłaniania i powoływania członków Rady Kuratorów w 23-letniej praktyce funkcjonowania fundacji sprawdził się. W opinii Komitetu Polityki Naukowej nie ma uzasadnienia do zwiększenia ilości przedstawicieli ministra, ministra właściwego do spraw rolnictwa i ministra właściwego do spraw aktywów państwowych. Komitet rekomenduje rezygnację z tej korekty również ze względu na brak uzasadnienia.	UWAGA WYJAŚNIONA Proces wyłaniania i powoływania członków Rady Kuratorów nie zostanie zmieniony. Nadal minister będzie powoływał członka Rady Kuratorów, opierając się na podstawie decyzji organu uprawnionego do delegowania swojego przedstawiciela do Rady Kuratorów. Dodatkowo proponuje się niezwiększanie liczby przedstawicieli ministra właściwego do spraw aktywów państwowych w składzie Rady Kuratorów i rezygnację z eliminowania ze składu Rady przedstawiciela Wojewody Wielkopolskiego.
25	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	art. 10	Wątpliwość budzi art. 10 projektowanej ustawy, w którym określono, że dyrektorzy instytutów badawczych oraz ich zastępcy niespełniający warunków niniejszej ustawy mogą pełnić swoje funkcje przez okres 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Rada poddaje pod rozagę skrócenie tego okresu w taki sposób, aby w ciągu roku od wejścia w życie ustawy w tych instytutach, w których dyrektor i jego zastępcy nie spełniają warunku ustawowego, doprowadzić do zgodności z ustawą.	UWAGA UWZGLĘDNIONA
26	Komitet Polityki Naukowej	art. 11	Kadencyjność w zarządzaniu jest instrumentem, który przeciwdziała petryfikacji tzw. złych praktyk, rutynizacji i sprzyja karierom młodszej generacji. Uzasadnienie projektowanego rozwiązania zakłada, że zniesienie kadencyjności przyniesie korzystne skutki, ale nie wskazuje ani obecnych zjawisk niekorzystnych ani sposobów przeciwdziałania rzekomym niedociągnięciom. Co więcej, zniesienie kadencyjności jest niespójne z praktyką innych agencji finansujących prace badawcze, np. Narodowego Centrum Nauki i NCBR, mimo że NAWA funkcjonuje w podobnym schemacie instytucjonalnym (rada, ocena ekspercka, transparenta, itd.).	UWAGA UWZGLĘDNIONA

			Komitet Polityki Naukowej rekomenduje utrzymanie kadencyjności na stanowisku Dyrektora NAWA i odrzucenie przepisów dotyczących zniesienia kadencyjności.	
27	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej	art. 12	Proponuje się dodać w art. 12 ust. 3 w brzmieniu: <i>„3. Z dniem wejścia w życie ustawy, dotychczasowe stosunki pracy zawarte z dyrektorami i zastępcami dyrektorów, przekształcą się w stosunki pracy na podstawie powołania nawiązane na czas nieokreślony, na warunkach pracy i płacy tożsamych z warunkami określonymi w wygasających umowach o zarządzanie. Nie później niż w ciągu 30 dni od wejścia w życie ustawy Prezes potwierdzi pisemnie warunki zatrudnienia i wysokość wynagrodzenia dyrektora i zastępcy dyrektora. W przypadku osób, których stosunek pracy ulegnie przekształceniu w wyżej wskazany sposób, przez okres odpowiadający okresowi na jaki z każdą z tych osób zawarto wygasającą umowę o zarządzanie, rozwiązanie stosunku pracy może nastąpić jedynie z przyczyn wskazanych w art. 25 dotychczas obowiązującej ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy.”.</i> Na skutek projektowanych zmian zakładających przekształcenie powołania aktualnych dyrektorów i zastępców dyrektorów instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz w powołanie na czas nieokreślony przy równoczesnym wygaszeniu umów o zarządzanie i wykreśleniu przepisów ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz stanowiących o zawieraniu umów o zarządzanie, z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej nie będą określone warunki zatrudnienia, w tym warunki wynagrodzenia dyrektorów i ich zastępców (warunki te wynikają z umów o zarządzanie, które wygasną). Art. 12 ustawy zmieniającej nie przewiduje odrębnych aktów powołania, które określiłyby te warunki. Wobec braku w obecnym brzmieniu art. 12 regulacji, która wprost określałaby, że warunki zatrudnienia pozostają na dotychczasowych zasadach, przepis	UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA Stosunek pracy zawarty na podstawie powołania określa art. 68 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. Do stosunku pracy nawiązanego na podstawie powołania, jeżeli nie regulują tego odmiennie przepisy ww. ustawy (art. 68–72), mają zastosowanie przepisy dotyczące umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony. W praktyce przy nawiązaniu stosunku pracy na podstawie powołania dopuszcza się wskazanie warunków wynagradzania w osobnym niż akt powołania dokumencie. Tym samym Prezes Centrum Łukasiewicz może też w osobnym dokumencie wskazać warunki wynagradzania dyrektorów i zastępców dyrektorów instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz. Mając na uwadze powyższe oraz podobną uwagę sformułowaną przez Centrum Łukasiewicz, w art. 12 dodano ust. 3, w którym uregulowano kwestię wynagrodzenia i warunków pracy dyrektorów instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz i ich zastępców w związku ze zniesieniem umów o zarządzanie.

			wprowadza niepewność co do warunków dalszego zatrudnienia aktualnych dyrektorów i zastępców dyrektorów instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz. W celu uniknięcia wskazanych wątpliwości co do warunków zatrudnienia i wynagrodzenia aktualnych dyrektorów instytutów i ich zastępców pożądane jest doprecyzowanie ww. przepisu poprzez jednoznaczne wskazanie, że osoby te pozostają z mocy ustawy zatrudnione na dotychczasowych warunkach pracy i wynagradzania (z zastrzeżeniem zmiany powołania na czas nieokreślony) oraz że warunki te Prezes Centrum Łukasiewicz następnie potwierdzi na piśmie lub wskazanie innych rozwiązań. Z uwagi na potrzebę zachowania pewności stosunku pracy osób zatrudnionych na stanowisku dyrektora i zastępcy dyrektora instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz na podstawie dotychczas obowiązujących procedur, w przypadku braku nieprawidłowości w dotychczasowym zarządzaniu instytutem, zasadne byłoby wprowadzenie przepisów przejściowych umożliwiających kontynuację stosunku pracy na dotychczasowych warunkach.	
28	Centrum Łukasiewicz	art. 12 ust. 1	Wskazanie, że w przypadku dyrektorów lub zastępców, których kadencje wygasłyby z upływem 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, stosunek pracy nie przekształca się w stosunek na czas nieokreślony, ale wygasa z upływem kadencji na dotychczasowych zasadach. Propozycja regulacji: „Art. 12. 1. Stosunki pracy na podstawie powołania nawiązane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy z: 1) ..., 2) ... – przekształcają się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w stosunki pracy na podstawie powołania nawiązane na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy, za wyjątkiem osób pełniących funkcję dyrektora lub zastępcy dyrektora, których	UWAGA KIERUNKOWO UWZGLĘDNIONA W projekcie ustawy zrezygnowano z likwidacji kadencyjności, tym samym stosunki pracy nawiązane na podstawie powołania pozostają w mocy do końca kadencji określonej w dotychczasowym akcie powołania.

			<i>kadencja upłynie w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Stosunki pracy osób, o których mowa w zdaniu poprzednim wygasają wraz z upływem ich kadencji na dotychczasowych zasadach.”.</i>	
29	Centrum Łukasiewicz	art. 12 ust. 2	Wskazanie, iż z dniem wygaśnięcia umowy o zarządzanie Prezes Centrum Łukasiewicz albo minister na nowo ustali warunki wynagradzania dyrektorów i zastępców dyrektorów instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, a także iż nowy stosunek pracy jest stosunkiem nawiązanym w pełnym wymiarze czasu pracy. Uzasadnienie: Po wygaśnięciu umowy o zarządzanie nie będzie żadnego obowiązującego dokumentu, z którego wynikałyby podstawowe warunki pracy i płacy dyrektorów instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz i ich zastępców. W naszej ocenie musi powstać dokument, który te warunki określi. Propozycja regulacji: „2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wygasają umowy o zarządzanie: 1) Siecią Badawczą Łukasiewicz zawarte na podstawie art. 12 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu dotychczasowym z Prezesem i Wiceprezesami Centrum Łukasiewicz; 2) instytutami działającymi w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz zawarte na podstawie art. 22 ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu dotychczasowym z dyrektorami i zastępcami dyrektorów tych instytutów, za wyjątkiem umów o zarządzanie instytutami działającymi w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz zawartymi w osobami pełniącymi funkcję dyrektora lub zastępcy dyrektora, których kadencja upłynie w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. 3. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w odniesieniu do Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz z dniem wygaśnięcia umowy o zarządzanie ustala warunki wynagradzania tych osób w oparciu o przepisy ustawy z dnia	UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA Wskazanie podstawy prawnej ustalenia warunków wynagradzania nie musi być zapisane w ustawie zmieniającej, ponieważ przepisy ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2136) mają w tym wypadku bezpośrednie zastosowanie. Nie zachodzi potrzeba wyłączenia spod regulacji osób pełniących funkcję dyrektora lub zastępcy dyrektora instytutu działającego w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, których kadencja upłynie w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z uwagi na rezygnację z likwidacji kadencyjności. Tym samym wszystkie stosunki pracy nawiązane na podstawie powołania pozostają w mocy do końca kadencji określonej w dotychczasowym akcie powołania. W art. 12 dodano natomiast ust. 3, w którym uregulowano kwestię wynagrodzenia i warunków pracy dyrektorów instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz i ich zastępców w związku ze zniesieniem umów o zarządzanie.

			3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi. 4. Prezes Centrum Łukasiewicz w odniesieniu do dyrektorów i zastępców dyrektorów instytutów, których stosunki pracy przekształcają się w stosunki pracy na czas nieokreślony, z dniem wygaśnięcia umowy o zarządzanie ustala warunki wynagradzania tych osób w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.”.	
30	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	uzasadnienie	Zaproponowano zwiększenie (z dwóch do trzech) maksymalnej liczby zastępców Dyrektora NCBR w celu usprawnienia i poprawy efektywności pracy NCBR dzięki, jak argumentowano, lepszemu podziałowi obowiązków w kierownictwie agencji. W uzasadnieniu nie wskazano jednak zakresów obowiązków zastępców Dyrektora NCBR.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Na obecnym etapie nie jest możliwe wskazanie w sposób wiążący zakresów obowiązków każdego z zastępców Dyrektora NCBR. Zwiększenie liczby zastępców dyrektora jest uzasadnione liczbą i zakresem zadań ustawowych NCBR oraz wielkością organizacji.
31	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	dodatkowa propozycja legislacyjna w zakresie art. 2 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	Proponuje się dodać w art. 2 pkt 4 w brzmieniu: „4) <i>przedsięwzięciu – należy przez to rozumieć inny niż wskazane w pkt 1–3 instrument realizacji innych zadań Centrum.</i>”. W związku z uchYLENIEM art. 45 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, tj. delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowego trybu realizacji zadań NCBR konieczne jest uzupełnienie przepisów ustawy o przepisy, które dotychczas były zawarte w ww. rozporządzeniu. NCBR zgadza się ze stanowiskiem, że wprowadzenie tych przepisów do rozporządzenia, a nie ustawy, budziło wątpliwości, jednak w ocenie NCBR, są one niezbędne do realizacji zadań NCBR. Przewidzenie możliwości wdrażania i finansowania przez NCBR przedsięwzięć, w szczególności w celu wykonywania zadań, o których mowa w art. 29 pkt 2 oraz art. 30 ust. 1 pkt 1, 4 i 5 ustawy, jest konieczne, gdyż umożliwia realizację innych zadań NCBR niż finansowanie projektów w ramach programów i programów strategicznych.	UWAGA UWZGLĘDNIONA Dodatkowo zmiana ta pociągnęła za sobą konieczność zmodyfikowania brzmienia definicji „projektu” zawartej w art. 2 pkt 1 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, gdyż obecnie w tej definicji również używa się określenia „przedsięwzięcie”, ale w innym znaczeniu niż w zaproponowanej definicji.

32	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	dodatkowa propozycja legislacyjna w zakresie art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	Proponuje się nadać następujące brzmienie art. 30 ust. 1 pkt 7: <i>„7) realizacja innych zadań zleczanych przez Ministra lub inną jednostkę sektora finansów publicznych za zgodą Ministra, przy zapewnieniu środków finansowych na te cele.”.</i> Z uwagi na potrzeby wynikające z praktyki działania NCBR proponuje się, aby NCBR mogło mieć zlecane zadania przy zapewnieniu środków na ich realizację również przez inne jednostki sektora finansów publicznych, za zgodą ministra.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres nowelizacji.
33	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	dodatkowa propozycja legislacyjna w zakresie art. 30a ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	Proponuje się dodać w art. 30a ust. 3–6 w brzmieniu: <i>„3. Sposób realizacji przedsięwzięcia określany jest z uwzględnieniem zasad przejrzystości, rzetelności i bezstronności oraz konieczności efektywnej realizacji przedsięwzięcia, w założeniach przedsięwzięcia zatwierdzanych przez Dyrektora po zaopiniowaniu przez Radę.</i> <i>4. Do realizacji zadań zleconych przez Ministra lub inną jednostkę sektora finansów publicznych stosuje się tryb i warunki określone w zleceniu.</i> <i>5. Centrum uczestniczy w realizacji międzynarodowych programów badań naukowych lub prac rozwojowych, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy, na warunkach i w trybie określonych w tych programach.</i> <i>6. Do realizacji zadań określonych w ust. 3–5 nie stosuje się przepisów rozdziału 4, za wyjątkiem art. 36 ust. 4, art. 37 ust. 3 i 4 oraz art. 38, które stosuje się odpowiednio.”.</i> Z uwagi na fakt, że przedsięwzięcia mają różnorodny charakter, trudno jest przewidzieć w ustawie jednakowy dla wszystkich tryb ich realizacji. Należy mieć bowiem na uwadze, że ich celem jest dynamiczne reagowanie na potrzeby nauki i biznesu. Tylko przy zachowaniu pewnej elastyczności będzie możliwa efektywna ich realizacja. W związku z powyższym proponuje się, aby sposób realizacji przedsięwzięcia był określany w założeniach przedsięwzięcia	UWAGA KIERUNKOWO UWZGLĘDNIONA Przepisy powinny być oznaczone jako art. 45a, nie zaś jako dodawane ustępy w art. 30a, a ponadto w związku ze stanowiskiem do uwagi nr 64 z zaproponowanego ust. 4 zostanie usunięte zlecenie NCBR zadań przez inne jednostki sektora finansów publicznych. Równocześnie zaproponowane przepisy zostaną uzupełnione o odesłanie do katalogu podmiotów, które będą mogły otrzymywać środki finansowe w ramach przedsięwzięć, i sposobu przekazywania tych środków (na podstawie umowy). Wprowadzenie do ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju instrumentu realizacji zadań NCBR, jakim są przedsięwzięcia, będzie także wymagało uporządkowania na poziomie terminologicznym oraz szeregu zmian wynikowych.

		zatwierdzanych przez Dyrektora po zaopiniowaniu przez Radę. Należy jednak podkreślić, że program nadal pozostaje podstawowym instrumentem realizacji zadań NCBR. W związku z uchynieniem art. 45 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, tj. delegacji ustawowej do wydania rozporządzenie w sprawie szczegółowego trybu realizacji zadań NCBR konieczne jest uzupełnienie przepisów ustawy o przepisy, które dotychczas były zawarte w ww. rozporządzeniu. NCBR zgadza się ze stanowiskiem, że wprowadzenie tych przepisów do rozporządzenia, a nie ustawy budziło wątpliwości, jednak w ocenie NCBR są one niezbędne do realizacji zadań NCBR. Konieczne zatem jest uzupełnienie przepisów ustawy o 3 przepisy, które dotychczas były zawarte w ww. rozporządzeniu: 1) NCBR uczestniczy w realizacji międzynarodowych programów badań naukowych lub prac rozwojowych, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy, na warunkach i w trybie określonych w tych programach; 2) możliwość wdrażania i finansowania przez NCBR przedsięwzięć, w szczególności w celu wykonywania zadań, o których mowa w art. 29 pkt 2 oraz w art. 30 ust. 1 pkt 1, 4 i 5 ustawy, gdyż umożliwia to realizację innych niż finansowanie projektów w ramach programów i programów strategicznych, zadań NCBR; 3) dodanie przepisu, z którego wynika, że do realizacji zadań zleconych przez ministra (lub inną jednostkę sektora finansów publicznych – jeśli taka możliwość zostanie dodana) stosuje się tryb i warunki określone w zleceniu. Tryb realizacji zadań określony w rozdziale 4 ustawy jest dostosowany do programów i programów strategicznych, gdzie w drodze postępowania konkursowego wyłaniany są wykonawcy projektów. Nie może on mieć zastosowania do: 1) przedsięwzięć, które z założenia mają inny charakter;	
--	--	--	--

			2) zadań zleconych, które zlecane są właśnie dlatego, że nie mogą być realizowane w formie programu; 3) programów międzynarodowych, w przypadku których zasady i tryb realizacji są określane na szczeblu międzynarodowym. Jednakże należy umożliwić odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących przeprowadzania konkursów w języku angielskim, wyznaczania i wykluczania ekspertów oraz pobierania od nich oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej.	
34	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	dodatkowa propozycja legislacyjna w zakresie art. 36 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	Proponuje się dodać w art. 36 ust. 4 w brzmieniu: <i>„4. Dyrektor może zdecydować o przeprowadzeniu procedury konkursowej wraz z naborem wniosków oraz ich oceną w języku angielskim.”.</i> Z uwagi na brzmienie ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2024 r. poz. 1556, z późn. zm.), w celu uniknięcia wątpliwości, konieczne jest wprowadzenie ustawą możliwości prowadzenia procedury konkursowej w języku angielskim. Język ten jest powszechnie stosowany w świecie nauki i biznesu, dlatego w celu realizacji swoich zadań NCBR powinno mieć możliwości jego stosowania, w szczególności w programach międzynarodowych. W tych programach projekty są realizowane w ramach konsorcjów międzynarodowych składających się z zespołów dwóch lub kilku państw uczestniczących w inicjatywie, w tym zespołów z Polski. Językiem realizacji projektu oraz przygotowania wspólnego wniosku projektowego jest język angielski. Wnioski w języku angielskim są oceniane przez ekspertów międzynarodowych. Biorąc pod uwagę te uwarunkowania, zasadne jest, aby taka możliwość w odniesieniu do programów międzynarodowych realizowanych przez NCBR została przewidziana wprost w ustawie o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Bez znajomości języka angielskiego polski zespół badawczy nie jest w stanie brać udziału w tego typu projektach ani realizować w nich zadań we współpracy	UWAGA UWZGLĘDNIONA

			z partnerami międzynarodowymi. Dlatego też zastosowanie takiego rozwiązania przez Dyrektora NCBR nie ma charakteru wykluczającego dla polskich wnioskodawców.	
35	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	dodatkowa propozycja legislacyjna w zakresie art. 37 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	Proponuje się nadać następujące brzmienie art. 37 ust. 3 <i>„3. Podmioty, o których mowa w ust. 1, przystępując do konkursu, są zobowiązane przedstawić oświadczenie o niefinansowaniu i nieubieganiu się o finansowanie zadań objętych wnioskiem ze środków pochodzących z innych źródeł oraz inne oświadczenia określone w regulaminie konkursu.”</i> oraz dodać ust. 4 w brzmieniu: <i>„4. Oświadczenia, o których mowa w ust. 3 są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Oświadczenia zawierają klauzulę następującej treści:</i> <i>„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń”. Klauzula ta zastępuje pouczenie Centrum o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.”.</i> Proponuje się, aby przystępując do konkursu wnioskodawcy, poza oświadczeniem o braku podwójnego finansowania, przedstawiali również inne oświadczenia przewidziane w regulaminie konkursu i aby oświadczenia te były składane pod rygorem odpowiedzialności karnej. Rozwiązanie to zostało zaczerpnięte z ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”. Zapewnienie takiego rygoru zmniejszy ryzyko składania poświadczających nieprawdę oświadczeń, a tym samym ryzyko nierzetelnego wydatkowania środków publicznych.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres nowelizacji..
36	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	dodatkowa propozycja legislacyjna w zakresie art. 38	Proponuje się dodać w art. 38 ust. 4a i 4b w brzmieniu: <i>„4a. Ekspert składa Centrum oświadczenie w zakresie spełnienia wymogów określonych w ust. 4. Oświadczenie składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie</i>	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres nowelizacji.

		ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	<i>falszywych oświadczeń, o czym należy pouczyć eksperta przed złożeniem oświadczenia.</i> <i>4b. Ekspert niezwłocznie informuje Centrum o okolicznościach, które powodują zaprzestanie spełniania wymogów, o których mowa w ust. 4. ”.</i> Proponowane rozwiązanie zostało zaczerpnięte z ustawy wdrożeniowej. Zapewnienie rygoru odpowiedzialności karnej zmniejszy ryzyko składania poświadczających nieprawdę oświadczeń, a tym samym konfliktu interesów przy ocenie wniosku.	
37	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	dodatkowa propozycja legislacyjna w zakresie art. 40 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	Proponuje się nadać następujące brzmienie art. 40 ust. 4: <i>„4. Do postępowania w zakresie wyboru projektów do dofinansowania nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem art. 24 i art. 57 § 1–4, o ile ustawa nie stanowi inaczej.”</i> oraz dodania w art. 40 ust. 6 w brzmieniu: <i>„6. Do doręczenia decyzji, o której mowa w ust. 1 oraz rozstrzygnięcia, o którym mowa w ust. 5 stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.”.</i> Rozwiązanie zaczerpnięte z ustawy wdrożeniowej. Postępowania konkursowe mają zupełnie inny charakter niż postępowania administracyjne, w związku z czym przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego nie powinny mieć do nich zastosowania. Wnioski o dofinansowanie, doręczenia, ocena odbywają się za pośrednictwem dedykowanego systemu informatycznego. Szczegółowo sposób prowadzenia konkursu jest opisywany w jego regulaminie, dlatego konieczność odpowiedniego stosowania przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w praktyce rodzi tylko wiele wątpliwości. Proponuje się, aby zastosowanie miały tylko przepisy dotyczące	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres nowelizacji.

			wylączenia pracowników NCBR, sposobu liczenia terminów oraz doręczeń w zakresie doręczania decyzji oraz rozstrzygnięć w procedurze odwoławczej.	
38	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	dodatkowa propozycja legislacyjna w zakresie art. 46 ust. 2 pkt 6 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	Proponuje się nadać następujące brzmienie art. 46 ust. 2 pkt 6: „6) zapisów i darowizn oraz dywidend;”. Przepis przedstawia otwarty katalog przychodów NCBR, którymi mogą być środki finansowe pochodzące z innych źródeł niż enumeratywnie wymienione. Dla przejrzystości regulacyjnej proponuje się dodanie dywidendy do takich źródeł finansowania jak zapisy i darowizny.	UWAGA UWZGLĘDNIONA
39	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	dodatkowa propozycja legislacyjna w zakresie art. 48 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	Proponuje się dodać w art. 48 ust. 6 w brzmieniu: „6. W sprawozdaniu finansowym NCBR nie uwzględnia się rezerw na pokrycie kosztów przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, w tym świadczeń emerytalnych.”. Przepis wprowadzony po uwagach biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe NCBR. Ze względu na brak środków własnych i operowanie środkami publicznymi, które mają określone przeznaczenie i ustalone terminy zwrotu niewykorzystanych dotacji, NCBR nie może tworzyć rezerw na pokrycie przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, w tym świadczeń emerytalnych. W tym zakresie NCBR działa analogicznie jak państwowe jednostki budżetowe. Państwowe jednostki budżetowe są zwolnione z obowiązku tworzenia rezerw. Wnioskujemy o zastosowanie analogicznych przepisów (por. § 14 rozporządzenia Ministra Finansów z 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – „Jednostki nie dokonują biernych	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres nowelizacji.

			rozliczeń międzyokresowych kosztów wynikających z obowiązku wykonania przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, w tym świadczeń emerytalnych”).	
40	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	dodatkowa propozycja legislacyjna dotycząca art. 6 ust. 3 ustawy o NAWA	Wskazane jest w odniesieniu do dyrektora NAWA i jego zastępców, podniesienie wymagań. W wypadku dyrektora NAWA warunkiem powinno być posiadanie stopnia naukowego doktora, a dla zastępców dyrektora należałoby wskazać, że wymogiem jest (jak obecnie) ukończenie studiów II stopnia lub jednolitych magisterskich.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Obecny katalog ustawowych wymagań wobec osoby, która może zostać powołana na stanowisko dyrektora NAWA, nie wyklucza fakultatywnego zastosowania przy jego wyborze kryterium posiadania stopnia naukowego doktora. Osoba sprawująca funkcję dyrektora NAWA powinna być jednak przede wszystkim sprawnym menedżerem, posiadającym wiedzę i predyspozycje do zarządzania dużymi zespołami ludzkimi, budowy i rozwoju instytucji oraz do rozwoju kapitału ludzkiego zespołów pracowniczych. Wprowadzenie obowiązkowego kryterium posiadania stopnia naukowego doktora mogłoby skutecznie ograniczyć katalog takich osób.
41	Centrum Łukasiewicz	dodatkowa propozycja legislacyjna w zakresie art. 18 ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz	Wskazanie w art. 18 ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz, iż jeden z członków Rady Centrum Łukasiewicz (obecnie byłby to członek wskazany przez ministra) pełni funkcję zastępcy przewodniczącego Rady Centrum Łukasiewicz upoważnionego do pełnienia obowiązków samego Przewodniczącego w razie jego śmierci lub odwołania. Intencją jest zapewnienie ciągłości prac Rady Centrum Łukasiewicz w razie braku przewodniczącego. Ma to istotne znaczenie, z uwagi na kluczowe z punktu widzenia celów i zadań Sieci Badawczej Łukasiewicz kompetencje Rady Centrum Łukasiewicz. Proponuje się w związku z tym nadać następujące brzmienie art. 18 ust. 1 pkt 2: „2) 6 członków, w tym: a) członek wskazany przez ministra właściwego do spraw energii, b) 2 członków wskazanych przez ministra właściwego do spraw gospodarki, c) członek wskazany przez ministra właściwego do spraw informatyzacji,	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres nowelizacji.

			d) członek wskazany przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, który pełni rolę Zastępcy Przewodniczącego Rady, e) członek wskazany przez ministra właściwego do spraw klimatu.”; i dodać ust. 2a w brzmieniu: „2a. Zastępca Przewodniczącego Rady wspiera Przewodniczącego w jego zadaniach oraz pełni obowiązki Przewodniczącego Rady w razie odwołania lub śmierci Przewodniczącego Rady do czasu powołania nowego Przewodniczącego Rady.”.	
42	Centrum Łukasiewicz	dodatkowa propozycja legislacyjna w zakresie art. 27 ust. 2 ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz	Wskazanie w art. 27 ust. 2 ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz wprost, że Prezes Centrum Łukasiewicz ma prawo do powoływania i odwoływania członków rady instytutu działającego w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz. Obecnie przepis wprost odnosi się jedynie do powołania nowych członków, co może prowadzić do nieuzasadnionych wątpliwości, czy Prezes Centrum Łukasiewicz ma prawo takich członków odwołać. Choć prawo do ich odwołania wynika z kompetencji nadzorczych Prezesa Centrum Łukasiewicz, postulujemy by doprecyzować ten przepis, podobnie jak to ma miejsce w przypadku Rady Centrum Łukasiewicz. Propozycja regulacji: „2. Nie więcej niż 40% składu rady instytutu Sieci stanowią jego pracownicy. Pozostali członkowie rady instytutu Sieci są powoływani i odwoływani przez Prezesa, na wniosek dyrektora, spośród osób niebędących pracownikami Instytutu Sieci, wyróżniających się wiedzą i praktycznym dorobkiem w sferze gospodarczej objętej działalnością instytutu Sieci.”.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza zakres nowelizacji. Niezależnie jednak od powyższego analogia do Rady Centrum Łukasiewicz nie jest uzasadniona. Rada Centrum Łukasiewicz ma zupełnie inny charakter i skład niż rada instytutu działającego w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz. Nie jest powoływana na kadencję. Składa się z wyłącznie z przedstawicieli ministrów, którzy w każdej chwili mają prawo wycofać swój mandat dla członka Rady. Natomiast rada w instytutach działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz funkcjonuje jak rada naukowa w instytutach badawczych i jej rola jest podobna.
43	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej	dodatkowa propozycja legislacyjna w zakresie art. 21	Proponuje się dodanie w art. 21 ust. 4 w brzmieniu: „4. Do wynagrodzeń dyrektora i zastępcy dyrektora mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 3 marca 2000 r.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Wskazanie podstawy prawnej ustalenia warunków wynagradzania nie powinno być zapisane w ustawie o Sieci Badawczej Łukasiewicz, ponieważ przepisy ustawy z dnia

		ust. 4 ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz	o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.”. Informacja o przepisach regulujących wynagrodzenia dyrektorów i zastępców dyrektorów dotychczas zawarta była w umowach o zarządzanie, które z dniem wejścia w życie ustawy wygasną. W związku z równoległym wykreśleniem art. 22 ust. 3 pkt 1 ustawy celowe jest, dla uniknięcia jakichkolwiek wątpliwości, wyraźne wskazanie w art. 21, że do wynagrodzeń dyrektorów i zastępców znajdują zastosowanie przepisy ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.	3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi mają w tym wypadku bezpośrednie zastosowanie, a odsyłanie do nich miałoby charakter wyłącznie informacyjny, nie zaś normatywny.
TABELA nr II – KONSULTACJE PUBLICZNE				
Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna projektu	Treść uwagi	Stanowisko Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego UWAGA UWZGLĘDNIONA UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA UWAGA KIERUNKOWO UWZGLĘDNIONA UWAGA WYJAŚNIONA UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA
44	Narodowe Centrum Nauki	art. 1 pkt 3	Proponuje się rezygnację z wprowadzenia art. 9 ust. 2a w ustawie o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, a w konsekwencji i ust. 2b, zawartych w art. 1 pkt 3 projektu ustawy. Proponowany przepis jest mało precyzyjny i stanowiłby podstawę do stworzenia precedensu możliwości odwołania Dyrektora NCBR w wyniku utraty zaufania przez ministra, mimo wypełniania powierzonych zadań w sposób zgodny z prawem, zasadami rzetelności, gospodarności, celowości czy etyki. Utrata zaufania powinna stanowić konsekwencję naruszenia jednej z zasad wymienionych w art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Dodatkowo w projektowanym przepisie nie zdefiniowano przesłanki „braku prawidłowej lub sprawnej realizacji zadań” i skoro jest to przesłanka samoistna, może ona stanowić wyłączną podstawę do odwołania Dyrektora NCBR bez konieczności wykazania naruszenia zasad ujętych w art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, co może	UWAGA UWZGLĘDNIONA

			w przyszłości rodzić niepożądane konsekwencje. Pozyskanie najlepszych kandydatów na stanowisko dyrektora oraz stabilność realizacji długofalowych zadań agencji wymaga utrzymania dotychczasowego rozwiązania, a więc poprzestania na przesłankach wskazanych w sposób enumeratywny w art. 9 ust. 1 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju.	
45	Narodowe Centrum Nauki	art. 1 pkt 5	Odnosząc się do projektu przepisu przewidzianego w art. 1 pkt 5 projektu ustawy, korzystniejszym rozwiązaniem byłoby pozostawienie dotychczas obowiązujących przepisów art. 12 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, w myśl których wybór kandydatów do Rady NCBR zapewni ministrowi sięgnięcie po pracowników naukowych o najwyższych kompetencjach i doświadczeniu z odpowiednią reprezentacją przedstawicieli różnych uczelni i innych jednostek naukowych w Polsce. Wybór spośród zgłoszonych wcześniej kandydatów przez jednostki naukowo-badawcze ułatwi zadanie ministrowi, wyrównując szanse kandydatów mniej znanych, a aktywnych w pozyskiwaniu funduszy grantowych. Podmioty reprezentujące środowiska naukowe, mające prawo zgłaszać swoich kandydatów mogą być identyczne jak te wskazane w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. z 2023 r. poz. 153, z późn. zm.), a to rozwiązanie sprawdziło się przy wyborze członków Rady Narodowego Centrum Nauki, zwanego dalej „NCN”. Podobne rozwiązanie powinno się pojawić także w odniesieniu do członków Rady NCBR reprezentujących środowisko gospodarcze i środowisko finansowe.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Kandydatów na członków Rady NCBR minister będzie powoływał spośród osób reprezentujących środowisko naukowe, aktywnie prowadzących badania naukowe lub prace rozwojowe. Zaproponowany w projekcie ustawy sposób wyłaniania członków Rady NCBR umożliwi ministrowi sięgnięcie do znacznie szerszego grona kandydatów niż tylko osoby wyłonione w ramach preselekcji dokonanej przez środowiska naukowe, gospodarcze i finansowe oraz zapewni lepszą reprezentację tych środowisk. Analogia do sposobu powoływania Rady NCN nie może być natomiast zastosowana w przypadku Rady NCBR, gdyż jej skład jest inny. Nie wchodzi do niej wyłącznie przedstawiciele środowiska naukowego, jak w przypadku Rady NCN, lecz także innych środowisk (finansowego i gospodarczego), a także przedstawiciele organów administracji rządowej (właściwych ministrów). W przypadku Rady NCN jej członkowie są wyłanianiani przez Zespół Identyfikujący Członków Rady NCN (organ ukonstytuowany w ustawie) w przejrzystej procedurze określonej przez ministra w drodze rozporządzenia.
46	Narodowe Centrum Nauki	art. 1 pkt 7	Odnosząc się do propozycji ujętej w art. 1 pkt. 7 projektu ustawy, a więc usunięcia art. 45 obowiązującej ustawy, budzi wątpliwość, czy szczegółowy tryb realizacji zadań NCBR określany dotychczas przez ministra, a regulujący kluczowe obszary działalności NCBR, takie jak bezstronność procedury oceny wniosków, czy wyboru projektów do finansowania, nie powinien być określany, po uchyleniu art. 45, przez Dyrektora lub Radę	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Bezstronność procedury oceny wniosków czy wyboru projektów do finansowania mogą zostać określone w procedurach wewnętrznych NCBR.

			NCBR, a to wymagałoby dodania szczególnego przepisu kompetencyjnego dla jednego z ww. organów. W związku z tym, NCN proponuje rozważenie dodania stosownego przepisu kompetencyjnego w miejsce uchylanego art. 45 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju.	
47	Narodowe Centrum Nauki	art. 7 ust. 3	Poddaje się pod rozwałę rezygnację z proponowanego w art. 7 ust. 3 projektu ustawy rozwiązania w zakresie skrócenia kadencji Rady NCBR. Wprowadzenie takiego przepisu oznaczałoby wygaśnięcie z dniem wejścia w życie przedmiotowej ustawy kadencji wszystkich powołanych wcześniej członków Rady NCBR. W naszej ocenie, proponowane zmiany w ustawie o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, które kierunkowo oceniane są pozytywnie, nie determinują konieczności wprowadzenia rozwiązania przewidzianego przepisem art. 7 ust. 3 ustawy zmieniającej.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Skrócenie kadencji obecnej Rady NCBR jest konieczne w świetle projektowanych przepisów, które wprowadzają nowy system wymiany połowy składu Rady NCBR co 2 lata. Jak wskazano w uzasadnieniu, pozwoli to uporządkować sytuację w Radzie NCBR i stosować jednolite zasady wyłaniania i ustalania długości kadencji poszczególnych jej członków oraz dokonywania co 2 lata rotacji połowy jej składu.

2. Projekt ustawy nie wymagał zasięgnięcia opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji ani uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.
3. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbgingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677).

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾

z dnia

w sprawie statutu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Na podstawie art. 1 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 1170 oraz z 2025 r. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Narodowemu Centrum Badań i Rozwoju nadaje się statut, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ...²⁾.

MINISTER NAUKI I SZKOLNICTWA
WYŻSZEGO

¹⁾ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje działem administracji rządowej – szkolnictwo wyższe i nauka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. poz. 68).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2010 r. w sprawie statutu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 201), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 14 ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...).

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia
(Dz. U. poz. ...)

STATUT NARODOWEGO CENTRUM BADAŃ I ROZWOJU

§ 1. W skład Biura Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, zwanego dalej „Centrum”, wchodzi:

- 1) komórki organizacyjne właściwe do spraw:
 - a) zarządzania strategicznymi programami badań naukowych i prac rozwojowych,
 - b) instrumentów wsparcia inwestycji gospodarczych,
 - c) transferu wyników badań naukowych i prac rozwojowych do gospodarki,
 - d) zarządzania programami badań aplikacyjnych,
 - e) zarządzania programami obejmującymi finansowanie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz działań przygotowujących ich wyniki do wdrożenia,
 - f) zarządzania realizacją badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz bezpieczeństwa i obronności państwa,
 - g) międzynarodowej współpracy naukowej,
 - h) analiz i ewaluacji,
 - i) informacji i promocji,
 - j) organizacyjno-administracyjnych,
 - k) kontrolnych,
 - l) finansowo-księgowych,
 - m) prawnych;
- 2) stanowisko samodzielne – główny księgowy Centrum.

§ 2. Bezpośredni nadzór nad:

- 1) komórkami organizacyjnymi, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a–k i m, sprawuje Dyrektor Centrum albo zastępca Dyrektora Centrum, na zasadach określonych w regulaminie organizacyjnym Biura Centrum;

- 2) komórką organizacyjną właściwą do spraw finansowo-księgowych sprawuje główny księgowy Centrum.

§ 3. Dyrektor Centrum może tworzyć zespoły problemowe o charakterze stałym albo doraźnym, określając nazwę, skład osobowy, zakres zadań i tryb pracy zespołu.

UZASADNIENIE

Celem projektowanego rozporządzenia jest nadanie Narodowemu Centrum Badań i Rozwoju, zwanemu dalej „NCBR”, statutu zgodnego z brzmieniem upoważnienia ustawowego znowelizowanego ustawą z dnia ... o zmianie ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...).

Dotychczas obowiązujące rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2010 r. w sprawie statutu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2020 r. poz. 201) w znacznej części powielало przepisy ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 1170, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, w zakresie dotyczącym określenia szczegółowego zakresu zadań i trybu pracy organów NCBR, co było niepoprawne pod względem techniki legislacyjnej. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 1 ust. 5 ustawy minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki nadaje NCBR statut, w którym określa wyłącznie organizację Biura NCBR. Jednocześnie treść statutu nie przewiduje zmian struktury Biura NCBR.

Ponadto zmiana treści upoważnienia ustawowego do wydania przedmiotowego rozporządzenia wynika również z uchylenia art. 15 ust. 3 ustawy stanowiącego, że Rada NCBR wyraża zgodę na rozporządzanie majątkiem NCBR powyżej wartości określonej w statucie NCBR. W związku z tym z dotychczasowego brzmienia art. 1 ust. 5 ustawy został usunięty pkt 3 stanowiący, że statut NCBR określa wartość majątku, powyżej której rozporządzanie nim przez Dyrektora NCBR wymaga zgody Rady NCBR.

Ponadto z treści rozporządzenia usunięte zostały przepisy dotyczące szczegółowego zakresu zadań i trybu pracy organów Centrum, tj. Dyrektora, Rady Centrum oraz Komitetu Sterującego. Jednocześnie projekt rozporządzenia nie przewiduje zmian w stosunku do obecnej struktury Biura

Z uwagi na zakres projektowanej regulacji nie ma konieczności wprowadzania przepisów przejściowych.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem

Projektowane rozporządzenie nie dotyczy praw i obowiązków majątkowych przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a także nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w związku z czym nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie statutu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marek Gzik – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Izabela Najda-Jędrzejewska – Zastępca Dyrektora Departamentu Innowacji i Rozwoju e-mail: izabela.najda-jedrzejewska@mnisw.gov.pl Agnieszka Woźniak – Naczelnik Wydziału Nadzoru i Organizacji w Departamencie Innowacji Rozwoju e-mail: agnieszka.wozniak@mnisw.gov.pl Anna Chomętowska-Kontkiewicz – radca w Departamencie Innowacji i Rozwoju e-mail: anna.chometowska-kontkiewicz@mnisw.gov.pl	Data sporządzenia 10.04.2025 r. Źródło: art. 1 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 1170, z późn. zm.) Nr w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – ...
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W związku ze zmianą art. 1 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, zwanej dalej „ustawą”, stanowiącego upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia w sprawie statutu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, zwanego dalej „NCBR”, dokonaną na podstawie art. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...), konieczne jest wydanie nowego rozporządzenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w tej sprawie.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zgodnie z nowym brzmieniem art. 1 ust. 5 ustawy statut NCBR określa wyłącznie organizację Biura. Z treści rozporządzenia usunięte zostały przepisy dotyczące szczegółowego zakresu zadań i tryb pracy organów Centrum, tj. Dyrektora, Rady Centrum oraz Komitetu Sterującego. Jednocześnie projekt rozporządzenia nie przewiduje zmian w stosunku do obecnej struktury Biura NCBR.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projekt rozporządzenia zawiera rozwiązania stanowiące wyłączną domenę prawa krajowego.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
NCBR	1	ustawa	ustalenie struktury organizacyjnej NCBR w oparciu o przepisy statutu NCBR

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W ramach opiniowania projekt rozporządzenia otrzymały następujące podmioty:

- 1) Narodowe Centrum Badań i Rozwoju;
- 2) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 3) Komitet Polityki Naukowej.

Z uwagi na zakres projektowanej regulacji i jej *stricte* dostosowawczy charakter przeprowadzenie konsultacji publicznych nie jest konieczne.

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677).

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408). Wyniki opiniowania i konsultacji publicznych zostaną omówione po ich zakończeniu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

[illegible]

Źródła finansowania	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego, i nie spowoduje zwiększenia wydatków ani zmniejszenia dochodów budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Brak.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2024 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby niepełnosprawne i osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	–						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	–						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	–						
	osoby niepełnosprawne i osoby starsze	–						
Niemierzalne		–						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, oraz sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu	
X nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie X nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie X nie dotyczy
Komentarz: –	
9. Wpływ na rynek pracy	
Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne: ☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na wymienione obszary ani na żaden inny obszar.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie wraz z wejściem w życie ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz niektórych innych ustaw.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Nie planuje się przeprowadzania ewaluacji efektów projektowanego rozporządzenia z uwagi na zakres i <i>stricte</i> dostosowawczy charakter proponowanych w nim rozwiązań. Tym niemniej w razie konieczności Dyrektor NCBR będzie mógł zgłosić do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki potrzebę dokonania reorganizacji Biura NCBR przez utworzenie, likwidację albo zmianę zakresu działania poszczególnych komórek organizacyjnych albo samodzielnych stanowisk pracy.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak.	